

PONDELOK, 1. SEPTEMBRA 2008

PREDSEDÁ: PÁN PÖTTERING

predseda

(Schôdza sa začala o 17.00 hod.)

1. Pokračovanie prerušeného zasadania

Predseda. – Vyhlasujem pokračovanie zasadnutia Európskeho parlamentu, ktoré bolo prerušené 10. júla 2008.

2. Oznámenie predsedníctva

Predseda. – Dámy a páni, všetkých vás vítam. Rád by som začal niekoľkými poznámkami k situácii týkajúcej sa rokovacej sály pre plenárne zasadnutia v Štrasburgu. Ako viete, vzhľadom na to, že 7. augusta došlo k prepadnutiu falošného stropu v rokovacej sále pre plenárne zasadnutie v Štrasburgu, muselo byť toto prvé zasadnutie Európskeho parlamentu výnimočne usporiadané tu v Bruseli. Rozhodol som sa tak po preštudovaní prvých odborných posudkov a po konzultácii s predsedami skupín a francúzskeho predsedníctva Rady v záujme zaistenia čo najväčšej bezpečnosti poslancov a zamestnancov. V tomto rozhodnutí sa zohľadňuje aj nutnosť zachovať kontinuitu legislatívnej činnosti Európskeho parlamentu.

Z predbežných výsledkov vyšetrovania vyplýva, že čiastočné prepadnutie falošnej strechy bolo spôsobené puklinami v stavebných prvkoch, ktoré spájajú zavesený strop s vlastnou stropnou konštrukciou. Pokračuje vyšetrovanie, ktoré vykonáva niekoľko nezávislých medzinárodných stavebno-inžinierskych spoločností poverených Parlamentom s cieľom zistiť ďalšie podrobnosti a zodpovednosti za zrútenie. Toto vyšetrovanie sa vedie v úzkej spolupráci s príslušnými miestnymi úradmi ako aj so skúsenými statikmi, ktorých určila francúzska vláda. Pri rozdelení zodpovednosti a ručenia medzi stavebné spoločnosti, ktoré sa podieľali na výstavbe pôvodného stropu, sa bude vychádzať zo záverečných správ, hneď ako budú k dispozícii. Falošný strop v rokovacej sále bude znovu zavesený pomocou novej technológie, schválenej nezávislými odborníkmi a príslušnými stavebnými úradmi.

Aj keď sa maximálne snažíme, aby sa práce skončili čo najskôr, použitý postup, ktorý je nevyhnutný, je trochu zdĺhavý. Dúfame však, že všetky bezpečnostné vyšetrovania a nutné opravy budú dokončené včas, tak, aby sa druhá septembrová schôdza Parlamentu mohla konať už v Štrasburgu.

Môžem vás uistiť, že bezpečnosť je najvyššou prioritou pri všetkých našich úvahách a rozhodovaní.

3. In memoriam

Predseda. – Dámy a páni, musím vám bohužiaľ oznámiť niekoľko veľmi smutných správ. V lete sme sa s veľkou ľútosťou dozvedeli o tragickom úmrtí nášho priateľa a kolegu profesora Bronisława Geremka. Bol to veľký poľský vlastenec a pravý Európan, ktorý sa desiatky rokov neúnavne snažil presviedčať Poliakov, aby zdieľali základné hodnoty demokracie, slobodu, ľudské práva a právny štát. Jeho oddanosť demokratickej opozícii a veľkému ľudovému hnutiu Solidarita nakoniec priniesli ovocie.

Teraz už takmer dve desaťročia Poľsko zaujíma svoje oprávnené miesto medzi slobodnými a demokratickými štátmi Európy, a ako všetci vieme, od 1. mája 2004 je členom Európskej únie. Bronisław Geremek, ktorý veľa rokov pôsobil aj ako poslanec Sejmu, dolnej komory poľského parlamentu, a od roku 1997 až do roku 2000 zastával funkciu ministra zahraničia, bol jedným zo zakladateľov a hlavných architektov nového Poľska.

Od roku 2004 bol Bronisław Geremek poslancom Európskeho parlamentu. Poznali sme ho ako človeka, ktorého viera v európsky projekt bola hlboká a úprimná. Stelesňoval jeho ideály a presvedčenie: uzmierenie, dialóg a kompromis. Veľmi som obdivoval jeho jedinečnú schopnosť byť blízko svojej krajiny a zároveň blízko Európskej únie. Neúnavne pracoval pre proces integrácie, ktorý považoval za najlepšie riešenie pre budúcnosť svojej krajiny, a vlastne pre celý náš kontinent.

Na európskej scéne sme stratili výnimočnú osobnosť, kolegu, ktorého tragická a predčasná smrť zanechala prázdne miesto, ktoré bude ťažké zaplniť. Dovoľte mi, aby som vyjadril svoju najhlbšiu sústrasť jeho rodine, najmä jeho dvom synom, a všetkým jeho priateľom. My, členovia Európskeho parlamentu, budeme navždy ctíť jeho pamiatku.

Dámy a páni, s hlbokou ľútosťou sme začiatkom augusta prijali aj správu, že krátko pred svojimi 60. narodeninami odišiel náš kolega pán Willi Piecyk. Pri tejto smutnej príležitosti by som chcel v mene Európskeho parlamentu prejavíť našu najhlbšiu sústrasť jeho rodine a priateľom. Willy Piecyk bol poslancom Európskeho parlamentu od roku 1992. Bol hlavnou osobnosťou Výboru pre dopravu a cestovný ruch, kde veľa rokov pôsobil ako hovorca za skupinu socialistov.

Ešte pred niekoľkými týždňami spolu s nami oslavoval prvý Európsky námorný deň. Aj keď som vedel, že je vážne chorý, vtedy sa mi zdalo, že sa jeho zdravie zlepšuje. Tento dojem bol bohužiaľ mylný.

Willi Piecyk nám zostane v pamäti ako iniciátor mnohých dôležitých projektov. Jeho odchodom sme stratili kolegu, ktorý mal úctu a vážnosť všetkých poslancov tohto Parlamentu. Aj na Williho Piecyka budeme spomínať s trvalou vďačnosťou.

Dámy a páni, musím vám bohužiaľ oznámiť aj to, že dňa 4. augusta zomrela veľmi obľúbená bývalá kolegyňa Maria Luisa Cassanmagnago Cerrettiová. Vybavujem si ju obzvlášť živo, lebo sa stala poslankyňou Európskeho parlamentu v rovnakom čase ako ja, v roku 1979, keď sa tu začala zaoberať problematikou Európy a európskej integrácie. Pôsobila ako podpredsedníčka skupiny Európskej ľudovej strany a v rokoch 1982 až 1987 bola podpredsedníčkou Európskeho parlamentu. V rámci svojho ďalšieho politického pôsobenia predsedala Výboru pre politické záležitosti Európskeho parlamentu, ktorý bol istý čas predchodcom Výboru pre zahraničné veci.

Svojou politickou angažovanosťou bola Maria Luisa Cassanmagnago Cerrettiová inšpiráciou predovšetkým pre ženy a ako poslankyňa Európskeho parlamentu bola ženou, ktorá sa vyznačovala intelektuálnou odvahou a súcitom, a ktorá významným spôsobom prispela k európskej integrácii. Budeme na ňu s láskou spomínať.

Dámy a páni, počas letných prázdnin došlo k množstvu tragických leteckých nešťastí. Dňa 20. augusta pri najhoršom leteckom nešťastí Španielska za posledných 25 rokov zahynulo 154 osôb. Tragédiu prežilo len 18 osôb z celkového počtu 172 osôb, ktoré sa nachádzali na palube lietadla smerujúceho z madridského letiska Barajas na Kanárske ostrovy. Deň po tejto havárii som v mene Európskeho parlamentu vydal vyhlásenie a dnes by som toto vyjadrenie solidarity a podpory chcel zopakovať a podporiť rodiny a priateľov tých, ktorí zahynuli.

Dňa 24. augusta, len pár dní po madridskej tragédii, havarovalo krátko po štarte z hlavného mesta Kirgizska Biškeku ďalšie lietadlo, pričom o život prišlo 68 cestujúcich a členov posádky. Za všetkých poslancov tohto Parlamentu by som chcel vyjadríť našu najúprimnejšiu sústrasť s obetami týchto a ďalších tragických udalostí.

Dovoľm si vás požiadať, aby ste povstali a minútou ticha uctili pamiatku tých, ktorí prišli o život.

(Parlament povstal a zachoval minútu ticha.)

4. Schválenie zápisnice z predchádzajúceho rokovania: pozri zápisnicu

5. Zloženie Parlamentu pozri zápisnicu

6. Zloženie výborov a delegácií: pozri zápisnicu

7. Výklad rokovacieho poriadku: pozri zápisnicu

8. Zaslanie textu zmlúv poskytnutých Radou: pozri zápisnicu

9. Kroky podniknuté na základe uznesení Parlamentu: pozri zápisnicu

10. Prepadnuté písomné vyhlásenia: pozri zápisnicu

11. Presun finančných prostriedkov: pozri zápisnicu

12. Petície: pozri zápisnicu

13. Predložené dokumenty: pozri zápisnicu

14. Otázky na ústne zodpovedanie a písomné vyhlásenia (predložené dokumenty): pozri zápisnicu

15. Program práce:

Predseda. – Konečná verzia návrhu programu rokovaní, ako ich vypracovala Konferencia predsedov na svojom rokovaní vo štvrtok 28. augusta 2008 podľa článkov 130 a 131 rokovacieho poriadku. Neboli navrhnuté žiadne zmeny, program rokovania je teda prijatý.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Vážený pán predseda, pri pohľade na program rokovania a vzhľadom na to, že dnes bude pravdepodobne prebiehať rozprava o Gruzínsku, nemáme žiadne konkrétne požiadavky. Ak však dôjde ku zdržaniu a zasadnutie sa pretiahne, takže rozprava o Gruzínsku bude môcť prebehnúť až zajtra, potom by sme predložili návrh, aby sa rozprava o súbore sociálnych opatrení odložila na druhú schôdzu, ktorá sa bude konať v septembri, pretože podľa môjho názoru nemožno v priebehu jedného popoludnia prerokovať súbor sociálnych opatrení aj otázku Gruzínska. Chcel by som na to Parlament dopredu upozorniť.

Predseda. – Ďakujem vám, pán Swoboda. Domnievam sa, že sa vôbec netlmočilo, najmä do angličtiny, ak som správne rozoznal dotýčnych kolegov. Dovoľte mi, aby som zopakoval, čo pán Swoboda práve povedal. Pán Swoboda vyhlásil, že ak rozprava o dnešnej vrcholnej schôdzi neprebehne dnes, ale až zajtra, potom by rozprava o súbore sociálnych opatrení mala byť odložená na druhú schôdzu v septembri, pretože v čase vymedzenom na túto rozpravu budeme hovoriť o dnešnej vrcholnej schôdzke. Tak som to pochopil. Zhodneme sa na tom? Zdá sa, že áno. Tým sa dostávame k jednominútovým vystúpeniam k otázkam politického významu podľa článku 144 rokovacieho poriadku.

16. Jednominútové vystúpenia k otázkam politického významu

Predseda. – Teraz prechádzame k jednominútovým vystúpeniam k otázkam politického významu.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Vážený pán predseda, počas peninskej olympiády sa bohužiaľ potvrdilo, že autoritárske režimy nie sú schopné ani ochotné naplňať olympijské ideály úcty k ľudským právam a mieru.

Ruské orgány symbolicky poznamenali začiatok pekinskej olympiády ozbrojeným napadnutím susednej krajiny. Všetko sa odohralo v bezprostrednej blízkosti miesta konania budúcej zimnej olympiády v Soči.

Som presvedčený, že týmto bezprecedentným porušením územnej celistvosti susednej krajiny a pripojením časti jej územia Ruská federácia stratila z morálneho a politického hľadiska právo usporiadať v roku 2014 olympiádu v Soči.

Vyzývam Medzinárodný olympijský výbor, aby pokiaľ možno čo najskôr vybral na konanie zimnej olympiády iné mesto.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Vážený pán predseda, ako španielsky poslanec žijúci na Kanárskych ostrovoch vám chcem poďakovať za to, že ste si spomenuli na obeť nešťastia, ku ktorému došlo 20. augusta. Chcem sa tiež pripojiť k vyjadreniu sústrasti. Dúfam, že podobné nešťastia sa nebudú opakovať a že Európska únia dokáže zaistiť leteckú bezpečnosť.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Vážený pán predseda, problémy ochrany životného prostredia a zvýšená potreba energie v spojení so zmenou klímy sú výzvou vyžadujúcou svedomitý prístup všetkých politikov. Presahujú štátne hranice a národné záujmy. Ešte citlivejším problémom je výstavba morských plynových terminálov v uzavretých moriach, napríklad v Jadranskom mori.

Plánuje sa výstavba pozemných a námorných plynových terminálov v Terstskom zálive, len osem kilometrov od slovinského pobrežia, priamo oproti najväčšej turistickej oblasti Piran. Ak by sa na to talianska vláda odvážila, mohla by terminál umiestniť aj do Benátskej lagúny, ale to by sa nepodarilo, pretože by sa proti tomu postavil celý civilizovaný svet.

Občania majú právo proti takejto výstavbe protestovať a politici musia ich želanie rešpektovať a kompenzovať demokratický deficit v Európskej únii. Veľmi často sme na životné prostredie nebrali ohľad, a preto si to nemôžeme dovoliť urobiť znova. Talianska vláda by o tom mala poslať Európskemu parlamentu jasný odkaz.

Jean Lambert (Verts/ALE). - Vážený pán predseda, chcela by som vás oboznámiť s veľmi závažným prípadom jedného novinára zo Srí Lanky, pána J. S. Tissainayagama, ktorý sme predniesli po našej nedávnej návšteve Srí Lanky. Ide o veľmi známeho spisovateľa a novinára, ktorý okrem iného prevádzkuje webové stránky financované nemeckou vládou pod názvom „Dosah“, presadzujúce mier a spravodlivosť. V tom čase bol bez obvinenia štyri mesiace zadržovaný v zlých podmienkach a na základe tamojšieho zákona o predchádzaní terorizmu bol nakoniec minulý týždeň obvinený a je vo väzení, pričom obvinenia sa týkajú znevažovania vlády a šírenia nepokoja v spoločnosti.

Pán predseda, žiadame vás, aby ste v rámci Rady a Komisie sprostredkovali sledovanie tohto závažného prípadu, minimálne aby sa dotýčný mohol stretnúť so svojimi právnikmi medzi štyrmi očami, čo dosiaľ nemohol, a aby bol oboznámený so všetkými dôkazmi proti nemu.

Predseda. – Naši úradníci budú ten prípad sledovať.

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN). – (PL) Vážený pán predseda, Rusko je jedným z našich hlavných politických a hospodárskych partnerov. V posledných dňoch však Rusko vydalo zastrašujúce vyhlásenia namierené proti Únii, v ktorých sa vyhráža ruskou hospodárskou a vojenskou silou. Podobné hrozby dostali aj krajiny zapojené do európskej susedskej politiky. Dámy a páni, je v rámci partnerstva normálne, aby sa jeden z partnerov uchýľoval k takémuto konaniu? Mám na mysli najmä naše spoločné záujmy, predovšetkým výstavbu ropovodov a plynovodov.

Európske spoločenstvo je domovom 500 miliónov občanov a je to najväčšia ekonomika sveta. Skutočnosť, že nejaká krajina s výrazne nižším potenciálom sa môže Únii bezohľadne vyhrážať, naznačuje, že sme považovaní za slabého partnera, ktorý nie je schopný prijímať závažné politické rozhodnutia. Je len dobre, že neplatí Lisabonská zmluva, pretože keby platila, aj jednotlivé členské štáty Únie by boli zbavené možnosti čestne reagovať.

Predseda. – Ďakujem vám. Lisabonská zmluva hovorí jednoznačne: chcel by som vás požiadať, aby ste so mnou mali trpezlivosť, pretože to isté som zdôrazňoval vo svojom prejave k Európskej rade. Solidarita medzi členskými štátmi v oblasti energetiky je zásadou, ktorá je zakotvená v Lisabonskej zmluve. To znamená, že keby jednému členskému štátu hrozilo, že mu budú zastavené dodávky energie, všetky ostatné členské štáty by mali povinnosť mu pomôcť. Z tohto dôvodu je obzvlášť dôležité, aby bola Lisabonská zmluva ratifikovaná. Ospravedlňujem sa, že to znovu opakujem, ale tá zmluva je veľmi dôležitá, najmä pre oblasť energetiky.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - Vážený pán predseda, chcela by som vo vymedzenom čase poukázať na následky, aké bude mať uplatňovanie smernice o výrobkoch závislých od energie na jednu spoločnosť v mojom volebnom obvode, ktorá sa špecializuje a oblasť vykurovania. Dozvedela som sa, že súčasný návrh na vykonávanie smernice, pokiaľ ide o kotle, postihne v Írsku závažným spôsobom a zbytočne odvetvie ústredného vykurovania, ktoré v mojom volebnom obvode zamestnáva veľa ľudí.

Podľa súčasných návrhov, ktoré sa týkajú kotlov, výrobcovia budú musieť označovať kotle energetickým štítkom, rovnako ako regulátory ohrevu, čerpadlá a niektoré vymeniteľné časti. Tieto návrhy na používanie štítkov neberú do úvahy kľúčovú úlohu inštalatéra. Inštalatéri sú veľmi dôležitou súčasťou systému zabezpečujúceho dodávky tepla a tento prístup Komisie bude znamenať, že ich odbornosť začne byť do značnej miery zanedbávaná alebo zostane nevyužitá.

Návrhy Komisie od základu zmení celý írsky domáci trh s teplom a budú mať širšie dôsledky v podobe obmedzeného výberu, zavádzajúcich informácií pre spotrebiteľov, vyšších nákladov a menej pružného a konkurencieschopného trhu a straty zamestnania.

Uvítala by som, keby si Komisia ešte pred svojím konzultačným fórom pri posudzovaní účinkov tejto smernice na Írsko vypočula názory odborníkov.

Willy Meyer Pleite (GUE/NGL). – (ES) Vážený pán predseda, chcem sa tiež pripojiť k poďakovaniu za oficiálne vyhlásenie vydané Parlamentom k vážnemu nešťastiu, ku ktorému došlo 20. augusta na letisku Barajas a pri ktorom zahynulo 155 osôb. Zároveň si však myslím, že je možno načas, dámy a páni, aby sme si položili otázku, či všetky letecké spoločnosti dôsledne uplatňujú všetky európske nariadenia týkajúce sa bezpečnosti a údržby.

Myslím si, že nastal čas, a túto požiadavku predkladám na pôde tohto Parlamentu, aby Európska komisia kriticky preskúmala dodržiavanie leteckej bezpečnosti, najmä v oblasti údržby lietadiel.

Domnieva sa preto, že práve teraz je čas nielen na smútok a na solidaritu, čo je samozrejmé, ale aj na kritické zhodnotenie, do akej miery sú dodržiavané európske smernice o leteckej bezpečnosti a údržbe európskych lietadiel.

Jim Allister (NI). – Vážený pán predseda, v mojom volebnom obvode Severné Írsko dáva EÚ s dobrým úmyslom často najavo svoj záujem. Chcem ju však varovať pred financovaním projektu, ktorý má nesmierny rozvratný potenciál. Mám na mysli to, že pracovná skupina EÚ pocho, na žiadosť predstaviteľov výkonnej moci Severného Írska z Demokratickej unionistickej strany a strany Sinn Féin, uvítala možnosť podporiť „stredisko pre riešenie konfliktov“ na mieste bývalého väzenia Maze.

Akokoľvek sa to prikrášľuje, zachovaný Blok H vrátane nemocničného krídla by sa stal akousi svätyňou teroristov, ktorí vo väzení Maze spáchali v 80. rokoch samovraždu. To by pre veľkú väčšinu ľudí bolo veľmi urážlivé a Unionisti, ktorých zastupujem, by s tým nesúhlasili.

Varujem preto Komisiu, aby sa do tejto výbušnej záležitosti nezamiešala a nenechala sa zneužiť tými, ktorí sa úzkostlivo schovávajú za EÚ a snažia sa dosiahnuť niečo, čo vážne naruší priaznivý vývoj vzťahov v Severnom Írsku.

Petru Filip (PPE-DE). – (RO) Potom, ako ruský parlament uznal nezávislosť Južného Osetska a Abcházsku, vstúpilo urovnanie konfliktu na ľavom brehu Dnestra týkajúceho sa otázky Podnesterska do novej fázy. Každému z nás je jasné, že zahraničná politika Ruska sa po rozhodnutí ruského parlamentu zmenila, a teda je potrebné vziať túto realitu do úvahy a zmeniť stratégiu v celej únii. Ak vezmeme do úvahy, že problematika Podnesterska, oblasti v blízkosti východnej hranice Európskej únie, je predmetom veľkého záujmu členských štátov, najmä Rumunska, považujem za nutné, aby sa Spoločenstvo v tejto veci presvedčivým spôsobom angažovalo, a nedochádzalo tak ku zbytočnému zhoršovaniu vzťahov medzi krajinami a subjektmi, ktoré deklarovali svoje záujmy v tomto regióne.

Ak vezmeme do úvahy, že Natalia Timakova, hovorkyňa Dimitrija Medvedeva, oznámila, že sa uskutoční niekoľko rokovaní za prítomnosti všetkých zúčastnených strán vrátane zástupcov Tiraspolu, mohlo by byť dôležité preskúmať možnosť zriadenia výboru, ktorý by určoval a odovzdával stanovisko Spoločenstva v tejto veci.

Z nedávnej štúdie *Európskej rady o zahraničných vzťahoch* vyplýva, že po udalostiach v Gruzínsku budú rokovania o dohode medzi Moldavskom a Podnesterskom oveľa ťažšie.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – Vážený pán predseda, Gruzínsko nie je len ďalšou medzinárodnou krízou, na ktorú EÚ reaguje. Signalizuje vojenský návrat Ruska ohlasovaný jeho výbojnou energetickou politikou, ktorú začalo v roku 2006.

EÚ sa zmieta medzi zásadami a hospodárskymi záujmami. Podpora tých prvých by znamenala ochotu obetovať tie druhé. A naopak, uprednostňovanie tých druhých by znamenalo významnú stratu tváre. Takisto aj Rusko sa zmieta medzi ziskami zo svojho predaja energií Západu a rešpektovaním medzinárodnej zákonnosti. Tá nemôže byť beztretné znevažovaná. Naši vedúci predstavitelia by mali toto nahlas a jasne odkázať do Moskvy.

Bola by to obrovská strata pre celé medzinárodné spoločenstvo, keby sa Rusko rozhodlo investovať svoje novozískané energie do márneho pokusu o obnovenie bipolárneho sveta, namiesto toho, aby sa zapojilo do vytvárania sveta nového, multipolárneho a globalizovaného.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Budem hovoriť o zablokovaní platieb z programu Sapard pre Rumunsko a jeho krátkodobých a strednodobých vplyvoch.

V júni 2008 navštívila misia Európskej komisie Bulharsko a Rumunsko a nariadila pozastavenie platieb pre projekty Sapard. Bolo potrebné prijať opatrenia pre nápravu postupov považovaných za nevyhovujúce

a priamo zúčastnené a zodpovedné orgány v Rumunsku navrhli akčný plán na nápravu problémov, ktorý bol prijatý.

To bol však len začiatok problémov. Platby príslušným štátom budú obnovené pravdepodobne v septembri zavedením postupov pre uskutočňovania platieb a zároveň bude prebiehať nezávislý audit, ktorý môže trvať celý rok a zaručí, že postupy budú vyhovovať, avšak s veľkým rizikom nenávratnej straty finančných prostriedkov, nanešťastie pre región, ktorý bol tohto roku v lete vážne postihnutý záplavami.

Ak pri dvanástich predchádzajúcich auditoch neboli zistené žiadne nezrovnalosti, ak nedostatky nie sú zásadné, zaujíma ma a pýtam sa Európskej komisie, či úspory z poľnohospodárskeho rozpočtu nie sú niekedy dôležitejšie než projekty Sapard a ich výsledky.

Vidím len jedno riešenie, a to zmieriť sa s predĺžením lehoty o ďalší rok.

Katalin Lévai (PSE). – Vážený pán predseda, v mnohých krajinách EÚ možno pozorovať hrozivé známky toho, že znovu oživa rasizmus, homofóbia a antisemitizmus. Na pokojný Pride Festival v Budapešti tento rok v lete brutálne zaútočili extrémne pravicové skupiny a na účastníkov hádzali kamene a vajíčka naplnené kyselinou. Mnohí z nich boli zranení. Po tejto zahanbujúcej udalosti maďarský predseda vlády inicioval vznik Maďarskej charty a ja by som tu na pôde Európskeho parlamentu spolu so svojimi kolegami Michaelom Cashmanom a Edit Bauerovou chcela založiť Európsku chartu.

Odsudzujeme všetky druhy násilia. Nemôžeme pripustiť vznik extrémistických organizácií, ktoré chcú presadzovať svoju vlastnú ideu spravodlivosti. Odmietame znovuoživenie fašistických myšlienok a predsudkov voči akýmkoľvek menšinám a dôrazne odmietame všetky formy rasizmu. Proti násiliu a zastrašovaniu by sme mali vystupovať spoločne pomocou zákonov ako aj tým, že vo svojom každodennom živote pôjdeme dobrým príkladom. Preto by som vás tu v Parlamente chcela požiadať o podporu Európskej charty.

Marco Pannella (ALDE). – (IT) Vážený pán predseda, dámy a páni, Európa bola založená na presvedčení, že už ďalej nie je možné zaistiť blaho, slobodu, demokraciu a mier na základe národnej suverenity. Napriek tomu však odsudzujeme Gruzíncov, ktorí odvrhli dusiace jarmo diktatúry v mene Európy a s nádejami Európy, odsudzujeme ich k národnej závislosti, zatiaľ čo veľká časť Európy v súčasnosti poklonkuje Moskve a Putinovej politike tým najzbabeljším spôsobom a je ochotná podobne pristupovať k Číne.

Naším dnešným problémom je to, že naďalej nemôžeme odmietať Gruzínsko, Turecko, Izrael a Maroko – ktorého kráľ požiadal o pripojenie k Európskej únii v roku 1985 – určite ich nemôžeme odsudzovať k niečomu, čo sme my sami odmietli na ceste ku svojej záchrane!

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, napriek značnému úsiliu a celosvetovým iniciatívam zaistiť spravodlivosť pre bývalého šéfa spoločnosti Jukos Michaila Chodorkovského a jeho obchodného partnera Paltona Lebedeva, ich osud zostáva nezmenený. „Sloboda je lepšia než nesloboda“, vyhlásil novo zvolený prezident Medvedev. To by malo byť základom pre budúcnosť Ruska, spoločne s reformou súdneho systému a veľmi potrebného zlepšenia podmienok vo väzeniach. Bohužiaľ posledný rozsudok v prípade Chodorkovskij ukazuje, že nádeje na väčšiu vládu práva v Rusku sa nenaplnujú. Nedávne rozhodnutia o vojenskej stratégii voči Gruzínsku a NATO takisto naznačujú, že s novým duom Putin-Medvedev pri moci začala nová doba ľadová, a to nielen na domácej, ale aj na zahraničnej politickej scéne. Voči tomu musíme byť skutočne ostražití.

Janusz Wojciechowski (UEN). – (PL) Vážený pán predseda, chcel by som upozorniť na incident, ktorý sa značne dotkol mojich spoluobčanov. Počas rozpravy o kriminalite v jednom výbore britskej dolnej snemovne vyhlásil vysoký predstaviteľ britskej polície, že všetci Poliáci nosia nôž, pretože nosiť nôž je súčasťou ich kultúry, a že je nutné ich prevychovať. Rád by som objasnil, že hoci som Poliak, sám nôž nenosím, a v mojej kultúre sa nôž zvyčajne používa spolu s vidličkou pri jedle.

Je poľutovaniahodné, že toto zaznelo, najmä keď veľký počet mojich spoluobčanov, ktorí žijú na britských ostrovoch, sa s väčšou pravdepodobnosťou stane obeťou trestnej činnosti než jej páchatelom. Okrem toho všetky zovšeobecňujúce tvrdenia prisudzujúce ktorémukoľvek národu akékoľvek negatívne vlastnosti sú výrazom netolerancie. Niečo také by v členskom štáte Európskej únie nemalo nikdy zaznieť.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Oznamovacie prostriedky v Portugalsku nedávno oznámili, že spoločnosť Yasaki v Ovare prepustila ďalších 312 zamestnancov. Spolu s týmto posledným kolom prepúšťania v priebehu posledného roka a pol Yasaki Saltano prepustila takmer 1 200 ľudí v závodoch v Ovare a vo Vila Nova de Gaia.

To spôsobuje závažný sociálny problém v oblasti, kde je málo iných pracovných príležitostí a kde neustále stúpa nezamestnanosť. Zároveň je však skutočne škandalózne, keď si uvedomíme, že táto nadnárodná spoločnosť získala milióny eur z prostriedkov Spoločenstva, ktoré mala investovať v Portugalsku. Ľudia, na ktorých dopadá zmena obchodnej stratégie, sú robotníci a obyvatelia oblastí, kde sa továrne nachádzajú.

Musíme zabrániť tomu, aby sa takáto situácia neustále opakovala.

Christa Klaß (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, po včerašej nedeľnej bohoslužbe v mojom bydlisku nám náš indický kňaz porozprával, aké zverstvá sa páchajú v jeho rodnej krajine. Minulý týždeň došlo v štáte Orissa vo východnej Indii k ťaženiu proti kresťanom, ktorí boli prenasledovaní, ponižovaní, týraní a vraždení. Do konca minulého týždňa tu zahynulo 26 osôb, bolo zničených 41 kostolov, zapálené štyri kláštory a zbúraných mnoho kresťanských domov. Ľudia hľadajú útočisko v lesoch a zúfalo prosia o ochranu pred hinduistickými fanatikmi.

Toto nie je prvý útok na kresťanov, a preto teraz asi 60 000 kresťanov v Orisse opustilo svoje domovy. Súčasný konflikt spustilo zavraždenie duchovného vodcu a člena Svetovej hinduistickej rady 23. augusta. Otec Saji z mojej dediny vyzval našu farnosť, aby sa modlila za obeť, ale my môžeme urobiť viac než len to. Plne odsudzujem tieto zločiny proti ľudskosti. Európsky parlament musí naliehať na indickú vládu, aby kresťanom v Orisse zaručila právo na život a slobodu.

Marianne Mikko (PSE). – (ET) Dámy a páni, Podnestersko uznalo nezávislosť Južného Osetska a Abcházsku. Pokiaľ ide o separatistickú oblasť Moldavska Podnestersko, toto prehriatie do značnej miery súvisí so zmrazeným konfliktom.

Južné Osetsko, Abcházsko a Podnestersko sú v podobnej situácii – celé roky Rusko odmietalo stiahnuť odtiaľ svoje sily. Prezident Moldavska prirovnal Podnestersko ku sopke, ktorá by mohla, rovnako ako udalosti v Gruzínsku, kedykoľvek explodovať.

Rusko povedalo prezidentovi Voroninovi, že má záujem o uzatvorenie dohody, na základe ktorej by sa Podnestersko považovalo za autonómnu oblasť Moldavska. Ako taká by sa oblasť Podnesterska mohla v prípade potreby legítimne oddeliť od Moldavska na základe referenda.

Je dôležité prinútiť partnerov 5+2, aby si sadli za rokovací stôl; nemôžeme pripustiť, aby Medvedev a Voronin riešili tento konflikt medzi sebou. Ako vedúci moldavskej delegácie vytrvalo nalieham, aby boli prijaté preventívne opatrenia týkajúce sa Podnesterska.

V Podnestersku by mali pôsobiť medzinárodné mierové jednotky, Moldavsku by sme mali ponúknuť plán užšieho partnerstva a Moldavčanom umožniť vstup do Európskej únie bez víz.

Toomas Savi (ALDE). – Vážený pán predseda, v júli 2007 Medzinárodný olympijský výbor (MOV) rozhodol, že usporiadanie zimných olympijských hier v roku 2014 prideliť ruskému Soči. Po ruskej agresii voči Gruzínsku poslanci amerického Kongresu Allyson Schwartz a Bill Shuster vydali vyhlásenie, že len čo sa členovia amerického Kongresu vrátia z letných prázdnin, Kongres Spojených štátov prijme uznesenie vyžadujúce, aby MOV určil pre olympijské hry v roku 2014 nové miesto konania.

Je celkom jasné, že ak by sa olympijské hry mali konať v Soči, krajiny by túto akciu bojkotovali, rovnako ako v Moskve v roku 1980 po sovietskej invázii do Afganistanu. To by olympijské hnutie poškodilo oveľa viac než súčasná voľba nového usporiadateľa olympijských hier v roku 2014. Je preto načase, aby Európsky parlament začal konať. Inak by sme znovu mohli čeliť myšlienke na usporiadanie olympiády v autoritárskej a agresívnej krajine, ktorá nerešpektuje ľudské práva a občianske slobody, ani olympijskú chartu.

László Tórkés (Verts/ALE). – (HU) Vážený pán predseda, v súvislosti s nezávislosťou Južného Osetska a Abcházsku rumunský prezident Traian Băsescu ostro zaútočil na kolektívne práva menšín, pretože podľa jeho názoru viedli ku zrúteniu niektorých štátov. Obavy Európskeho spoločenstva z krízy na Kaukaze, z imperialistickej agresie a hrozieb Ruska a z nebezpečenstva, ktoré hrozí Ukrajine a Moldavsku, sú oprávnené. Mimo akýchkoľvek záujmov veľkých mocností a napriek snahám všetkých separatistov by však skutočné mierové riešenie mohlo zaistiť kolektívne ľudské práva a národné práva a zároveň úplnú autonómiu. Podľa spravodajcu Rady Európy Andreasa Grossa je najúčinnnejším liekom na separatizmus autonómia. Prezident Băsescu by sa nemal znepokojovať, pretože Maďari v Transylvánii sa nechcú oddeliť od Rumunska, rovnako ako sa Tibet nechce oddeliť od Číny; len sa snažia dosiahnuť svoje kolektívne práva a autonómiu.

James Nicholson (PPE-DE). - Vážení pán predseda, v auguste počas letnej prestávky postihli Severné Írsko, oblasť, odkiaľ pochádzam, silné dažde. Bolo zasiahnutých mnoho oblastí, v ktorých povodne odplavili ornícu a zničili mnohohektárové lány zemiakov a poľahli obilie.

Navštívil som niektoré najviac postihnuté oblasti a bol som svedkom toho, aký žalostný pohľad sa v tom čase naskytoval ľuďom, ktorí ťažko pracovali, aby si zaistili obživu – zničené cesty, strhnuté mosty a časť dobytká stratená.

V súčasnosti sú farmári zvyknutí bojovať s počasím o prežitie, ale v tomto prípade by týmto malým oblastiam mohla a mala byť poskytnutá pomoc. V Európe máme Fond solidarity, z ktorého by Komisia mohla uvoľniť prostriedky pre vládu Severného Írska, a chcel by som vás požiadať, aby ste napísali predsedovi Komisie, aby sa obrátil na predsedu vlády Severného Írska a zistil, ako najlepšie pomôcť.

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN). – (PL) Vážení pán predseda, dnes je výročie vypuknutia druhej svetovej vojny. Domnievam sa, že je to vhodná príležitosť na to, aby som vás a všetkých poslancov Európskeho parlamentu vyzvala, aby ste podporili vyhlásenie 25. mája za medzinárodný deň na počesť tých, ktorí hrdinsky bojovali proti totalite.

Voľba nepadla na 25. máj náhodne. Dňa 25. mája 1948 komunisti zavraždili kapitána Witolda Pileckého. Kapitán bol jediným človekom, ktorý išiel dobrovoľne do koncentračného tábora, aby tu organizoval vnútorný odpor a zhromažďoval informácie o hromadných vraždách, ku ktorým tu dochádzalo. Po viac ako dvojročnom pobyte v Osvienčime utiekol a potom bojoval vo Varšavskom povstaní. Po porážke nacistov zostal v Poľsku, aby sa postavil ďalšiemu totalitnému režimu, a to sovietskemu. Toto rozhodnutie ho nakoniec stálo život.

Ľudia ako Witold Pilecki si zaslúžia, aby sa na nich nezabudlo. Ako demokraticky zvolení zástupcovia Európy máme možnosť stanoviť niektorý deň na uctenie ich pamiatky. Dúfajme, že keď bude 25. máj vyhradený na tento účel, budeme si môcť iba pripomínať minulé boje proti genocíde a že tragédia totality sa nikdy nebude opakovať.

Nickolay Mladenov (PPE-DE). - (BG) Vážení pán predseda, vážení kolegovia, začiatkom júla odišiel z politiky Filip Dimitrov, náš prvý demokraticky zvolený predseda vlády Bulharska.

Filip Dimitrov patrila medzi zakladateľov demokratickej opozície v Bulharsku, po rozpade komunistického režimu prevzal na začiatku 90. rokov vedenie štátu, bol zástupcom v Európskom parlamente a nakoniec podpredsedom Národného zhromaždenia Bulharskej republiky.

Po celé osemdesiate roky, kedy pán Dimitrov pôsobil v politike, pre všetkých z nás, ktorí sme ho poznali, bol príkladom svojou čestnosťou a otvorenosťou, bol človekom, ktorý do hĺbky duše veril v európsku, euroatlantickú voľbu našej krajiny, v slobodu prejavu, v demokraciu a ľudské práva.

Som presvedčený, že aj keď sa z politiky stiahol, že nám všetkým bude aj naďalej pomáhať svojimi radami a svojimi skúsenosťami, aby sme nášmu štátu vrátili imidž, ktorý si zaslúži vzhľadom na úsilie ľudí, ako je Filip Dimitrov.

Luis Yañez-Barnuevo García (PSE). – (ES) Vážení pán predseda, môj prejav sa týka otázky, o ktorej sa zatiaľ ešte nehovorilo.

Disidenti a ľudia na Kube, ktorí nesúhlasia s diktatúrou, sú často svojvoľne zadržávaní. Naposledy bol zadržaný vedúci rockovej skupiny Gorki Águila, ktorý bol už našťastie prepustený. Chcem však pána predsedu upozorniť na to, že o týchto svojvoľných činoch kubánskej diktatúry je nutné informovať a je potrebné ich uverejňovať, aby sa zabránilo ich opakovaniu. Vyzývam preto pána predsedu, že keď bude mať možnosť, aby tlmočil kubánskej vláde a kubánskej veľvyslanectvu v Európskej únii našu nespokojnosť a nesúhlas s takýmito činmi.

Avril Doyle (PPE-DE). - Vážení pán predseda, zákaznícke práva cestujúcich v leteckej doprave, ktorí prilietajú z tretích krajín a prechádzajú centrálnymi letiskami EÚ, sú porušované. Tisícim občanov EÚ sú naďalej zabavované bezcolne nakúpené tekutiny, pretože Komisii sa nepodarilo rýchlo zaviesť nariadenie ES) č. 915/2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 622/2003 o ustanovení opatrení na vykonávanie spoločných základných noriem bezpečnostnej ochrany civilného letectva. Trinásť krajín, ktoré nie sú členmi EÚ, požiadali o uznanie na základe tohto nariadenia, ale vyhovel sa len v jednom prípade.

Vaším prostredníctvom, pán predseda, znovu vyzývam nášho nového komisára pána Antonia Tajaniho, aby čo najrýchlejšie tento problém vyriešil a toto nariadenie zaviedol.

Mnohým športovcom na olympijských hrách v Pekingu – a samozrejme aj ich priaznivcom a rodinám – boli pri návrate domov na ústredných letiskách v Európe zabavené ich veci. Opäť prichádzali desiatky sťažností. Prosím vás, aby ste to vyriešili. Je to v rozpore so zákazníckymi právami a je smiešne, ak uvádzame bezpečnostné dôvody.

PREDSEDÁ: PANI ROURE

podpredsedníčka

Jörg Leichtfried (PSE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, dňa 14. augusta 2008 bol odložený štart jedného letu spoločnosti Ryanair z Rakúska do Spojeného kráľovstva na nasledujúci deň. Letecká spoločnosť sa vtedy zaručila, že uhradí cestujúcim náklady na hotel a presun a v súlade s nariadením (ES) č. 261/2004 bol rozdán informačný leták upozorňujúci na práva cestujúcich v prípade oneskorenia alebo zrušenia letu.

Keď jeden cestujúci žiadal spoločnosť Ryanair o preplatenie dodatočných výdavkov, letecká spoločnosť odmietla zaplatiť a svoje rozhodnutie nijako konkrétne nezdôvodnila. Odmietnutie spoločnosti Ryanair zaplatiť je jasné porušenie nariadenia (ES) č. 261/2004, ktoré definuje, aká pomoc má byť poskytnutá cestujúcim v leteckej doprave v rámci EÚ. Ak dôjde k meškaniu alebo k odloženiu letu na nasledujúci deň, cestujúci majú nárok na kompenzáciu, ktorá sa riadi zákonom. Nízkonákladové letecké spoločnosti ako Ryanair musia takisto postupovať podľa zákona a dodržiavať príslušné nariadenia. K takejto situácii dochádza čoraz častejšie, na úkor európskych cestujúcich v leteckej doprave, a je naozaj načas, aby Európska komisia prijala nejaké opatrenie.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, pre 87 rokmi vtedajší vodca svetového komunizmu a Sovietskeho zväzu Lenin rozhodol, že od Gruzínska budú oddelené tri regióny. Dva z týchto regiónov boli Južné Osetsko a Abcházsko. Takmer o 90 rokov neskôr platia Gruzínsko a Európa za toto rozhodnutie vysokú daň. Dnešné zasadnutie Európskeho parlamentu sa náhodou koná súčasne so zasadnutím Európskej rady. Máme preto príležitosť hlasno a jasne odkázať predstaviteľom Únie, že v mene slobody národov a ľudských práv nemôžeme pred ruskou agresiou voči Gruzínsku zatvárať oči.

Rovnako ako sovietsky útok na Maďarsko v roku 1956 a neskôr útok na Československo v roku 1968, aj toto je ukážkový prípad, kedy veľký štát napadol malý v období po druhej svetovej vojne. Je to však prvý prípad za posledných 60 rokov, keď si veľká krajina prisvojila časť územia malej krajiny s použitím vojenskej sily. Nakoniec aj vyhlásenie takzvanej nezávislosti Abcházska a Južného Osetska je len politické divadlo v réžii pána Putina. Európsky parlament by mal vyjadriť svoju solidaritu s Gruzínskom a všeobecnejšie so všetkými národmi Kaukazu.

György Schöpflin (PPE-DE). – (HU) Ďakujem vám za slovo, pani predsedajúca. Maďarská verejná mienka sa stala svedkom pozoruhodnej manifestácie priamo uprostred gruzínskej krízy. Ruský veľvyslanec v Budapešti vydal značne nediplomatické vyhlásenie namierené proti vodcovi opozície Viktorovi Orbánovi, pretože Orbán sa zastal Gruzínska. Ruský veľvyslanec – a to nemožno opísať inými slovami – pohrozil maďarskej opozícii, a tým väčšine maďarskej spoločnosti, že zo strany ruského štátu nemožno čakať dobrú vôľu. Nie je ťažké rozlíšiť zakódovaný odkaz: ktokoľvek volí FIDESZ, vystavuje sa nevôli Rusov. Odkaz Jeho Excelencie je neskrytie miešanie sa do maďarských vnútorných záležitostí, a teda do demokratického systému jedného z členských štátov Európskej únie. Maďarsko v tom samozrejme nie je samé, pretože takmer všetkým bývalým komunistickým štátom sa dostalo podobných vyhrážok, ktoré ohrozujú celú Európu.

Proinsias De Rossa (PSE). – Vážená pani predsedajúca, napriek svojej vojenskej neutralite nezaujíma Írsko ku kríze, ktorá vypukla v Gruzínsku, neutrálny či nezúčastnený postoj. Verejnosť je hlboko znepokojená, pretože to vyzerá, ako by mocní na všetkých stranách chceli novú studenú vojnu, a má obavy zo samodeštruktívnych rozhovorov o sankciách voči Rusku. Impulzívne reakcie nevytvoria ani nezaručia mier a spravodlivosť ľuďom v regióne, a napokon ani nikde inde.

Rusko na nás v podstate vypálilo varovný výstrel. Vo svojej reakcii musí EÚ využiť svoje zdroje na vytvorenie nových inštitúcií EÚ schopných rokovaním dosiahnuť záväzné mnohostranné dohody. Musíme sa snažiť budovať nový mierový svet v partnerstve s Ruskom, a nie v opozícii voči nemu.

Predseda júca. – Tento bod sa týmto skončil.

17. Európska justičná sieť – Posilnenie Eurojustu a zmena a doplnenie rozhodnutia Rady 2002/187/SVV – Uplatňovanie zásady vzájomného uznávania rozsudkov (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom je spoločná rozprava o nasledujúcich správach:

- Správa A6-0292/2008 pani Kaufmannovej v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci o Európskej justičnej sieti (05620/2008 - C6-0074/2008 - 2008/0802(CNS));

- Správa A6-0293/2008 pani Weberovej v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci o posilnení Eurojustu a zmene a doplnení rozhodnutia Rady 2002/187/SVV (05613/2008 - C6-0076/2008 - 2008/0804(CNS));

- Správa A6-0292/2008 pána Franču v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania rozsudkov (05598/2008 - C6-0075/2008 - 2008/0803(CNS)).

Rachida Dati, úradujúca predsedníčka Rady. – (FR) Vážená pani predsedajúca, je mi veľkou čťou, že k vám dnes môžem prehovoriť a povedať vám, že som hlboko oddaná hodnotám Európskej únie. Ústrednou hodnotou je nepochybne spravodlivosť. Chceli ste začať svoje zasadnutie spoločnou rozpravou o otázkach spravodlivosti. To ukazuje, aký význam tento Parlament prikladá otázkam európskej justičnej spolupráce a ochrane základných práv. Aj mňa tieto otázky veľmi zaujímajú a za túto príležitosť vám ďakujem.

Tri uvedené texty sa týkajú programu rokovania, ako pripomenul váš predseda: rozhodnutie o Európskej justičnej sieti, rozhodnutie o Eurojuste a rámcové rozhodnutie o vymáhaní rozhodnutí vynesených v neprítomnosti. Tieto tri texty zlepšia súdnu spoluprácu v Európskej únii a zmenia aj spôsob fungovania členských štátov. Tieto tri iniciatívy už netrpezlivo očakávajú všetci, ktorí v našich krajinách pôsobia v oblasti súdnictva. Na základe činnosti Rady SVV sa na zasadnutí dňa 25. júla dosiahla politická dohoda o návrhu rozhodnutia Európskej justičnej siete a posilnení Eurojustu. Spoločným úsilím slovinského a francúzskeho predsedníctva sa to dosiahlo za necelý rok. Tieto dva návrhy rozhodnutia poskytnú väčšiu ochranu európskym občanom a posilní súdnu spoluprácu v trestných veciach. Pre Európsku úniu je príznačné, že koná a postupuje vpred a zároveň nespúšťa zo zreteľa slobodu a základné práva.

Pokiaľ ide o Európsku justičnú sieť, návrh rozhodnutia, ktorý by mal nahradiť spoločnú akciu z roku 1998, objasňuje povinnosti Eurojustu a siete. Zohľadňuje želanie členských štátov zachovať obidva orgány a posilniť ich komplementaritu. Vypracovaním bezpečných spôsobov komunikácie medzi Eurojustom a Európskou justičnou sieťou sa zaistí účinná spolupráca a väčšia vzájomná dôvera. Európska súdna sieť je dobre známym a uznávaným nástrojom a preukázala svoju užitočnosť pri podpore kontaktov medzi zúčastnenými stranami. Správa Sylvie Kaufmannovej zdôrazňuje užitočnosť siete a jej úspešnosť. Vyzdvihuje prispôboivosť siete, ktorá spĺňa požiadavky najmä súdov nižšieho stupňa. V tejto správe sa ďalej zdôrazňuje nutnosť zachovať túto pružnosť a decentralizovanú štruktúru.

Pani Kaufmannová, prijali ste a podporili hlavné smery pôvodného návrhu, za čo vám ďakujem. Taktiež ste sa zmienili o určitých obavách. Správne ste skonštatovali, že je potrebné zaviesť zabezpečené telekomunikácie prísne v súlade s pravidlami na ochranu údajov. Úplne s vami súhlasíme. Môžem vás ubezpečiť, že Rada sa pozorne zameria na návrhy, ktoré Parlament prijme. Zároveň s hodnotením fungovania Európskej justičnej siete prebieha posilňovanie Eurojustu. Jedno bez druhého nemôže existovať. Po šiestich rokoch existencie Eurojustu zo skúseností vyplýva, že činnosť tejto súdnej jednotky pre spoluprácu je potrebné zlepšiť. Eurojust nie je dostatočne informovaný, najmä o problematike terorizmu. Právomoci príslušníkov jednotlivých štátov nie sú zladené a prevádzkové možnosti Eurojustu nie sú dostatočne rozvinuté.

Text, o ktorom sa 25. júla dosiahla všeobecná politická zhoda, predstavuje dôležitú etapu pri budovaní európskeho súdneho priestoru. Určite dobre viete, že jednou z priorít Európskej únie je boj proti všetkým formám trestnej činnosti. Uvediem príklad, v roku 2004 bolo Eurojustu oznámených štrnásť prípadov obchodovania s ľuďmi, v roku 2007 bolo nahlásených už sedemdesiatjedna prípadov. To ukazuje, že musíme mať účinné nástroje na boj proti tomuto obchodu nevídaného rozsahu, ktorého obeťami sa stávajú tisíce našich občanov.

V európskej justičnej spolupráci sa Eurojust musí stať aj vedúcou zložkou. Vďaka tomuto textu, na ktorom sa Rada SVV zhodla, bude Eurojust operatívnejší a akčnejší. Preto je pre nás dôležitým krokom vpred.

Osobitne by som chcela zablahoželať Renate Weberovej k jej práci a poďakovať jej za podporu. Som si dobre vedomá jej odhodlania a viem, že si želá, aby tento návrh uspel.

S posilnením Eurojustu budú posilnené aj výsady jednotlivých národných štátov. Bude zriadená mimoriadna koordinačná jednotka a zlepši sa odovzdávanie informácií, aby lepšie zodpovedal výzvam spojeným s novými formami trestnej činnosti. Niektorí by uvítali ambicióznejší prístup. Keďže to však inštitucionálny rámec neumožňuje, na posilnenie Eurojustu musíme okamžite a v rámci platného zákona využiť každú možnosť.

Zohľadnili sa aj niektoré z vašich obáv. Hlásenia podávané Parlamentu o činnosti Eurojustu v tomto smere sa budú pozorne sledovať.

Pokiaľ ide o uplatňovanie vzájomného uznávania, čo je zároveň jedným z kľúčových aspektov pri budovaní priestoru spravodlivosti, slobody a bezpečnosti, rámcové rozhodnutie o vymáhaní rozhodnutí *in absentia* umožní posilniť existujúce nástroje, napríklad Európsky zatykač. Dôležité je, aby rozhodnutie vynesené členským štátom v neprítomnosti dotyčnej osoby bolo vymáhaťelné na území celej Európskej únie. Spolu s rámcovým rozhodnutím budú posilnené aj procesné práva osôb. To zahŕňa možnosť vymáhať rozhodnutie *in absentia* pri dodržaní práva na obhajobu. Cieľom tohto rámcového rozhodnutia však nie je zmeniť pravidlá jednotlivých štátov, ale skôr zlepšiť vymáhaťelnosť rozhodnutí *in absentia*.

Vo vašej správe, pán Franço, sa zdôrazňuje, že je nutné zosúladiť existujúce nástroje a zaručiť právo na vypočutie v priebehu konania. Musí sa rešpektovať rôznosť právnych systémov, napríklad to, akým spôsobom je dotyčná osoba predvolaná. Rada zdieľa tieto obavy a predkladaný koncept návrhu tak znovu otvára spoločnú rozpravu o posilnení základných záruk v rámci Európskej únie. Viem, že sa váš parlament tejto otázke dôsledne venuje. Rada preskúma vaše návrhy, ktoré sa v podstate nesú v rovnakom duchu ako daný text, ktorý sa v Rade stal predmetom politickej dohody. V tomto prípade ide najmä o návrhy týkajúce sa zastupovania právnym zástupcom a právo na obnovu procesu. Tieto zmeny pôvodný návrh nepochybne vylepšujú.

Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, Rada pozorne preskúma návrhy, ktoré budú prijaté tento týždeň, a musím vás znovu uistiť, že predsedníctvo si želá s vašim Parlamentom spolupracovať. Musíme sa posunúť vpred spoločne a ja nikdy nezapíšem, že zastupujete európskych občanov. Prostredníctvom týchto troch textov sa dosiahne pokrok v oblasti súdnej spolupráce v trestných veciach ako aj všeobecné blaho v Európe.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Ako ste správne uviedli, pani Datiová, pri vytváraní tohto európskeho súdneho priestoru, ktorý si z celého srdca želáme a na ktorom sa Európsky parlament významným spôsobom podieľa, sa nachádzame v kritickom bode.

Chcem poďakovať spravodajcom, pani Kaufmannovej, pani Weberovej a pánovi Françovi za ich výborne spracované správy o týchto troch iniciatívach. Tieto dokumenty ukazujú, že Európsky parlament podporuje návrhy členských štátov. Pani Datiová, mám veľkú radosť aj z toho, že zasadnutie Rady, ktoré sa konalo 25. júla, bolo také úspešné a vyústilo do politickej dohody o uvedených troch textoch. Komisia tieto tri iniciatívy podporuje a my sa snažíme konštruktívnym spôsobom prispievať k činnosti Rady.

Pokiaľ ide o Eurojust a Európsku justičnú sieť, členské štáty, ktoré čerpajú podnety z nášho oznámenia na túto tému z októbra 2007, dali jasne najavo, že si želajú zblížovanie. Do týchto dvoch iniciatív členských štátov boli zahrnuté mnohé návrhy: zosúladenie právomocí jednotlivých národných členov Eurojustu, posilnenie úlohy kolégia v prípade konfliktov súdnych právomocí, lepší tok informácií od jednotlivých národných členov do Eurojustu a možnosť vymenovávať kontaktných sudcov Eurojustu pre tretie krajiny. O množstve zmien navrhovaných v mimoriadne užitočných správach pani Kaufmannovej a pani Weberovej sa už diskutovalo na zasadnutí Rady. Účelom pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu 32 k rozhodnutiu o Eurojuste uvedeného v správe pani Weberovej je teda zlepšenie ochrany v tretích krajinách, ktoré spolupracujú s Eurojustom. Táto spolupráca bude vyhodnotená nielen pri uzatváraní dohody, ale aj po vstupe tejto dohody do platnosti. Komisia navrhla naviazať na túto myšlienku, a návrh rozhodnutia bol podľa toho zmenený. Stanovuje, že dohoda o spolupráci musí zahŕňať ustanovenie o monitorovaní jej uplatňovania vrátane uplatňovania ustanovení o ochrane údajov.

Uvediem ďalší príklad: pozmeňujúci a doplňujúci návrh 38 v rozhodnutí Európskej justičnej siete tak, ako bol uvedený v správe pani Kaufmannovej. Ako upozornila pani Datiová, tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh má zaistiť, aby správa o činnosti Európskej justičnej siete pre Európsky parlament bola vypracovaná každé dva roky. Tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh bol podporený Komisiou a je obsiahnutý v textu návrhu rozhodnutia.

Ako viete, v otázke iniciatív týkajúcich sa Eurojustu a siete dosiahla Rada politickú dohodu. Dúfam, že v dohľadnej dobe Rada tieto nástroje formálne prijme, a rovnako dôležité je, aby členské štáty podnikli nevyhnutné kroky a plne začlenili toto rozhodnutie do svojich vnútroštátnych právnych systémov.

Pokiaľ ide o správy pána Franço o vymáhateľnosti rozhodnutí *in absentia*, beriem na vedomie, že do textu prijatého na zasadnutí Rady SVV, ktoré sa konalo 5. a 6. júna je väčšina zmien, minimálne svojím duchom, ak už nie svojím obsahom, už zahrnutá.

To je len niekoľko mojich poznámok, pani predsedajúca. Samozrejme, že svoju pozornosť podrobne zameriam na všetky návrhy Parlamentu. Som však veľmi rád, že začíname toto zasadnutie tým, čo je pre budúcnosť európskeho súdneho priestoru nesmierne dôležité.

Sylvia-Yvonne Kaufmann, spravodajkyňa. – (DE) Vážená pani predsedajúca, rada by som využila čas vymedzený na moje vystúpenie práve teraz, ak môžem. Teší ma, že sa tu stretávam s úradujúcou predsedníčkou Rady a podpredsedom Komisie.

Výbor jednomyselne prijal moju správu o Európskej justičnej sieti. Spolupráca bola veľmi konštruktívna a chcela by som poďakovať všetkým zúčastneným, najmä pánovi Popovi, pani Gebhardtovej a pani Weberovej, spravodajcom pre Eurojust.

Európska justičná sieť – alebo krátko EJS – existuje už 10 rokov a v praxi dokázala, že má zmysel. Dokonca aj potom, ako v roku 2002 začal fungovať Eurojust, si EJS zachováva svoj význam. EJS nemá nič spoločné s koordináciou vyšetrovania, jej účelom je uľahčovanie priamych kontaktov, vlastné vybavovanie žiadostí o vzájomnú právnu pomoc a poskytovanie informácií. Je preto dôležité nezasahovať do decentralizovanej štruktúry EJS. Zmeny by sa mali vykonávať iba tam, kde je to nevyhnutné alebo kde tieto zmeny prirodzene vyplývajú z praxe v posledných rokoch. Jedným z príkladov je založenie národných kontaktných miest, ktoré hrajú dôležitú koordinačnú úlohu v členských štátoch a zodpovedajú za udržiavanie spojenia so sekretariátom EJS.

Základnou inováciou je vytvorenie zabezpečenej telekomunikačnej siete. Potešilo ma, keď som sa dozvedela, že na túto otázku zamerala svoju pozornosť aj úradujúca predsedníčka Rady. Osobné údaje si vymieňajú úrady v členských štátoch a môže ísť aj o citlivé údaje, ako sú odtlačky prstov na základe Európskeho zatykača. V tomto prípade je na zaistenie bezpečnosti prenosu nutná zabezpečená telekomunikačná sieť, pretože je neprijateľné, aby sa tieto údaje odovzdávali napríklad faxom. Už v roku 1998, keď bola EJS zriadená, sa počítalo so zabezpečenou telekomunikačnou sieťou, ale doteraz nebolo možné dohodnúť sa na forme, zjavne z dôvodov nákladov.

Správa navrhuje zriadenie zabezpečených telekomunikácií, najprv iba pre kontaktné miesta. Keďže je však cieľom čo najskôr zaistiť, aby všetky kontakty medzi príslušnými orgánmi prebiehali priamo, predpokladá sa, že ďalším krokom bude začlenenie všetkých zúčastnených orgánov zodpovedných za právnu pomoc vo svojom členskom štáte do zabezpečenej telekomunikačnej siete. Vzhľadom na citlivosť údajov sa v správe odkazuje na ustanovenie o ochrane príslušných údajov a znovu v tejto súvislosti zdôrazňujem, aké dôležité je pevné rámcové rozhodnutie o ochrane osobných údajov v rámci tretieho piliera. To by platilo pre odovzdávanie údajov medzi rôznymi kontaktnými miestami členských štátov. Bohužiaľ Rada musí toto rámcové rozhodnutie prijať ešte *lex generalis*, a tak boli ustanovenia o ochrane základných údajov zahrnuté priamo do vlastného právneho textu.

Funkčnosť EJS závisí do veľkej miery od kontaktných miest. Z tohto dôvodu boli pre výber kontaktných miest vypracované hlavné smery podľa zvláštnych kritérií. Osoby fungujúce ako kontaktné miesta by určite mali dobre ovládať minimálne jeden ďalší jazyk EÚ a mať skúsenosti z oblasti medzinárodnej spolupráce v trestných veciach a zároveň pôsobiť ako sudca, štátny zástupca alebo iný úradník v súdnom systéme. Je dôležité, aby sa členské štáty týmito hlavnými smermi riadili a samozrejme musí pre kontaktné miesta zaistiť aj dostatočné finančné prostriedky.

V záujme zlepšenia spolupráce medzi EJS a Eurojustom a lepšej koordinácie svojich činností by sa členovia Eurojustu mali na pozvanie zúčastniť zasadnutia EJS a naopak. Eurojust svojím rozhodnutím stanovuje, kedy súdne orgány členských štátov – inými slovami kontaktné miesta EJS – musia informovať Eurojust o konkrétnych prípadoch. Súčasný rozhodnutie dopĺňa túto povinnosť v tom zmysle, že ESS a Eurojust sa musia navzájom obojstranne informovať o všetkých prípadoch, o ktorých sa domnievajú, že ich druhá organizácia zvládne lepšie. Cieľom je vyhnúť sa s použitím tohto pružného pravidla, ktoré vychádza zo skutočných potrieb, situácií, keď vnútroštátne orgány musia Eurojustu poskytovať príliš rozsiahle informácie, ako aj zabrániť zavaleniu Eurojustu informáciami, ktoré tento orgán jednoducho nevie spracovať.

Hlásenie o správe a činnosti siete by mala podávať sama EJS, a to nielen Rade a Komisii, ale aj Parlamentu. Som rád, že Komisia tento prístup výslovne podporuje.

Podľa súčasného rozhodnutia bude Európska justičná sieť prispôbena vývoju, ktorý v posledných rokoch prebieha, a jej vzťah k Eurojustu bude presnejšie vymedzený. V dôsledku toho bude Európska justičná sieť lepšie vykonávať svoju právomoc v oblasti súdnej spolupráce v trestných veciach, najmä ak vstúpi do platnosti Lisabonská zmluva a z nej vyplývajúca komunitarizácia súdnej spolupráce v trestných veciach.

Renate Weber, spravodajkyňa. – Vážená pani predsedajúca, poňatie Európskej únie ako priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti by zostalo len pozoruhodným cieľom, ak by neboli zapojené už fungujúce európske agentúry, ktorých schopnosť konať a reagovať v boji proti organizovanému cezhraničnému zločinu by sa mala posilniť.

Rada by som poďakovala tieňovým spravodajcom, s ktorými sa mi veľmi dobre spolupracovalo takmer na všetkých aspektoch tejto správy, ako aj predsedovi Eurojustu a jeho tímu za ich otvorenosť v priebehu prác.

Keď som spracovávala túto správu, dozvedela som sa, že moji kolegovia žiadajú európskeho štátneho zástupcu. V tejto veci oveľa viac podporujem harmonizáciu a zavedenie európskeho súdneho systému než prehĺbenie spolupráce. Z mnohých dôvodov sme však v súčasnosti tomuto cieľu značne vzdialení: po prvé totiž neexistujú európske právne predpisy, ktoré riešia problematiku súdnej právomoci v prípadoch patriacich do pôsobnosti Eurojustu; po druhé, členské štáty nie sú ochotné previesť ani časť svojich vyšetrovacích právomocí na niektorú európsku agentúru. Text zaoberajúci sa možnosťou, že by národní členovia Eurojustu boli zastúpení v spoločných vyšetrovacích tímoch, je toho dobrým príkladom.

Paradoxom je, že zatiaľ čo poslanci Európskeho parlamentu sú pripravení skutočne riešiť závažnú cezhraničnú trestnú činnosť vrátane udelenia väčších právomocí Eurojustu, pričom nám ide najmä o dodržiavanie ľudských práv, členské štáty niečo vyhlasujú a niečo iné navrhujú v právnych predpisoch. Je ťažké vysvetliť európskym občanom, ako vytvoríme priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, keď členské štáty nemajú dostatočnú dôveru v naše vlastné európske agentúry.

My ako Parlament chápeme a sme uzrozumení s tým, že Eurojust musí pracovať 24 hodín denne, sedem dní v týždni. Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci sa zhodol aj na tom, že pre efektívne fungovanie Eurojustu je nevyhnutné, aby jeho národní členovia mali rovnaké súdne právomoci, akými disponujú vo svojich krajinách. Hlasoval aj za prehĺbenie vzťahov s Europolom a Európskou justičnou sieťou a za vytvorenie väzieb s ďalšími európskymi a medzinárodnými agentúrami, ako je Frontex, Interpol a Svetová colná organizácia.

Ako poslanci tohto Parlamentu požadujeme – a v správe sa tento prístup odráža – vyváženosť medzi právomocami Eurojustu a právomocami jeho národných členov na jednej strane a práv obvineného na strane druhej. Preto niektoré zmeny, ktoré som navrhla, majú zvýšiť mieru ochrany procesných práv, ako je právo na obhajobu, právo na spravodlivý proces, právo byť informovaný a právo na súdnu nápravu. Aj keď sme si vedomí toho, že agentúra zaviedla dôkladný systém ochrany údajov, niektoré zmeny predstavujú dodatočné zabezpečenie.

Hlavné obavy však stále panujú vzhľadom na údaje odovzdávané tretím krajinám a medzinárodným organizáciám, pretože je pravda, že v skutočnosti nevieme, čo sa s týmito údajmi stane. Preto, aby sme sa uistili, že naše vlastné európske normy sa dodržiavajú, navrhujem zaviesť hodnotiaci mechanizmus. Rada by som poďakovala pánovi komisárovi Barrotovi, že sa o tom zmienil.

V neposlednom rade som znepokojená úlohou, ktorú by mal zohrávať Európsky parlament vo vzťahu k Eurojustu. Keďže nevieme, aký bude osud Lisabonskej zmluvy, situácia je ešte znepokojujúcejšia. V súčasných právnych predpisoch Spoločenstva však nie je nič, čo by bránilo tomu, aby Parlament aktívne dozeral na činnosť Eurojustu. Je to úplne vec politickej vôle a pevne verím, že tento Parlament bude môcť robiť svoju prácu.

Armando França, spravodajca. – (PT) Vážená pani predsedajúca, pani Datiová, pán komisár, dámy a páni, proces budovania európy pôvodne zahŕňal komunitarizáciu hospodárskej oblasti. Spoločenstvo sa však postupne posúvalo do ďalších oblastí; tento spôsob zidealizoval Jean Monnet a jeho stúpenci, s cieľom nájsť spoločné riešenia spoločných problémov.

Ešte sme nedošli na koniec tejto dlhej a ťažkej cesty, ale musíme aj naďalej pokračovať pevne a odhodlane ďalej. Jednou z oblastí, ktorá nám v Európskej únii, v súčasnosti rozšírenej na 27 členských štátov a obývanej takmer 500 miliónmi ľudí, spôsobuje zložité a ťažké problémy, je justícia. Justícia je jedným z pilierov demokracie a jedným z nástrojov v službách slobody. Demokracia a sloboda sú dve zo základných hodnôt EÚ. V dôsledku toho a vzhľadom na výzvy spojené so samotným procesom budovania Európy a vzhľadom

na nové problémy moderného života justícia podľa môjho názoru nadobudla v súčasnosti rozhodujúci význam. Je potrebné, aby jej osobitnú pozornosť venovali tie orgány EÚ, ktoré sú zodpovedné za vytváranie právnych predpisov, za rozhodovanie a určovanie hlavných politických smerov v tejto veci. Rozhodnutia vynesené v trestnom konaní v neprítomnosti obžalovaných, známe ako rozhodnutia *in absentia*, majú rôzne procesné riešenia, ktoré sa v jednotlivých členských štátoch nazývajú veľmi líšia.

Situácia je vážna, pretože tieto rôzne procesné riešenia predstavujú trvalú prekážku vymáhateľnosti trestných rozsudkov, ktoré boli vydané v jednom členskom štáte, v inom členskom štáte. Táto situácia bráni alebo dokonca znemožňuje uplatnenie zásady vzájomného uznávania a pomáha rastu trestnej činnosti a prispieva k nedostatočnej bezpečnosti na území Únie.

Vítame preto legislatívne iniciatívy Slovinska, Francúzska, Českej republiky, Švédska, Slovenskej republiky, Spojeného kráľovstva a Nemecka tak, ako ich dostala a privítala Rada. Jej hlavným cieľom je stanoviť procesné pravidlá pre predvolávanie osôb, obnovu konania alebo príslušné odvolanie a právne zastúpenie. S využitím týchto pravidiel sa trestné konanie urýchli a zefektívni. Zvýši sa úroveň účinnosti zásady vzájomného uznávania, najmä pokiaľ ide o európsky zatykač a vydávacie konanie medzi jednotlivými členskými štátmi, ako aj uplatňovanie zásady vzájomného uznávania peňažných trestov, príkazov na konfiškáciu a príkazov na trest odňatia slobody a ďalšie opatrenia zahŕňajúce zbavenie slobody na účel ich vymáhania v Európskej únii. Taktiež je potrebné zahrnúť uznávanie a dohľad pri prerušení trestu, alternatívne tresty a podmienené tresty.

Správa, ktorú dnes predkladám Parlamentu, zahŕňa príspevky veľkého počtu členov Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci. Ja a ďalší kolegovia sme navrhli rôzne zmeny, čo viedlo k množstvu kompromisných pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhov a jednoznačnej zhode poslancov zo skupín PSE, PPE, ALDE, Verts/ALE a UEN, keď boli proti tejto správe iba dva hlasy.

Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, táto správa preto obsahuje zmeny a doplnenia k návrhu rámcového rozhodnutia Rady, ktoré ho podľa nášho názoru technicky obohatí a politicky posilní, najmä pokiaľ ide o postupy pre predvolávanie obvinených a záruku ich práva na obhajobu, možnosť byť zastupovaný v neprítomnosti a byť zastupovaný právnym zástupcom vymenovaným a plateným štátom, ako aj možnosť obnovy súdneho konania alebo príslušného odvolania v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a na podnet obvineného, ktorý už bol odsúdený *in absentia*.

Nakoniec musím zdôrazniť a vyjadriť svoje poďakovanie za pochopenie a konsenzus politických skupín a verím, a želim si to, že výsledok hlasovania bude minimálne zodpovedať širokému konsenzu, ktorý sme dosiahli.

Neena Gill, spravodajkyňa stanoviska Výboru pre právne veci. – Vážená pani predsedajúca, vítam tieto správy, najmä správu týkajúcu sa problematiky *in absentia*, pretože uľahčuje a zjednodušuje situáciu osobám, ktoré sa musia obhajovať alebo vykonať právne kroky tam, kde jedna alebo druhá strana nemôže byť prítomná. Rozdiely v prístupe v rámci Únie vytvorili určitú mieru neistoty a podkopali vzájomnú dôveru členských štátov vo svoje súdne systémy.

Vítam preto vyhlásenie pána ministra, že sa Rada bude snažiť harmonizovať tento proces vo všetkých členských štátoch, pretože niektoré členské štáty sa dosiaľ vôbec nesnažili, aby sa spojili s obvinenými. Domnievam sa, že bremeno musí niesť súdny systém, nech je to kdekoľvek, a zaistiť, aby obvinení chápali, aké dôsledky vyplývajú z akéhokoľvek rozsudku vyneseného v ich neprítomnosti, a aby ich základné práva boli v tomto smere chránené.

Takisto vyzývam Radu, aby zaistila, aby vo všetkých členských štátoch fungoval systém, ktorý obvineným umožní právne zastúpenie bez ohľadu na to, v ktorej krajine sa nachádzajú.

Na záver blahoželám všetkým spravodajcom za ich prácu na zjednodušení zložitého súboru právnych procesov a návrhov, z ktorých, ako sa domnievam, vzíde podstata európskeho zatykača.

Nicolae Vlad Popa, v mene skupiny PPE-DE. – (RO) Cezhraničná trestná činnosť teda vzrástla a súdny systém sa musí novej situácii prispôbiť.

Zaznamenal som, že je nutné harmonizovať právne predpisy jednotlivých členských štátov a najmä je nutné, aby počas tohto obdobia príslušné orgány členských štátov poskytovali rýchle a efektívne informácie.

Na riešenie tejto výzvy, ktorej čelia európski občania a orgány, je táto správa nepochybne krokom vpred. Modernizácia európskej súdnej siete predstavuje náležitú odpoveď na cezhraničnú trestnú činnosť. Správa,

ktorú výbor LIBE jednomyselne schválil, sa zameriava na vyššiu výkonnosť európskej justičnej siete a jej schopnosť kedykoľvek a z ktoréhokoľvek miesta v členských štátoch poskytnúť potrebné informácie.

Z tejto modernizácie budú ťažiť európski občania, ktorým neujde, že v modernej a zabezpečenej telekomunikačnej sieti majú vnútroštátne súdne orgány k dispozícii potrebný prostriedok umožňujúci rýchlu reakciu.

Eurojust ako aj súdny systém v jednotlivých členských štátoch sa budú môcť opierať o štruktúru európskej súdnej siete a nikto sa už nebude môcť vyhovárať, že nemá dostatok informácií. Ako tieňový spravodajca z Európskej ľudovej strany ďakujem pani spravodajkyňi Silvii-Yvonne Kaufmannovej za jej prácu a za to, akým spôsobom sa nám podarilo nájsť kompromisné riešenie.

Evelyne Gebhardt, v mene skupiny PSE. – (DE) Vážená pani predsedajúca, vážený pán minister, pán komisár, som rada, že dnes môžeme spoločne diskutovať o takom dôležitom súbore opatrení a pevne verím, že zajtra budeme prijímať rozhodnutie významne veľkou väčšinou. Osobitne by som chcela poďakovať dvom spravodajkyňiam, pani Kaufmannovej a pani Weberovej, ktorých tieňovou spravodajkyňou som bola, za veľmi dobrú spoluprácu, čo bol nevyhnutný predpoklad pre dosiahnutie takých dobrých výsledkov.

Dobre vykonaná práca je v tejto oblasti neodmysliteľná a veľmi ma teší, že pokiaľ ide o Európsku justičnú sieť (EJS), dosiahnutý výsledok nám umožňuje zúročiť doterajšiu prácu. Nevyhnutná je dobrá spolupráca právnikov, miestnych sudcov a príslušných orgánov v členských štátoch, ak máme skutočne vytvárať právo a spravodlivosť pre našich občanov, a práve to chceme koniec koncov urobiť.

Osobitne ma v tejto súvislosti teší, že formálne nakoniec nadväzujeme na spoluprácu EJS a Eurojustu a zaisťujeme väzby, ktoré sú výhodné a ktoré možno len privítať. Len čo sa však prenáša veľké množstvo údajov, zvyšuje sa prirodzene aj dôležitosť ich ochrany, a to platí pre zabezpečenie komunikácií ako aj pre výmenu týchto údajov. Som preto veľmi rada, že Parlament, Komisia a Rada s tým podľa všetkého súhlasia, čo môžem opäť len privítať.

Rovnakú radosť mám z toho, že zajtra všetky tieto správy, ako tvrdím, získajú veľkú väčšinu hlasov, pretože toto rozšírenie, ktoré sme navrhli – a ktoré, dúfajme, Komisia a Rada schvália – tento dodatok zo strany Európskeho parlamentu, za ktorý musíme poďakovať pani Weberovej, a to, že sexuálne zneužívanie detí a detská pornografia majú byť teraz takisto zahrnuté medzi trestné činy, čo predtým nebolo, je pre našu spoločnosť podľa môjho názoru veľmi dôležitá vec, čo by som chcela zdôrazniť.

Pre skupinu Sociálnych demokratov je v tejto súvislosti osobitne dôležité – ale zároveň podľa môjho názoru sa riešenie už našlo – že v tejto oblasti sa to netýka len organizovaného zločinu, ale aj závažnej trestnej činnosti. Považujem za dôležité, že v prvom rade nemusíme predkladať dôkazy, že dochádza k organizovanému zločinu, ale že prostredníctvom výmeny informácií môžeme doložiť, že k organizovanej trestnej činnosti zrejme práve dochádza niekde pozdĺž hranice. To nemôže byť základný nevyhnutný predpoklad. Domnievam sa, že tu došlo k určitému nedorozumeniu medzi skupinami a snažila som sa to objasniť. Dúfam, a som o tom presvedčená, že určite pokročíme dopredu, čo veľmi vítam.

Sarah Ludford, v mene skupiny ALDE. Vážená pani predsedajúca, keď boli na zasadnutí našich predsedov vlád pred desiatimi rokmi v Tampere vytýčené hlavné smery politiky v oblasti trestného súdnictva EÚ, správne zdôrazňovali, že európski občania majú právo očakávať, že Únia zaistí, aby sa zločinci nemohli nikde ukryť. Preto Európski liberálni demokrati vždy dôsledne podporovali opatrenia, ako európsky zatykač, na rozdiel od britských konzervatívcov, ktorí mali plné ústa zákonu a poriadku, ale odmietali nástroje na spoluprácu v rámci EÚ.

Tieto opatrenia takisto vysvetľujú oprávnenosť posilnenia schopnosti štátnych zástupcov spolupracovať v rámci Eurojustu a postaviť hlavných zločincov pred súd. Je logické, aby bola zaistená ich nepretržitá pohotovosť 24 hodín denne a boli im poskytnuté väčšie právomoci na vykonávanie ich rozhodnutí, napríklad vydávanie príkazov na domovú prehliadku a príkazov na zabavenie vecí v ich členských štátoch, a aby im bol umožnený prístup do ich vnútroštátnych databáz trestných činov.

Určite tu tiež existuje priestor pre upresnenie a zjednodušenie pravidiel pre uznávanie rozsudkov *in absentia*, teda v neprítomnosti obvinenej osoby, ale nesmie to prejsť do pohodlnej rutiny bez dostatočnej snahy informovať obvineného. Nechcela by som, aby členské štáty napodobňovali Taliansko v jeho znepokojujúcom množstve súdnych procesov *in absentia*.

Keď som sa pred niekoľkými mesiacmi pýtala Komisie, zdôrazňovala mi, že iniciatíva je vyvážená, rozširuje základné práva občanov a zároveň zdokonaľuje zásadu vzájomného uznávania. Ale orgány, ako Európske

združenie obhajcov, Rada advokátskych komôr a medzinárodné organizácie pre spravodlivé procesy, vyjadrili obavy z nedostatočnej ochrany obvinených.

Ministerka predsedníctva zdôraznila a sľúbila, že Rada pozorne posúdi zmeny predložené Parlamentom. Som si istá, že to myslí dobre, ale moja odpoveď je: „Veľké slová“. Čo sa týka spravodlivosti v cezhraničných sporoch, priamo volení poslanci Európskeho parlamentu sú pri rozhodovaní o zákonoch EÚ vynechávaní. Kým sa nám nepodarí uviesť do platnosti Lisabonskú zmluvu, budú o týchto zákonoch do značnej miery rozhodovať úradníci štátnej správy jednotlivých štátov, a to je do veľkej miery dôvod, prečo nebola dodržaná druhá časť v členských štátoch, napríklad dobré pravidlá na ochranu údajov a posilnenie práv obvinených, ako je právna pomoc, preklady a kaucie. Kým technokratickú politiku v oblasti justície EÚ nevystrieda politika demokratická, politika skutočne vyvážená, udržiavajúca rovnováhu medzi chytaním zločincov a zaisťovaním spravodlivých procesov, je nutné podporiť opatrenia, o ktorých práve diskutujeme.

Kathalijne Maria Buitenweg, v mene skupiny Verts/ALE. – (NL) Vážená pani predsedajúca, viem, že by ma nikto nemohol obviniť z toho, že som toryovec, ale tiež som hlasovala proti európskemu zatykaču. Nie preto, že by som bola proti vydávaniu či odovzdávaniu podozrivých z jednej krajiny do druhej. V skutočnosti som jednoznačne za. Mojm problémom v tom čase bolo, že sme nepripravili, ako som sa domnievala, príslušné predpisy týkajúce sa práv podozrivých osôb a že sme to mali zároveň urobiť. Procesné práva obvinených neboli právne ošetrené. Napriek vynaloženej energii a veľmi kvalitným návrhom, o ktorých tu dnes budeme diskutovať a s ktorými takisto súhlasím, je naďalej skutočnosťou, že sme doteraz tento návrh neprešli, aj keď bol predložený už pred rokmi a je kľúčovým prvkom pre vytvorenie dôvery medzi členskými štátmi, takže by zároveň uľahčoval vydávanie.

Veľmi rada by som sa od pani ministerky Datiovej dozvedela, čo tento návrh tiež považuje za taký zásadný pre našu európsku spoluprácu, na čom to stále viazne v Rade a či existuje nejaká možnosť dosiahnuť počas tohto energického francúzskeho predsedníctva nejaký pokrok v otázke práv obvinených. Faktom je, že pre uľahčenie vydávania je to skutočne nutné.

Čo sa týka rozsudkov *in absentia*, je dobré, že sa pre vydávanie zavádzajú podmienky, tak ako sú v súčasnosti formulované. Otázka znie: sú dostatočné? Z politickej dohody v rámci Rady by sme mohli odvodzovať, že možno dosiahnuť obnovu konania alebo že možnosť odvolania je dostatočná. Môže ma pani ministerka Datiová uistiť, že právo na obnovu konania má každý? Pretože odvolanie predsa len neposkytuje všetky možnosti ako úplná obnova súdneho konania. Preto by som naozaj rada vedela, či ľudia majú skutočne nárok na úplnú obnovu konania, a nie len na odvolanie.

Teraz prejdem k poslednému bodu a budem stručná: Veľa počúvame o tom, akým spôsobom uľahčiť prácu vyšetrojúcich orgánov. Zato sa veľmi málo dozvedáme – alebo len náhodne – o tom, ako je to s takzvanými medzerami v oblasti bohajoby, medzerami, ktoré sa objavujú práve v dôsledku európskej spolupráce. Dúfam, že sa zúčastníme panelu o európskych právach, panelu ombudsmana, aby sme zistili, aké medzery existujú v oblasti obhajoby, a mohli tak spoločne nájsť ich riešenie.

Gerard Batten, v mene skupiny IND/DEM. – Vážená pani predsedajúca, uvediem konkrétny príklad toho, kam vedie integrovaný Európsky súdny systém „jeden pre všetkých“.

Devätnásťročnému mladíkovi Andrewovi Symeouvi hrozí v Londýne vydanie do Grécka na základe obvinení zo zabitia. Pán Symeou tvrdí, že s dotýčným trestným činom nemá vôbec nič spoločné. Dôkazy proti nemu sú podozrivé, založené na pochybnej identifikácii a vyhláseniach údajne vynútených bitím zo strany gréckej polície.

Tieto dôkazy by mal preskúmať britský súd, než schváli jeho vydanie. Podľa európskeho zatykača však britský súd nemá právo preskúmať *prima facie* dôkazy, a uistiť sa tak, že vydanie je oprávnené, a nemá žiadnu právomoc tomu zabrániť.

Európsky zatykač znamená, že teraz už britskí občania nemajú základnú právnu ochranu voči svojvoľnému zatknutiu a zadržaniu, ako sa stanovuje vo Veľkej listine slobôd. Odporuje to zásade spravodlivosti pre obeť aj obvineného, pričom obaja si ju zasluhujú.

Panayiotis Demetriou (PPE-DE). – (EL) Vážená pani predsedajúca, dovoľte mi, aby som najprv zablagožela slovinskému predsedníctvu a ostatným 13 krajinám, ktoré schválili tento návrh, ktorý nám bol dnes predložený. Je to významný príspevok k otázke spravodlivosti v EÚ.

Dovoľte mi, aby som zablahožela aj trom spravodajcom, pani Kaufmannovej, pani Weberovej a pánovi Françovi za ich výbornú metodickú prácu. V podstate schválili návrh so zmenami, ktorý Rada a Komisia čoskoro prijímú. Správa o tom ma potešila a vítam ju.

Bol by som ešte radšej, keby sme dnes mali pred sebou na schválenie aj návrh zaoberajúci sa minimálnymi procesnými právami pre podozrivých a obvinených. Tým by bolo úsile zavŕšené. Vyzývam preto Komisiu a Radu, aby tento návrh predložili čo najskôr.

Ako tieňový spravodajca pre návrh Eurojustu musím povedať, že vítam posilnenie tohto orgánu. Keď bol založený, domnieval som sa, že to bude iba typická inštitúcia s neistými vyhliadkami a minimálnym využitím. Ukázalo sa však, že to tak nie je, jeho užitočnosť bola potvrdená, rovnako ako nutnosť, aby sa ďalej posilňoval.

Nemusím sa odvolávať na to, čo povedali predchádzajúci rečníci a spravodajcovia o dodatkoch k tomuto textu; len vítam jeho posilnenie.

Tieto návrhy nepochybne pomáhajú úspešnému rozvíjaniu priestoru spravodlivosti, slobody a bezpečnosti. Je však nutné prijať dôraznejšie opatrenia. Musíme prekonať brzdiaci nacionalistický prístup k problémom a v európskom priestore uplatňovať širšie poňatie spravodlivosti. Až potom budeme môcť povedať, že spravodlivosť je na celom území EÚ skutočne rovnaká.

Dúfam, že k tomu dôjde so schválením Lisabonskej zmluvy.

Daciana Octavia Sârbu (PSE). – (RO) V prvom rade by som chcela zablahoželať spravodajcom.

V posledných rokoch sa ukazuje, že v oblasti súdnej spolupráce v trestných veciach je činnosť Európskej justičnej siete nesmierne dôležitá a užitočná.

Je potrebné prijať rozhodnutie Rady týkajúce sa Európskej justičnej siete a rozhodnutie o posilnení Eurojustu, aby tieto dve štruktúry fungovali čoraz pohotovejšie vzhľadom na to, že v posledných rokoch výrazne vzrástla mobilita ľudí a cezhraničná trestná činnosť.

Tieto dve štruktúry by mohli spolupracovať a vzájomne sa dopĺňať.

Vytvorenie kontaktného miesta ako národného spravodajcu pre koordináciu činnosti Európskej justičnej siete a vytvorenie národného koordinačného systému Eurojustu je dôležité pre vzájomné odovzdávanie informácií ako aj pre nasmerovanie vnútroštátnych orgánov na súdnu sieť alebo na Eurojust, podľa toho, aké konkrétne prípady sa riešia.

Včas poskytnuté a štruktúrované informácie sú pre efektívnu činnosť Eurojustu nevyhnutné. Zvýšenú pozornosť treba venovať vytvoreniu zvláštnej komunikačnej siete pre prenos osobných údajov. V činnosti týchto dvoch štruktúr je nesmierne dôležité zaistiť vhodnú ochranu údajov.

Mihael Brejc (PPE-DE). – (SL) Spočiatku sa zdalo, že správa pána Françu je skôr právnej a technickej než konkrétnej povahy. Vyšlo však najavo, že niektoré z členských štátov túto právnu inštitúciu vôbec nepoznajú. Táto správa odhalila aj rozdiely medzi anglosaským a kontinentálnym poňatím trestného práva. Je preto logické, že niektorí z mojich kolegov poslancov sa proti správe postavili. Samozrejme to neznamená, že tieto témy nie sú dôležité.

My, členovia skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanskí demokrati) a európski demokrati zastávame názor, že právo na súdny proces je základným politickým právom. Vyskytli sa však prípady, keď sa obvinený na súd nedostavil, ale súd napriek tomu vyniesol rozsudok. Prípady *in absentia* v jednej krajine neboli doteraz v inom členskom štáte uznávané. Toto načrtnuté rozhodnutie umožňuje, aby tieto prípady boli vymáhateľné aj v ďalších členských štátoch Európskej únie, pochopiteľne za určitých podmienok, a to podľa nášho názoru, keď bol obvinený riadne predvolaný na súd, a napriek tomu, že bol predvolaný súdnymi orgánmi, dotýčny sa na súd nedostavil. Vyhýbanie sa spravodlivosti je bežné a osoba právoplatne odsúdená v jednej krajine Európskej únie by nemala mať možnosť pokojne sa prechádzať po uliciach iného členského štátu.

My, členovia skupiny PPE-DE sa domnievame, že spravodajcovi sa podarilo zladať zmeny a vypracovať vyváženú správu, za čo by som sa mu chcel poďakovať.

Rád by som ešte dodal nasledujúcu poznámku: Je správne, aby sme zaistili podmienky pre spravodlivé súdne procesy, ale musíme sa starať aj o obeť trestných činov.

Philip Bradbourn (PPE-DE). - Vážená pani predsedajúca, vystúpil som, aby som prehovoril výlučne o správe pána Franču o vzájomnom uznávaní príkazov *in absentia*. Samotná koncepcia tohto návrhu nie je mnohým súdnym systémom v členských štátoch vlastná, najmä tým, ktorých právny systém je založený na zvykovom práve.

V Spojenom kráľovstve sme si v priebehu mnohých storočí vytvorili svoj vlastný právny systém založený na myšlienke osobnej slobody (*habeas corpus*) a práve obvineného, ktorý nesmie byť odsúdený bez toho, aby mal možnosť sa hájiť. Táto zásada je zakotvená dobre známej listine slobôd – Magna Charta z roku 1215 – ktorá v mojej krajine toto právo zaručuje už 800 rokov. Uznávanie súdnych konaní *in absentia* je úplne proti základným ideálom tohto historického dokumentu.

Pri rozsudku vynešenom v jednom členskom štáte a následne uznanom v inom členskom štáte potom, ako bol vydaný európsky zatykač, určite vzniká pochybnosť o tom, či prebehol spravodlivý proces. Medzinárodná organizácia pre spravodlivé súdne procesy Fair Trials International vo svojom dokumente o tomto návrhu odzrkadľuje moje obavy a zdôrazňuje – citujem – „vážne obavy pociťované v súvislosti s následným vydávacím konaním“. Kolegovia, vyzývam vás, aby ste skutočne preskúmali, čo sa navrhuje, a zamysleli sa nad tým, akým spôsobom to ovplyvní vašich voličov a ich právo na spravodlivý proces.

Jim Allister (NI). - Vážená pani predsedajúca, žiadny rozumný človek nechce uľahčovať život zločincovi, ale musíme brániť spravodlivosť v Európe, aby nebola zredukovaná na najmenšieho spoločného menovateľa. A pri takom širokom rozsahu súdnych konaní, záruk a postupov naprieč Európou častou práve toto reči o dosiahnutí právnej rovnocennosti zahŕňajú.

V Spojenom kráľovstve máme právny systém založený na zvykovom práve, ktorý sa od systémov našich kontinentálnych susedov úplne odlišuje v praxi, používaním precedensu a rozdielnymi postupmi. A tak keď vidím správy založené na splynutí praxe, ktoré nemajú žiadny rozumný dôvod, musím pociťovať znepokojenie.

Vezmime si správu o vzájomnom uznávaní príkazov *in absentia*. Rovno vyhlasujem, že nie je nič rovnocenné medzi starostlivými právnymi opatreniami prijatými pred tým, ako je niekto odsúdený *in absentia* v Spojenom kráľovstve, a tým, čo mi pripadá skôr ako nesystémový prístup, napríklad v Grécku či Bulharsku. Preto nesúhlasím s tým, aby sa môjmu britskému voličovi odsúdenému tu v neprítomnosti toto odsúdenie automaticky uznávalo v Spojenom kráľovstve.

Jean-Paul Gauzès (PPE-DE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, chcela by som len zablahoželať spravodajcom a predsedníctvu Rady k výsledkom dosiahnutým v tejto fáze rozpravy a prípravy textov. Mnoho našich občanov vo svojom každodennom živote pochybuje, že by Európa mala nejakú pridanú hodnotu. Pokiaľ ide o právny systém, akékoľvek opatrenie, ktoré zlepší túto životne dôležitú verejnú službu, zlepši pravdepodobne aj vnímanie výhodnosti Európy pre bezpečnosť svojich občanov. V tomto ohľade je zvlášť dôležité zaistiť, aby boli rozhodnutia vymáhateľné po celej Európe a odstrániť prekážky, ktoré bránia ich vymáhateľnosti na území Európy. To je cieľom navrhovaných textov. Pri dodržiavaní verejných slobôd tieto opatrenia zvýšia účinnosť trestov nariadených vnútroštátnymi súdmi.

Kathalijne Maria Buitenweg (Verts/ALE). – Vážená pani predsedajúca, chcem len reagovať na britských skeptikov, pretože s nimi súhlasím v tom, že by sme nemali vytvárať právne predpisy na základe najmenšieho spoločného menovateľa. V tom prípade však treba uvážiť, akým spôsobom chceme právne predpisy vytvárať, pretože pokiaľ sa zároveň zhodneme na tom, že chceme mať spoločný prístup pri dosiahnutí páchatel'ov, potom nie je možné vytvárať právne predpisy na základe jednomyselnosti. Z tohto dôvodu je teraz všetko zablokované v Rade.

Ja však od nich takisto očakávam, že pomôžu presadzovať, aby sa v procese rozhodovania hlasovalo kvalifikovanou väčšinou, pretože inak sme bezmocní. Môžeme sa buď izolovať a nespolupracovať v oblasti justície, alebo prejsť na hlasovanie kvalifikovanou väčšinou, pretože to je jediný spôsob, ako možno vytvoriť skutočne zásadné a zmysluplné právne predpisy.

Jacques Toubon (PPE-DE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, musím znovu zopakovať to, čo práve uviedla pani Buitenwegová. Otázka, ktorú vyvolávajú tieto texty, rovnako ako všetok pokrok dosiahnutý v tejto oblasti za posledných 20 rokov, je veľmi jednoduchá. v Európskej únii, ako vyhlásil môj kolega Jean-Paul Gauzès, berieme do úvahy v prvom rade záujmy ľudí, najmä poctivých ľudí, alebo prihliadame najmä na záujmy štátov a štátnych mechanizmov? Je jasné, že európska konštrukcia – a môže nám to byť ľúto, ale je to skutočnosť a v dnešnom svete skutočnosť priaznivá – je zárukou, že štátne mechanizmy 27 členských

štátov nemôže prevážiť nad záujmami bezpečnosti, tak ako to bolo dlhý čas. To je celý zmysel európskeho projektu, inak žiadny európsky projekt neexistuje. Preto je nutné Radu a tieto tri návrhy podporiť.

Rachida Dati, *úradujúca predsedníčka Rady*. – (FR) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, vaše slová dnes popoludní svedčia o tom, že týmto trom textom prikladáte veľký význam. Zároveň napovedajú, že sa zasadzujete o dosiahnutie účinného pokroku v súdnej spolupráci, najmä v trestných veciach, a ako ste zdôraznili, pri dodržiavaní ľudských práv. Táto dvojité požiadavka je nevyhnutná, pretože práve to je podmienkou pre vytvorenie európskeho súdneho priestoru vzhľadom na to, že každý máme iný právny systém, a dokonca aj rôzne právne organizácie. Záruky poskytované pri používaní Eurojustu a Európskej justičnej siete, napríklad tie, ktoré budú ponúknuté pri vymáhaní rozsudkov *in absentia*, sa jasne riadia rovnakou logikou. Rada by som teda poďakovala Európskej komisii, konkrétne pánovi Jacquesovi Barrotovi, za podporu predsedníctva. Ako ste uviedli, mnohé prvky v týchto správach nakoniec takmer jednoducho schválila Rada. A ako tu už zaznelo, máme mnoho práce a musíme na tom pracovať spoločne.

Takisto by som chcela poďakovať pani Silvii Kaufmannovej za jej správu a za jej dnešný prejav, pretože hodnotenie Európskej justičnej siete je dôležitým krokom pri zlepšovaní súdnej spolupráce v trestných veciach. Je potrebné uviesť si význam a účinnosť tejto siete. Pani Kaufmannová, dnes ste opäť správne zdôraznila väzby medzi Eurojustom a Európskou justičnou sieťou. Ich rozvoj je vzájomne prepojený a táto téma bola načrtnutá pri mnohých príležitostiach na poslednom zasadnutí Európskej rady.

Chcem poďakovať aj pani Renate Weberovej za správu a za jej dôležitý príspevok. Aj jej prejav v Toulouse na túto tému bol vynikajúci. Pani Weberová, musím vám poďakovať aj za vaše privítanie. Viem, že ste odvieďli pozoruhodnú prácu spoločne so všetkými ostatnými, ktorí boli zapojení do činnosti Eurojustu. Zmienili ste sa aj o Lisabonskej zmluve. Chápem, že by ste radšej pracovali v inom inštitucionálnom rámci, musíme však postupovať podľa platného práva, pretože toto ovplyvňuje všetky európske orgány.

Pán Franço, vo svojom prejave ste upozornili, že je nutné prijať na presadzovanie rozhodnutí *in absentia* jednotný rámec. Je dobre, že ste túto vec nastolili, a je to jeden zo spôsobov, ako možno dokázať účinnosť našich právnych systémov.

Pani Gebhardtová, je nesmierne dôležité, aby všetky politické strany a právne subjekty navzájom spolupracovali, pretože v oblasti súdnej spolupráce v trestných veciach v rámci Európy čelíme výzve naučiť sa pracovať spoločne, aby bolo možné účinne bojovať proti všetkým formám trestnej činnosti. Viem, že ste nekompromisným zástancom tejto spolupráce.

Teraz by som rada odpovedala tým z vás, ktorí majú pochybnosti o európskej justícii a ktorí sa obávajú, že ohrozujeme základné práva. Je pravda, že v čase nemeckého predsedníctva sme sa nezhodli na minimálnych procesných zárukách. Na to musím reagovať, že rámcové rozhodnutie o rozhodnutiach súdu *in absentia* stanovuje právo na obnovu procesu, ktoré predstavuje základnú záruku. Výsledok tohto procesu už netrpezlivo očakávajú sudci, štátni zástupcovia a právniky, ktorí denne spolupracujú, rovnako ako ľudia, ktorí sú obeťmi rôznych foriem trestnej činnosti, ktoré sa neustále prispôbujú a menia. Musíme ukázať, že si vieme s týmito nárokmi poradiť a že dokážeme zaviesť účinné a užitočné nástroje. Musíme vybudovať Európu, ktorá v tomto súdnom priestore chráni svojich občanov.

Predsedníctvo vie, že môže počítať s vašou plnou podporou týchto troch textov. Chceli by sme vám za to vysloviť uznanie a poďakovať všetkým, ktorí dnes prejavili o tieto otázky záujem.

Jacques Barrot, *podpredseda Komisie*. – (FR) Vážená pani predsedajúca, chcel by som sa pripojiť ku chvále a poďakovaniu pani Datiovej, ktorá v čase francúzskeho predsedníctva predsedá zasadnutiu Rady SVV. Pani Kaufmannovej musím povedať, že má pravdu, keď trvá na ochrane údajov. Musím jej zároveň pripomenúť, že v návrhu rámcového rozhodnutia o ochrane údajov sa skutočne stanovujú podrobné pravidlá, ktoré budú platiť aj pre výmenu informácií medzi kontaktnými miestami Európskej justičnej siete, ale mali by sme si to overiť.

Taktiež musím povedať pani Weberovej, že na to, aby bol zaistený úspech týchto textov, je samozrejme veľmi dôležité, aby medzi členskými štátmi a agentúrami EÚ panovala dôvera. Domnievam sa, pani Weberová, že sa na túto tému vyjadrili veľmi presvedčivo.

Pán Franço jasne ukázal, aký dôležitý význam má text týkajúci sa rýchlejšieho presadzovania súdnych rozhodnutí, pre ktorý bol spravodajcom. Urobil to vyváženým spôsobom, ktorý musím vyzdvihnúť, a zároveň potvrdil, že bude existovať aj možnosť obnoviť proces, ako práve uviedla pani Datiová, a že právo na obhajobu bude pochopteľne zachované. Musím odpovedať pani Buitenwegovej a pánovi Demetriouovi, pokiaľ ide

o procesné práva. Procesné práva považujem za nesmierne dôležité pre rozvoj spoločného priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Komisia bola sklamaná, že sa minulý rok nedosiahla žiadna dohoda, pokiaľ ide o náš návrh rámcového rozhodnutia týkajúceho sa procesných práv. Teraz zvažujem, ktoré iniciatívy v tejto oblasti by mohli byť v blízkej budúcnosti zavedené. Som odhodlaný dosiahnuť v tejto oblasti pokrok, možno predložením nového návrhu o procesných právach. V každom prípade vás uisťujem, že tejto záležitosti venujem plnú pozornosť.

Zároveň musím povedať pani Gebhardtovej, aj keď som presvedčený, že pani Datiová už na túto vec odpovedala, že hovoríme o nových formách závažnej trestnej činnosti, ktoré asi nezodpovedajú príliš striktnému vymedzeniu organizovaného zločinu. Aj závažná trestná činnosť musí tvoriť jednu stranu tejto súdnej spolupráce, ktorú skutočne chceme.

Nemám už k tomu veľmi čo dodať, môžem len zopakovať to, čo povedal pán Jacques Toubon, a to, že musíme mať na zreteli záujmy obvinených Európanov a záujmy každého z nás a našich krajanov, aby sme umožnili potvrdiť stále rastúcu účinnosť súdnej spolupráce, pričom sú samozrejme dodržiavané ľudské práva.

V každom prípade by som chcel poďakovať aj Parlamentu za jeho kvalitné prispievanie k tejto dôležitej rozprave, ktorá bude znamenať veľmi jasný posun v rozvoji tohto európskeho súdneho priestoru.

Vážená pani predsedajúca, pani Datiová, ďakujem vám, že vašou zásluhou sa na zasadnutí tejto Európskej rady dosiahol v uvedenej oblasti konsenzus a že boli uzavreté tieto politické dohody.

Renate Weber, spravodajkyňa. – Vážená pani predsedajúca, rada by som povedala niekoľko slov zo svojej pozície tieňovej spravodajkyne pre ostatné dve správy a poďakovala pani Kaufmannovej za to, akým spôsobom sme spolupracovali, a pánovi Françovi za jeho činnosť. Táto správa obsahovala 57 kompromisných pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, čo niečo vypovedá o množstve vynaloženej práce.

Pokiaľ ide o správu o rozhodnutiach *in absentia*, pravdepodobne najcitlivejším aspektom v tejto veci je skutočnosť, že niektoré členské štáty umožňujú v prípade vynesenia príkazu v neprítomnosti obvineného obnovu konania, čím plne rešpektujú Európsky dohovor o ľudských právach (protokol č. 7, článok 2) a Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, zatiaľ čo iné krajiny uznávajú iba právo na odvolanie.

Bohužiaľ návrh obsiahnutý v tejto správe sa nezaobrá harmonizáciou platných právnych predpisov v 27 členských štátoch. Hoci by naším cieľom v budúcnosti mali byť európske právne predpisy, zatiaľ sme urobili aspoň všetko pre to, aby aj v prípade odvolania mal obvinený procesné záruky, ako sa stanovuje v článkoch 5 a 6 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

Chcel by som zakončiť slovami, že dobré fungovanie zásady vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí vyžaduje vysokú mieru vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi a táto dôvera musí byť založená na spoločnom dodržiavaní ľudských práv a základných zásad.

Armando França, spravodajca. – (PT) Musím poďakovať pani ministerke za jej slová a rovnako aj pánovi komisárovi a môjmu kolegom poslancom, tým, ktorí súhlasia i tým, ktorí nesúhlasia, pretože tí druhí mi poskytujú príležitosť, aby som tu a teraz vysvetlil niekoľko vecí.

V prvom rade chcem však povedať nasledovné: ako poslanec tohto Parlamentu a ako právnik a občan dnes pociťujem uspokojenie, že sa môžem podpísať pod návrh Rady a naše zmeny. Prečo pevne dúfam a verím, že rámcové rozhodnutie bude prijaté a uplatňované? Odpoveď znie: pretože situácia v Európe je vážna a musíme reagovať bez ďalšieho meškania. Existuje množstvo ľudí, ktorí už boli odsúdení a ktorí sa voľne pohybujú na území Európskej únie bez toho, aby súdy mali možnosť vymáhať rozhodnutia vynesené v iných krajinách. To je závažné z hľadiska rozvoja samotnej trestnej činnosti a z hľadiska bezpečnosti v Európe a je dôležité, aby európske orgány reagovali.

Predovšetkým rámcové rozhodnutie presadzujúce zásadu vzájomného uznávania a naše zmeny, zmeny navrhované Parlamentom, je potrebné chápať vo vzájomnej súvislosti. Navrhované riešenia, ktoré sa týkajú predvolávania osôb, pravidiel pre zastupovanie obvinených a obnovy procesu alebo odvolania, je potrebné chápať vo vzájomnej súvislosti. Všetky tieto technické riešenia spolu navzájom súvisia a podľa nášho názoru vždy a za každých okolností musí byť zaručené právo obvinených na obhajobu.

Dobre vieme, a to je potrebné povedať, s čím by sme sa mali rozlúčiť. Za týchto okolností je riešenie, ku ktorému sa dospelo, podľa môjho názoru riešením, ktoré musíme prijať. Je to dôležitý a významný krok

vpred a zároveň aj ďalší malý krôčik dopredu. V duchu starého pravidla týmto spôsobom vybudujeme Európsku úniu, týmto spôsobom vybudujeme Európu.

PREDSEDÁ: PÁN DOS SANTOS

podpredseda

Predsedaajúci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Carlo Casini (PPE-DE), písomne. – (IT) Legislatívny návrh o súdnych rozhodnutiach *in absentia* je nutné prijať, aby sme prekonali zásadné rozdiely v zaobchádzaní a veľkú voľnosť pri rozhodovaní podľa vlastného uváženia, ktoré boli poskytnuté výkonným orgánom v 27 členských štátoch EÚ.

To sú ciele, ktoré stanovil sám Výbor pre právne veci pri predkladaní svojho stanoviska Výboru pre občianske slobody. Účelom štyroch zmien, ktoré boli jednomyselne prijaté minulý rok v máji a v podstate prevzaté príslušným výborom, je nastolenie spravodlivej rovnováhy medzi základnými právami a slobodami občanov a nutnosťou vzájomného uznávania príkazov.

Vznikla preto nevyhnutnosť harmonizovať naše systémy trestného práva a zaviesť do návrhu jednotné kritérium uznávania čo najväčším počtom krajín EÚ so zreteľom na právnu jednoznačnosť. Ide o minimálne normy prispôbené pre kombinovanie ochranných opatrení v rámci záruk, ktoré majú chrániť obvineného, pričom je nutné zachovať účinnú cezhraničnú súdnu spoluprácu. V niektorých prípadoch je členskému štátu poskytnutá určitá sloboda konania, ktorá umožňuje prihliadať k špecifikám jeho právneho systému.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), písomne. – (EL) Európsky parlament hlasoval za návrh vzájomného uznávania trestných rozsudkov *in absentia* zo strany právnych orgánov členských štátov EÚ, teda rozsudkov, ktoré boli vyhlásené v inom členskom štáte v neprítomnosti obvinenej strany.

Spolu s európskym zatykačom to znamená, že každý môže byť zatknutý a potrestaný v ktoromkoľvek členskom štáte EÚ, kde bol súdený a odsúdený v neprítomnosti bez toho, že by mu bolo oznámené alebo si bol vedomý toho, že proti nemu bolo vedené súdne konanie. Situácia sa ešte viac komplikuje v členských štátoch ako je Grécko, kde právny systém, minimálne v prípade najzávažnejších trestných činov, nepripúšťa možnosť, aby bol obvinený súdený v neprítomnosti. Toto nariadenie zásadným spôsobom podkopáva právo obvineného na spravodlivý proces. Vyvolalo to už búrlivé reakcie v právnych organizáciách a združeniach po celej EÚ.

Teraz začína byť jasné, že harmonizácia systému trestného práva a takzvaná „komunitarizácia“ trestného zákona presadzovaná EÚ vedú k porušovaniu základných suverénnych práv a práv členských štátov určovať svoje vlastné záruky ochrany v dôležitých oblastiach, ako je trestné konanie.

18. Používanie vízového informačného systému (VIS) podľa Kódexu schengenských hraníc (rozprava)

Predsedaajúci – Ďalším bodom je správa A6-0208/2008) pána Brejca v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 562/2006, pokiaľ ide o používanie vízového informačného systému (VIS) podľa Kódexu schengenských hraníc (KOM(2008)0101 - C6-0086/2008 - 2008/0041(COD)).

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážený pán predsedaajúci, najprv by som rád poďakoval pánovi spravodajcovi Brejcovi za jeho prácu na tomto návrhu. Práve sa uskutočňuje dôležitý krok, ktorý nám umožní plne využiť dostupné technické nástroje na zabezpečenie našich vonkajších hraníc.

Používanie vízového informačného systému (VIS) je nesmierne dôležité na zaistenie účinnosti kontrol na vonkajších hraniciach. VIS poskytuje spoľahlivú väzbu medzi držiteľom víza, vízom a pasom, a zabráňuje tak použitiu falošnej totožnosti.

Výhody tohto systému sa plne prejavujú až po zavedení biometrických prvkov. Legislatívnym nástrojom na programe rokovania sa po jeho formálnom prijatí stanovia spoločné pravidlá, ktoré zaručia účinné a harmonizované použitie VIS na našich vonkajších hraniciach.

Bez spoločných pravidiel by tieto hraničné prechody, kde sa VIS bežne nepoužíva, mohli byť zneužívané nelegálnymi prisťahovalcami a zločincami. Zmenou Kódexu schengenských hraníc budú tieto spoločné pravidlá nastavené.

Plne preto podporujem dosiahnutý kompromis a blahoželám Európskemu parlamentu a Rade k dohode pri prvom čítaní.

Mihael Brejc, spravodajca. – (SL) Rád by som poďakoval pánovi komisárovi za jeho láskavé slová. Európsky parlament je zapojený do procesu spolurozhodovania o zmene nariadenia, ktoré upravuje používanie vízového informačného systému. Zmeny vízového systému navrhnuté Komisiou pôvodne predpokladali veľmi dôkladnú vstupnú kontrolu občanov tretích krajín, ktorí musia mať víza. To by zahŕňalo nielen obvyklý postup porovnania osoby s dokladom, ale aj odobratie odtlačkov prstov. Nariadenie obsahuje všetky opatrenia a podmienky pre vyhľadávanie, ktoré príslušným orgánom vykonávajúcim kontroly na vonkajších hraničných priechodoch umožnia prístup k údajom na kontrolu totožnosti a tak ďalej – zdržím sa výpočtu všetkých týchto kontrol.

Podľa tohto nariadenia má pohraničný úradník prístup k vízovému informačnému systému, kde môže na hranici skontrolovať všetky údaje o cestujúcom vrátane odtlačkov prstov. Navrhované nariadenie, teda systematická kontrola s odobratím odtlačkov prstov občanom tretích krajín zakaždým (zdôrazňujem: zakaždým), keď vstúpi do schengenského priestoru, by celkom iste predĺžilo čakaciu dobu na hraničných priechodoch, najmä v turistickej sezóne a na začiatku a na konci štátnych sviatkov.

Keďže Európa je globálnou hospodárskou veľmocou a zaujímavým turistickým cieľom pre občanov tretích krajín, ktorí samozrejme potrebujú vstupné vízum, je alebo bolo podľa môjho názoru nutné vhodným spôsobom toto nariadenie zjednodušiť. Preto som navrhol vykonávať kontrolu a odoberať odtlačky prstov na hraničných priechodoch len náhodne. Tým som chcel upozorniť na skutočnosť, že držiteľovi víza sú odoberané odtlačky prstov raz počas vybavovania víza a potom znovu pri vstupe do schengenského priestoru na účely porovnania a overenia totožnosti.

Myslím si, že takýto postup alebo takéto prísne ustanovenie je prehnané, pretože v skutočnosti nemáme k dispozícii žiadne údaje ani odhady o počte sfalšovaných víz. Okrem toho odoberanie odtlačkov prstov ľuďom, ktorých vôbec nikto z ničoho nepodozrieva, je nezmyselné a časovo náročné. Napriek tomu, že sú pre občanov Európskej únie vyhradené oddelené pruhy, na hraničných priechodoch by sa tvorili veľmi dlhé rady, kde by všetci, najmä občania Európskej únie a tí, ktorí majú víza, v čase štátnych sviatkov a prázdnin museli stáť v dlhom rade.

Na tomto zasadnutí Parlamentu sa nám relatívne rýchlo podarilo dosiahnuť konsenzus o niektorých odchýlkach od prísnych ustanovení a po dvoch rokovaníach troch strán sa takisto dosiahol kompromis s Radou a Komisiou. Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci schválil návrh, pričom nikto nebol proti a iba dvaja členovia sa zdržali hlasovania.

Stručne zhrnuté, myslím si, že súčasné nariadenie je dobré, pretože zaisťuje hladký priebeh prekročenia hranice. Aj keď na odbavenie čaká veľa ľudí, pohraničný úradník sám posúdi situáciu podľa uvedeného nariadenia, a ak to podmienky predpisujú, vykoná náhodnú kontrolu. Rozhodnutie o vykonaní náhodných kontrol nie je len vecou úradníka, ale v prvom rade vecou jeho nadriadených na hranici. Myslím si, že sme zaistili príslušné bezpečnostné normy a zároveň umožnili cestujúcim prekročiť hranicu v čo najkratšom možnom čase.

Dovoľte mi, aby som využil túto príležitosť a poďakoval Rade a Komisii za skvelú spoluprácu, a najmä tieňovým spravodajcom, konkrétne pánovi Cashmanovi, za množstvo dobrých podnetov a ich aktivitu pri hľadaní kompromisu.

Urszula Gacek, v mene skupiny PPE-DE. – Vážení pán predsedajúci, po rozšírení schengenského priestoru boli zrušené hraničné kontroly na väčšine územia EÚ a každodenné cestovanie našich občanov vnútri týchto hraníc sa zrýchlilo a zjednodušilo. Zároveň to však znamená, že občania z krajín mimo EÚ, ktorí vstupujú do schengenského priestoru, sú fakticky kontrolovaní len raz, a to na vonkajších hraniciach.

Zatiaľ čo naši občania si často spájajú nelegálnu migráciu s dramatickými scénami s preťaženými plavidlami nespôsobilými na plavbu, ktoré narúšajú naše námorné hranice, alebo s kontajnermi plnými nešťastníkov – obeťami obchodovania s ľuďmi – predchádzajúcimi pozemné hranice, realita je oveľa zložitejšia. Asi 50 % nelegálnych prisťahovalcov prichádza do EÚ legálne, ale po vypršaní platnosti víza zostávajú aj naďalej na našom území. Po druhé, veľmi často sa vyskytujú prípady sfalšovaných dokladov, najmä na letiskách.

Aby sme znížili počet osôb, ktoré prekračujú dĺžku pobytu, a zároveň znížili riziko, že povolenie na vstup získajú osoby s falošnými dokladmi, sa v schengenskom priestore na overovanie platnosti víz a odoberanie odtlačkov prstov bude používať harmonizovaný a zabezpečený systém. Ako však dobre vedia všetci naši občania, ktorí cestujú, zvýšené nebezpečenstvo vedie k zvýšenému obťažovaniu cestujúcich, ktorí prichádzajú v dobrej viere, a k dlhšiemu čakaniu na hraniciach. Preto je tiež nutná určitá miera pragmatizmu. Ak sa domnievame, že vnútorná bezpečnosť nie je nijako ohrozená a nelegálna migrácia a premávka na hraniciach dosahujú takú intenzitu, že čas čakania sa stáva neúnosný, potom je možné od odobratia odtlačkov prstov upustiť.

Tento pružnejší systém môže fungovať maximálne tri roky a potom sa vyhodnotí jeho účinnosť. Aj keď je naším cieľom bezpečnejšia Európa, musíme vyjsť zároveň v ústrety prichádzajúcim obchodníkom a turistom. Som presvedčená, že navrhovaný vízový informačný systém predstavuje správny kompromis medzi týmito dvoma cieľmi.

Michael Cashman, v mene skupiny PSE. – Vážený pán predsedajúci, chcem poďakovať pánovi spravodajcovi za skvelo vykonanú prácu. Kompromisy, ktoré sme s Radou dosiahli, sú rozumné a účelné, a to hovorím ako pôvodný spravodajca pre Kódex schengenských hraníc.

Stručnosť je výsadou múdrych, preto nebudem Parlament zdržiavať, len ešte poďakujem – ako by to mal urobiť každý poslanec – dvom výborným asistentom, pánovi Renaudovi a pánovi Marisovi, ktorí mi v práci pomáhali a vďaka ktorým bola moja práca nielen radostnejšia, ale aj produktívnejšia.

Sarah Ludford, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predsedajúci, ako spravodajkyňu pre vízový informačný systém (VIS), ktorá ešte stále pracuje na zmene spoločných konzulárnych inštrukcií, ktorými sa bude riadiť súčasný súbor biometrických prvkov, ma veľmi zaujíma všetko, čo súvisí s vízovým informačným systémom.

Keď sme o VIS rozhodovali, počítali sme s týmto trojročným obdobím, keď by sa vyhľadávanie mohlo vykonávať len pomocou vízového štítku a VIS by neobsahoval odtlačky prstov. Z tohto kompromisu však mám trochu zmiešané pocity. Podporujem ho, pretože sme boli schopní sa na ňom dohodnúť. Na druhej strane však Komisia správne vyhlásila, že len biometrická kontrola môže s istotou potvrdiť, že osoba, ktorá k nám chce vstúpiť, je tá osoba, ktorej bolo vízum vydané, a preto je potrebné, aby pohraničná stráž systematicky overovala totožnosť každého držiteľa víza vo VIS a vykonávala biometrickú kontrolu. Mám preto trochu obavy, pokiaľ ide o odchýlku a schopnosť vykonávať náhodné kontroly.

Budem sa tešiť na túto správu za tri roky a vynasnažím sa, aby sa flexibilita nestala medzerou v zákone, pretože ak máme mať VIS, mali by sme ho samozrejme riadne uplatňovať.

Tatjana Ždanoka, v mene skupiny Verts/ALE. – Vážený pán predsedajúci, chcela by som poďakovať pánovi Brejcovi za jeho výbornú správu. Oceňujem jeho názor, že overovanie čísla vízového štítku vo VIS spolu s overovaním odtlačkov prstov bude vytvárať množstvo problémov. Preto vítam zavedenie odchýlky umožňujúcej vo výnimočných prípadoch využiť VIS bez overenia odtlačkov prstov.

Domnievame sa však, že správa nemá také ambície, aké by mala mať. Uvedená odchýlka by sa mala stať skôr všeobecným pravidlom. Navrhujeme využívať VIS vo výnimočných prípadoch, ak existujú pochybnosti o totožnosti. Je dobre známe, že skupina Verts/ALE vystupuje dôrazne proti zavedeniu biometrických prvkov, pokiaľ nebude bez žiadnej pochybnosti preukázaná ich nevyhnutnosť. Podľa nášho názoru to má významné dôsledky pre bezpečnosť osobných údajov a pre základné práva. Za nariadenie preto tentoraz hľadať nemôžeme.

Philip Claeys (NI). – (NL) Vážený pán predsedajúci, v nariadení sa správne stanovuje, aby sa v prípade každého držiteľa víza systematicky vykonávala kontrola biometrických prvkov prostredníctvom vízového informačného systému (VIS). Je to najlepší a najbezpečnejší spôsob, ako overiť pravosť víza. Je preto poľutovaniahodné, že Parlament považuje za nutné podrývať túto zásadu vydaním prehľadu situácií, keď bude stačiť skontrolovať identifikačný štítok a biometrické údaje sa už kontrolovať nebudú. Hrozí tak nebezpečenstvo, že vzhľadom na zavedenie tohto prehľadu sa biometrické kontroly stanú skôr výnimkou než pravidlom. Samozrejme viem, že nie je možné vykonávať biometrické kontroly vždy a za každých okolností, ale určite by to malo byť pravidlom. Vzhľadom na nutnosť boja proti nelegálnemu prisťahovalectvu a boja proti terorizmu a cezhraničnú trestnú činnosť si v tomto prípade nemôžeme dovoliť laxný a neformálny prístup.

Gyula Hegyi (PSE). – (HU) Vážený pán predsedajúci, aj Maďarsko malo pochopiteľne veľkú radosť z prístupu k schengenskému priestoru. Dovoľte mi, aby som na túto tému týkajúcu sa nešťastnej situácie,

ktorá sa vyvinula na hranici Maďarska a Rakúska, povedal ešte niekoľko slov. Rakúske úrady neberú schengenský systém v mnohých ohľadoch vážne: aj keď je Maďarsko súčasťou schengenského priestoru už takmer rok, požadujú od Maďarov, ktorí prechádzajú cez hranicu, aby predložili pas, a keď ho nemajú, udeľujú im pokuty. Nedochádza k tomu prirodzene často, ale keď sa tak stane, je pochopiteľné a ospravedlniteľné, že v maďarskej verejnej mienke to vyvoláva veľký odpor. Okrem toho je bohužiaľ bežné, že na hranici sa uzatvárajú cesty, ktoré až doteraz fungovali, aby ich Maďari nemohli použiť na prekročenie hraníc bez pasu podľa schengenskej dohody. Dúfam, že nájdeme spôsob, ako tomuto zneužívaniu zo strany Rakúšanov zabrániť. Ďakujem vám.

Manfred Weber (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, aj ja si myslím, že spravodajca odviezol výbornú prácu, ktorej výsledok máme k dispozícii, pričom bral do úvahy na jednej strane bezpečnosť a na strane druhej použiteľnosť. Dozvedeli sme sa však aj to, že pri pohľade do budúcnosti jednu z hlavných obáv vyvoláva problém osôb, ktoré prekročili povolenú dĺžku pobytu, inými slovami osôb, ktoré vstupujú do EÚ legálne, ale keď im vyprší platnosť víza, naďalej zotrvávajú na našom území a strácajú sa z dohľadu.

Rád by som k tejto rozprave doplnil iba toto: ak má systém vstupu a výstupu dlhodobo fungovať, bude nutné vykonávať systematické kontroly. Nevyhneme sa im a túto otázku týkajúcu sa vonkajších hraníc Európy musíme skúmať.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, musím ešte raz poďakovať vášmu spravodajcovi, pánovi Brejcovi, pretože pochopil hlavný cieľ návrhu, ktorým je zabezpečenie hraníc, mal však stále na zreteli, že tieto hranice musia byť dostatočne pružné. Som presvedčený, že tieto dva aspekty možno zladíť a že sa vám to v tom texte, ktorý je výsledkom jedinečného kompromisu, podarilo. Pre doplnenie by som chcel uviesť, čím vlastne opakujem to, čo práve povedala pani Weberová, že skutočný problém máme s tým, ako na jednej strane otvoriť Európu každému, kto chce na jej územie pravidelne vstupovať a zase odtiaľ odchádzať, a na druhej strane dávať si relatívny pozor na tých, ktorí sa, to treba povedať, pokúšajú podvádzať a zneužívať pravidlá. Je preto potrebné vziať do úvahy túto dvojitú požiadavku na otvorenosť a zároveň usmerňovanie a dodržiavanie zákona.

Moje poďakovanie je určené Parlamentu za to, že nám umožnil pokročiť dopredu pri zabezpečení našich hraníc a zároveň zachovať nevyhnutnú pružnosť.

Mihael Brejc, spravodajca. – (SL) Rád by som sa vyjadril k dvom stanoviskám, ktoré sú v rozpore: odchýlka ako všeobecná zásada a prísne dodržiavanie pravidiel stanovených v schengenskom kódexe.

Práve kompromis, ktorý sme dosiahli, umožňuje rozumné prekračovanie hraníc, aj keď sa tvoria veľmi dlhé rady. Predstavme si hraničný prechod, napríklad medzi Slovinskom a Chorvátskom v čase štátneho sviatku, keď sa tam naraz nahrnie päťdesiat až šesťdesiat tisíc ľudí, z ktorých desať tisíc má vízum. Keby mali byť odobraté odtlačky všetkým týmto desiatim tisícom ľudí, tí ostatní, ktorí sú občanmi Európskej únie a môžu prekračovať hranicu bez formalít, by museli deň až dva čakať. Budme preto realisti a vytvorme systém prísnej kontroly obsahujúci rozumné opatrenia pre hladký priebeh prekračovania hraníc.

Nezabúdajme, že v nariadení sa jasne stanovuje, a citujem: „... výhradne na účely overenia totožnosti držiteľa víza a/alebo pravosti víza ..., príslušné úrady vykonávajúce kontroly na vonkajších hraničných prechodoch ... majú ... prístup k vyhľadávaniu s použitím čísla vízového štítku v spojení s overením odtlačkov prstov držiteľa víza“. Preto vo všetkých prípadoch, kde existuje čo len najmenšia pochybnosť, pohraničný úradník vykoná kontrolu; vo všetkých ostatných prípadoch, ak je na hraniciach veľké množstvo ľudí, bude konať v súlade s nariadením, ktoré umožňuje určitú odchýlku.

Nesmieme postaviť nový „Berlínsky múr“ úradníkov a informácií. Európska únia je a mala by byť aj naďalej globálnou silou, ktorá je ohľaduplná voči svojim občanom a všetkým, ktorí sem prichádzajú.

Chcela by som okrem iného poďakovať pánovi Cashmanovi a samozrejme pánovi komisárovi za ich trpezlivosť pri našom spoločnom hľadaní tohto kompromisu.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Kinga Gál (PPE-DE), písomne. – (HU) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, všetci sa zhodujeme, že je nutné zmeniť Kódex schengenských hraníc tak, aby jeho ustanovenia vyhovovali podmienkam vízového informačného systému.

Pôvodný návrh Komisie je však problematický, pretože sa v ňom stanovuje, že keď občania tretích krajín prekračujú hranice, je potrebné skontrolovať nielen platnosť víz, ale im odobrať aj odtlačky prstov. To však môže spôsobiť veľký nápor na vonkajších hraniciach Európy, hlavne na vnútrozemských hraničných prechodoch počas obdobia prázdnin alebo počas štátnych sviatkov.

Vítam preto zmeny, ktoré navrhuje spravodajca a v ktorých sa stanovuje, že tieto kontroly nebudú vykonávané systematicky, ale len ako náhodnú vzorku podľa jasne vymedzených podmienok a časových obmedzení.

V zajtrašom hlasovaní podporte prosím stanovisko Komisie, aby bolo možné prekračovať vonkajšie hranice bez dlhého čakania nielen teoreticky, ale aj prakticky.

Ramona Nicole Mănescu (ALDE), písomne. – (RO) Toto nariadenie prichádza ako reakcia na nutnosť zabezpečiť a posilniť hranice Európskej únie prostredníctvom účinnejšej kontroly na hraničných prechodoch. Najdôležitejšou stránkou veci je vytvorenie spoločných pravidiel pre harmonizáciu vízového informačného systému.

Aj keď sa niektoré členské štáty domnievali, že povinné používanie VIS môže byť zavedené, až keď technologický vývoj umožní praktické využitie mobilných zariadení s rýchlym prenosom údajov a určitou kontrolou, som presvedčená, že návrh spravodajcu, aby úradníci pohraničnej polície sami rozhodovali o tom, či vízový informačný systém použijú alebo nie, predstavuje riešenie, kým technologický systém neumožní rýchly prenos údajov a jeho systematické využívanie.

Nemali by sme zabúdať ani na to, že primeraná kontrola na hraniciach EÚ by zvýšila vnútornú bezpečnosť členských štátov a následne by zabráňovala podvodom, napríklad v rámci organizovaného zločinu a teroristických akcií. Navyše systematické overovanie vo vízovom informačnom systéme by spolu s významným zvýšením účinnosti hraničných kontrol zároveň vytvorilo predpoklad pre väčšiu pružnosť pri predkladaní žiadosti o vízum.

19. Hodnotenie dublinského systému (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom je správa (A6-0287/2008) pani Lambertovej, v mene Výboru pre občianske práva, spravodlivosť a vnútorné veci, o hodnotení dublinského systému (2007/2262(INI)).

Jean Lambert, spravodajkyňa. – Vážený pán predsedajúci, aj ja by som rada poďakovala tieňovým spravodajcom za ich skutočný záujem a nasadenie a všetkým ostatným, ktorí sa na tejto správe podieľali.

Nariadenie Dublin II, ako asi viete, je súčasťou spoločného európskeho azylového systému a určuje, ktorý členský štát zodpovedá za preskúmanie žiadosti o azyl a za konečné rozhodnutie. Jeho účinok veľmi súvisí takisto so správnym vykonávaním ďalších smerníc, ako je smernica o prijímaní žiadateľov o azyl a takzvaná procedurálna smernica.

V správe nášho výboru sa vysvetľuje, že nariadenie Dublin, a vlastne systém ako celok, je systémom založeným na vzájomnej dôvere a spoľahlivosti, takže všetky členské štáty musia plniť svoje povinnosti.

Máme mnohé obavy, ktorými sa v tejto správe zaoberáme – hoci ich tu, pochopiteľne, nebudem všetky uvádzať – a ktoré súvisia s kvalitou uplatňovania azylového systému, vplyvu na dotknuté osoby a celkovej účinnosti Dublinu II. Aké problémy to niektorým členským štátom spôsobuje? Nemáme niečo takmer pred očami a nezbavujeme sa príliš vzhľadom na zložitosť problému?

Pokiaľ ide o kvalitu uplatňovania, vieme, že medzi členskými štátmi existujú obrovské rozdiely v spravodlivom a dôkladnom preskúmaní požiadaviek na ochranu. To nie je spravodlivé voči jednotlivcom a poctivé voči iným členským štátom. A skutočne, ak sa pozrieme na niekoľko málo členských štátov Európskej únie, tak pokiaľ by ste boli žiadateľmi o azyl, ktorí sa naozaj boja o život, museli by ste mať takmer samovražedné sklony, aby ste v niektorom z nich požiadali o azyl, pretože šanca na uznanie vašich požiadaviek by bola veľmi malá a nebezpečenstvo navrátenia veľmi vysoké.

A tak si ako výbor zhodne prajeme, aby sa prijali systémové opatrenia voči tým členským štátom, ktoré v tomto ohľade zlyhávajú. Väčšina členov výboru si takisto praje, aby sa vydávanie do týchto členských

štátov v rámci Dublinu zastavilo, kým sa nenapravia nedostatky – aj keď na túto tému existuje zmena, o ktorej budeme hlasovať zajtra.

Pokiaľ ide o jednotlivcov, chceme, aby sa jednoznačne zvýšila kvalita a dôslednosť rozhodovania. Chceme, aby sa prípady dôkladne preskúmali a nedochádzalo k ich uzatváraniu z technických dôvodov (náš odsek 11). Chceme, aby tí, ktorí prichádzajú na základe nariadenia Dublin, dostávali jasné informácie; chceme tiež zvýšiť možnosť zlučovania rodín a na tento účel požadujeme širšiu definíciu rodiny – hoci viem, že aj tu existuje zmena –, aby napríklad maloletá osoba mohla byť vydaná a žiť tak so svojím jediným rodinným príslušníkom v Európskej únii, aj keď táto osoba je iba príbuzný, a nie blízky príbuzný.

Požadujeme tiež jasné konanie vo vzťahu k maloletým osobám, ktoré by mohli byť vydané len s cieľom zlúčiť rodinu; toto konanie by malo zahŕňať ich zástupcu a sprievod počas celého postupu, aby sa pri vydávaní žiadne dieťa nemohlo stratiť, ako sa to v mnohých prípadoch, bohužiaľ, stalo. Požadujeme tiež širšie uplatňovanie humanitárneho opatrenia, napríklad pre tých, ktorí sú obzvlášť ohrození.

Máme obavy z prípadného rozšírenia databázy Eurodac aj na iné účely, než len na overovanie totožnosti. Rada a Komisia sú si zrejme vedomé, že Parlament neberie tieto otázky na ľahkú váhu.

Pokiaľ ide o problémy – a ja viem, že ďalší kolegovia sa k tomu vyjadria obširnejšie –, jedným z nich, ktorý sa nás tiež týka, je to, že Dublin II môže vytvárať tlak na niektoré členské štáty, ktoré sú tým prvým miestom, kde žiadatelia o azyl vstupujú na územie Európskej únie. Žiadame preto Komisiu, aby predložila návrhy na takzvané zdieľanie zaťaženia, ktoré nie sú len finančnej povahy, ale pre tieto členské štáty a dotknuté osoby skutočne predstavujú riešenie.

Jacques Barrot, *podpredseda Komisie*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, používanie dublinského systému bolo technicky a politicky vyhodnotené v rozprave, ktorá sa začala v roku 2007 a nasledovala po zelenej knihe o budúcnosti spoločného európskeho azylového systému.

Na základe záverov tohto dvojitého hodnotenia má Komisia v úmysle navrhnúť ešte pred koncom roka zmeny a doplnenia v nariadení Dublin a nariadení Eurodac, pričom sa zachovávajú základné zásady dublinského systému. Cieľom je posilniť účinnosť systému a ochrana dotknutých osôb.

Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, musím sa poďakovať Parlamentu za podnet na túto rozpravu o uvedených budúcich zmenách. Táto rozprava sa postupne stáva konštruktívnou a nepochybne naberá na intenzite. Komisia zdieľa obavy vyjadrené vo vašej správe, pani Lambertová, pokiaľ ide o nedostatky. Súhlasím so záverom, že úspech dublinského systému závisí od väčšej harmonizácie noriem ochrany na úrovni EÚ. To je spôsob, ako žiadateľom o azyl vydaným do iných členských štátov zaručiť rovný prístup k ochrane.

Potrebujeme uvedenú väčšiu harmonizáciu zákonov členských štátov týkajúcich sa azylu, takisto ako hlbšiu praktickú spoluprácu, aká sa predpokladá v druhej etape spoločného európskeho azylového systému.

Komisia má v úmysle lepšie vymedziť konanie a lehoty, ktoré sa budú musieť dodržiavať, a tiež zlepšiť kvalitu a spoľahlivosť údajov obsiahnutých v databáze Eurodac.

Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, nechcem zachádzať do prílišných podrobností, ale je pravda, že posudzujeme množstvo zmien. Tieto zmeny zahŕňajú lepšiu informovanosť žiadateľov o azyl, účinnejšie uplatňovanie práva na azyl, odstránenie svojvoľného zaškoľovania žiadateľov o azyl, ujasnenie predpísaných podmienok a postupov pri uplatňovaní humanitárnej doložky, poskytovanie väčších záruk pre maloletých cudzincov bez sprievodu a rozšírenie práva na zlúčenie rodiny pre žiadateľov o azyl a osoby požijajúce druhotnú ochranu.

Hoci napriek všetkému vyznelo hodnotenie dublinského systému priaznivo, je takisto pravda, že tento systém viedol k ďalšiemu zaťaženiu niektorých členských štátov, ktoré majú obmedzenú prijímaciu a absorpčnú schopnosť, a vzhľadom na svoju zemepisnú polohu sú zároveň obzvlášť vystavené migračnému tlaku.

Komisia zvažuje možnosť dočasne pozastaviť uplatňovanie dublinských ustanovení na preťažený členský štát a zároveň zostavuje pracovné skupiny odborníkov na azylové právo, na ktoré sa tieto pomerne preťažené členské štáty môžu obrátiť.

Komisia berie do úvahy podstatné a konštruktívne odporúčania obsiahnuté v správe Parlamentu. Budeme sa usilovne snažiť prijať všetky nevyhnutné kroky, a reagovať tak na obavy, ktoré vyjadril Parlament vo svojej správe o fungovaní a vplyve dublinského systému.

Ďakujem vám, pani Lambertová, dámy a páni. Budem vás pozorne počúvať, lebo som presvedčený, že dokonalejšie právo na azyl má dôležitý význam pre budúcnosť a, povedal by som, pre náš model Európy, ktorá musí ostať verná svojej veľkej tradícii vítať ľudí.

Simon Busuttil, *v mene skupiny PPE-DE*. – (MT) Tento zákon je potrebné revidovať. Dovoľte mi, aby som vysvetlil prečo. Keď bol tento zákon vydaný, cieľom bolo, aby každý, kto žiada o azyl – t. j. žiada o ochranu – tak mohol urobiť v prvej krajine, kam sa dostane. Znie to rozumne, ale keď bol tento zákon vydaný, nikto si nepredstavoval, najmä v súčasnosti, že mnoho ľudí príde do Európskej únie, teda niektorého členského štátu na lodi, že prepláva Atlantik alebo Stredozemné more, aby sa dostali do Európskej únie. To nikdy nebol zámer tohto nariadenia, ktoré v tejto situácii teraz núti krajiny, aby vítali týchto ľudí, ktorí prichádzajú na lodiach v zúfalej a ťažkej situácii. Som rád, že pán komisár Barrot tu vyhlasuje, že jednou z možností ako uskutočniť revíziu tohto nariadenia, je jeho dočasné pozastavenie v prípade tých krajín, ktoré nesú neprimeranú časť určitej záťaže. Z tohto dôvodu potrebujeme buď toto opatrenie, alebo veľmi dobre fungujúci mechanizmus, mechanizmus solidarity, ktorý umožní prisťahovalcom prichádzajúcim do niektorej z krajín, aby pokračovali do ďalšej krajiny EÚ. Je úplne nevyhnutné vykonať túto revíziu čo najskôr.

Martine Roure, *v mene skupiny PSE*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, členský štát zodpovedný za preverenie žiadosti o azyl je nutné určiť s využitím dublinského systému. Tento systém je však hlboko nespravodlivý. Žiadatelia o azyl môžu byť preto niekedy vrátení do členského štátu, o ktorom sa vie, že ich žiadosť o azyl zamietne, zatiaľ čo členský štát, v ktorom sa nachádzajú, by im udelil štatút utečenca. To je prvá nespravodlivosť.

Okrem toho tento systém nastoľuje problém solidarity medzi členskými štátmi. Je veľmi dobre známe, že členské štáty, ktoré sa nachádzajú na vonkajších hraniciach Európy, nesú väčšiu záťaž. Po našom návrate z Malty sme požadovali, aby bola spochybnená samotná podstata dublinského systému. Sme presvedčení, že členským štátom, ktorý zodpovedá za preskúmanie žiadosti o azyl, by nemusela byť prvá krajina vstupu. Pri posudzovaní žiadostí musí existovať solidarita.

Zaznamenali sme vážne nedostatky, najmä pokiaľ ide o ochranu maloletých osôb bez sprievodu. Všimli sme si, že členské štáty nedostatočne využívajú nástroje umožňujúce, aby maloletí boli znovu zlúčení so svojou rodinou, ktorá sa nachádza v inom členskom štáte. Takisto chceme, aby sa maloletí mohli zlúčiť napríklad s tetami alebo strýcami v inom členskom štáte, než aby boli ponechaní bez pomoci. Je preto nutné rozšíriť definíciu rodiny.

Napokon hlboko odsudzujeme, že v niektorých členských štátoch skutočne dochádza k systematickému zadržiavaniu ľudí, ktorí čakajú na vydanie v rámci Dublinu. Poukazujeme na to, že títo ľudia žiadajú o medzinárodnú ochranu a že ich žiadosť nebola dosiaľ podrobne posúdená. Hodnotenie nariadenia Dublin II nám preto musí pomôcť napraviť závažné nedostatky, ktoré sme zistili pri našej návšteve záchytných zariadení. Navštívili sme mnoho týchto zariadení a musím povedať, že niektoré z týchto návštev nás celkom znechutili.

Musím vám pripomenúť, že cieľom nariadenia Dublin je určiť, ktorý členský štát bude zodpovedať za preskúmanie žiadosti o azyl. Nariadenie musí umožňovať prístup do azylového systému a musí zaručovať, že členský štát podrobne preskúma každú žiadosť o azyl.

Európska únia sa nesmie vyhýbať zodpovednosti voči tretím krajinám. Musí zaručiť ochranu práva na azyl.

Jeanine Hennis-Plasschaert, *v mene skupiny ALDE*. – (NL) Vážený pán predsedajúci, v prvom rade by som rada poďakovala pani spravodajkyni za celkovo vyváženú prácu. Nechcem preto puntičkársky poukazovať na niektoré jednotlivosti. Okrem toho, ak máme byť úplne úprimní, hodnotenie už vôbec nie je aktuálne.

Prioritou číslo jeden, aspoň pokiaľ ide o Skupinu Aliancie liberálov a demokratov za Európu, je previesť dostupné údaje z jednotlivých členských štátov na rovnakú úroveň. Iba tak bude možné vykonať skutočne kvalitné, a teda účinné hodnotenie. Členské štáty sa tomu musia naozaj venovať, samozrejme, pod nevyhnutným vedením zo strany Európskej komisie.

Je dôležité zdôrazniť skutočnosť – a v tom sa zjavne s Martine Roureovou rozchádzame –, že na základe odovzdaných údajov nie je možné vyvodiť záver, že dublinský systém ako taký vedie k neúmernej prenosovej záťaži členských štátov na vonkajších hraniciach Európy. Samozrejme – a práve to uviedla pani spravodajkyňa i pán komisár – zemepisná poloha týchto členských štátov spôsobuje, že zápasia so značnou záťažou. A to je práve dôvod, pre ktorý skupina ALDE celý čas obhajuje mechanizmus povinného zdieľania záťaže popri dublinskom systéme, nielen pokiaľ ide o finančné a materiálne zdroje, ale tiež pokiaľ ide o nasadenie ľudských

zdrojov. Veď zodpovednosť za to, čo sa deje na vonkajších hraniciach Európy, nesie všetkých 27 členských štátov.

Veľmi by ma, pán komisár, tiež zaujímalo, čo presne máte na mysli možnosťou dočasného pozastavenia. Čo to predstavuje? Znamená to, že si žiadateľ o azyl môže vybrať členský štát, kam chce ísť, že môže voľne cestovať ďalej? Ak áno, závažným spôsobom by to podkopávalo politický odkaz dublinského systému. Stručne povedané, jednoducho podporujte mechanizmus povinnej solidarity, ktorý celý čas obhajujeme.

Napokon, pokiaľ si EÚ chce zachovať svoju dôveryhodnosť, všetkých 27 členských štátov skutočne musí poskytovať primeranú s dôslednú mieru ochrany. Dôležitosť riadneho spoločného azylového konania a zodpovedajúceho štatútu ani nie je možné dostatočne zdôrazniť.

Johannes Blokland, *v mene skupiny IND/DEM*. – (NL) Vážený pán predsedajúci, správa pani Lambertovej by nás mala priviesť k vážnemu zamysleniu nad touto otázkou. Skutočnosti, ktoré sa v správe opisujú, sú znepokojujúce. Zatiaľ čo Európska komisia aj naďalej prichádza s novými iniciatívami v oblasti azylu a legálneho prisťahovalectva, zdá sa, že ich uskutočňovanie sa vymyká kontrole. Výpočet nákladov, údaje o žiadostiach o azyl a zaobchádzanie s osobnými údajmi sú nedostatočné. To je znepokojujúce zistenie. Pokiaľ dublinský systém už nefunguje tak, ako by mal, ako si poradí s novými iniciatívami v oblasti migrácie? Môže sa tento Parlament spolať na to, že Rada a Komisia odvedú spoľahlivú prácu pri výpočte nákladov? Bude sa potom ochrana osobných údajov brať vážne?

Veľmi rád počujem, aké závery Rada vyvodzuje zo správy pani Lambertovej. Je jasné, že dublinský systém ešte nie je dokonalý. Môže Rada zistiť, či s novými iniciatívami v oblasti azylu a migrácie bude odovzdávanie údajov riadne fungovať?

Stavros Lambrinidis (PSE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, systém Dublin II na udeľovanie azylu by sa mal už konečne revidovať. Po prvé nie je skutočne európsky, lebo nezaručuje skutočnú solidaritu a podporu tým členským štátom, ktoré vzhľadom na svoju zemepisnú polohu prijímajú neúmerný počet žiadateľov o azyl.

Druhým a dôležitejším dôvodom, prečo by sa mal revidovať, je skutočnosť, že tento neúmerný počet často priamo ohrozuje humanitárne zásady a povinnosť dôstojne zaobchádzať s ľuďmi, ktorí prichádzajú na naše hranice a hľadajú ochranu.

Vieme, že príležitostne viacero členských štátov s dokonalým odôvodnením a v rozpore s týmto nariadením neplní svoje záväzky, alebo sa v horšom prípade schovávajú za nedostatočnú európsku solidaritu, aby zdôvodnili aj tie najkrikľavejšie prípady porušovania ľudských práv, ktorého sa dopúšťajú ich orgány.

Praktiky ako zadržiavanie maloletých v neprijateľných podmienkach a hromadné zamietanie žiadostí o azyl z politických dôvodov nie je možné ospravedlniť žiadnym nedostatkom solidarity. Takisto však vieme, že iné členské štáty, ktoré nemusia čeliť týmto problémom, považujú svoje humanitárne povinnosti za splnené, ak obviňujú druhé štáty. O solidarite však nepočujeme nič.

A tak systém Dublin II viedol v praxi k mnohým vzájomným obvineniam medzi členskými štátmi. Jedinými, kto skutočne prehráva, sú žiadatelia o azyl. Najdôležitejšie je preto vytvoriť skutočný spoločný európsky azylový systém.

PREDSEDÁ: PÁN PÖTTERING

predseda

Predseda. – Rozprava bude pokračovať po rozprave o Gruzínsku.

20. Situácia v Gruzínsku (rozprava)

Predseda. – Ďalším bodom sú vyhlásenia Rady a Komisie k situácii v Gruzínsku.

(FR) Rád by som privítal francúzskeho ministra zahraničných vecí, úradujúceho predsedu Rady a bývalého poslanca tohto Parlamentu, pána Kouchnera. Ďalej vítam ministra pre európske záležitosti Jeana-Pierra Jouyeta. Osobitne potom vítam zodpovednú komisárku Benitu Ferrero-Waldnerovú. Vítam aj Jacquesa Barrota, ktorý je však, žiaľ, už na odchode.

Európska rada síce skončila pred chvíľou, ale o jej priebehu nám isto povie pán minister Bernard Kouchner.

Bernard Kouchner, *úradujúci predseda Rady*. – (FR) Vážení pán predseda, dámy a páni, s láskavosťou ste vyčkávali na skončenie mimoriadneho zasadnutia Európskej rady, a ja som sa preto ponáhlal, aby som vám oznámil jeho závery. Naše francúzske predsedníctvo chcelo, aby ste boli bezodkladne informovaní o prijatých rozhodnutiach, nielen preto, že vám chceme poskytnúť aktuálne informácie o našej práci, ale aj preto, že Európsky parlament sa v posledných mesiacoch veľmi aktívne zapájal do riešenia gruzínskej otázky. Ďakujem vám, pani komisárka.

Radi by sme vám poďakovali za prejavovaný záujem a zároveň vás informovali o tom, čo sa udialo na rokovaní Rady 13. augusta a na zasadnutí Výboru pre zahraničné veci 20. augusta, a preto je tu Jean-Pierre Jouyet, aby vás oboznámil s predbežnými závermi.

Rád by som vám pripomenul, že tento konflikt sa začal pred dvadsiatimi rokmi, v rokoch 1991/1992. Jeho najnovšia fáza sa však začala v noci zo 7. na 8. augusta. Bolo by vhodné pozrieť sa na toto konkrétne vzplanutie. Novinári a historici musia udalosti študovať a pozorovať ich vývoj v Osetsku, a predovšetkým v Cchinvali, hlavnom meste Južného Osetska.

Boje sa rozohoreli v tú noc, a potom pokračovali 9. a 10. augusta. Spolu s kolegom Alexandrom Stubbom, fínskym ministrom zahraničných vecí, ktorý je zároveň predsedom OBSE, sme sa v nedeľu 10. augusta rozhodli odcestovať do Tbilisi. Prezidentovi Saakašvilimu sme navrhli dohodu o prímerí, ktorú prijal.

Vzhľadom na to, že ide o závažné skutočnosti, v krátkosti uvediem, čo sme našli na mieste, čo sme videli v Gori a na cestách počas tejto bolestivej epizódy, keď ruské vojská vstúpili do krajiny a rýchle postupovali. Predovšetkým treba povedať, že sme sa obávali, že ruské vojská vstúpia do Tbilisi. Tieto jednotky boli v Gori, len 45 alebo 50 km od Tbilisi. Cesta do metropoly bola priama a na nej len veľmi málo prekážok. Preto sme sa s určitým opodstatnením domnievali, že cieľom ruských jednotiek bolo, ako vyhlásili, odpovedať na provokácie a oslobodiť Južné Osetsko, ale tiež dostať sa do Tbilisi a vynútiť si zmenu vlády.

Preto bolo životne dôležité, alebo sme si to aspoň mysleli, aby sa jednotky zastavili a čo najskôr vstúpila do platnosti dohoda o prímerí. Naším cieľom bolo prímerie v čo najkratšom čase.

Nasledujúci deň som sa v Moskve stretol s prezidentom Sarkozym, ale ešte predtým, po tom, ako som sa rozprával s utečencami na gruzínskej strane a obeťami, ktoré som stretol v nemocnici v Gori, som si chcel spolu s francúzskym predsedníctvom vypočuť príbehy utečencov na druhej strane, v Severnom Osetsku, ktorí prišli z Južného Osetska po ostreľovaní Cchinvali v noci zo 7. na 8. augusta. Vypočul som si príbehy, ktoré boli, žiaľ, veľmi podobné, pokiaľ ide o utrpenie, ale ktoré celkom jasne odhalili veľmi odlišné výklady udalostí.

Stretli sme sa s prezidentom Sarkozym v Moskve, kde sa konali dlhé rozhovory, ktoré trvali päť hodín, medzi prezidentom Medvedevom, predsedom vlády Putinom, ministrom zahraničných vecí Sergejom Lavrovom, prezidentom Sarkozym a mnou.

Na záver týchto pomerne tvrdých rokovaní sa konala tlačová konferencia, na ktorej prezident Sarkozy a prezident Medvedev vymenovali šesť bodov francúzskej dohody, ktorá sa potom mala vziať späť do Tbilisi na schválenie, lebo došlo k určitým zmenám medzi našou prvou cestou do Tbilisi a tým, čo mal byť náš záverečný pobyt v Tbilisi nasledujúci deň.

Prezident Medvedev pristúpil na dva pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, najmä na bod týkajúci sa konečného statusu, ktorý, ako rozumieme, nechcel uvádzať v texte dohody.

Prezident Saakašvili pristúpil na dohodu o prímerí vďaka tomuto sprostredkovaniu, ktoré, hoci nebolo ideálne – keďže v podobnej situácii nie je nič ideálne –, musíte uznať, že bolo aspoň rýchle. Toto sprostredkovanie teda až na niekoľko smutných výnimiek umožnilo skutočné zastavenie bojov. Ruské pozemné vojská sa začali sťahovať 21. augusta – to bol druhý zo šiestich bodov dokumentu –, hoci to bolo s takmer osemďňovým oneskorením. Došlo však k niektorým presunom, ktoré viedli k odlišným interpretáciám, ako je bežné, pretože niektoré tanky sa pohybovali jedným smerom, a potom aj opačným smerom.

Tento odsun sa dosiaľ neskončil. Nie som si vlastne istý, či sa skončil, ale rozhodne ešte nebol úplne dokončený. Vojna sa skončila dosť rýchlo, lebo 10. a 11. augusta sa zastavili hlavné vojnové operácie, alebo aspoň podľa určitých pozorovateľov vrátane nášho francúzskeho veľvyslanca Erica Fourniera, ktorý je tu prítomný. Čo sa však neskončilo – a čo šíriло skazu – boli akcie osetských a abcházskych milícií, ktoré postupovali v závese za ruskými jednotkami a boli zodpovedné za rabovanie a niekedy i zabíjanie. Musím však povedať, hoci s najväčšou obozretnosťou, že spôsobené škody neboli príliš veľké. Musím tiež konštatovať,

že ani škody spôsobené bombardovaním neboli príliš rozsiahle. Každá škoda je, samozrejme, veľmi vážna a príliš veľká a vždy má za následok príliš mnoho obetí, ale v porovnaní s tým, čo nám bolo opisované, nedosiahli škody taký rozsah, akého sme sa obávali, čo je rozhodne dobre.

Nevideli sme a mali by sme vidieť, vzhľadom na to, že informácie boli veľmi neobjektívne, čo sa stalo v Osetsku. Zatiaľ čo bolo možné pomerne rýchlo pozorovať situáciu v Gruzínsku, nebolo možné dostať sa do Osetska, prinajmenšom to nebolo ľahké, a do oblasti sa podarilo preniknúť len hŕstke ľudí. Ich správy sa veľmi líšili.

Zastavenie bojov, ktoré bolo prvým zo šiestich bodov, bolo teda okamžité a účinné. Došlo k dočasnému prímeriu a trvalému prímeriu. Druhý bod sa týkal stiahnutia vojenských jednotiek. Konkrétne bolo špecifikované, že pre gruzínske jednotky stiahnutie znamená návrat do kasární a pre ruské jednotky stiahnutie za línie, na ktorých stáli pred vypuknutím krízy. Ďalej tam bolo množstvo ďalších bodov, medzi ktorými bol aj bod týkajúci sa prístupu všetkých obetí k humanitárnej pomoci. Problémy spôsobili konkrétne body 5 a 6. V našom rokovaní bolo ustanovené pásmo pozdĺž hraníc medzi Južným Osetskom a Gruzínskom, v ktorom by dočasne mohli pôsobiť ruské hliadky, kým nedorazia pozorovatelia z OBSE alebo z Európskej únie. Bol potrebný vysvetľujúci list prezidenta Sarkozyho, ktorý bol uverejnený so súhlasom prezidenta Saakašviliho, aby sa konkretizovalo, že sa tým myslí oblasť bezprostredne priliehajúca k hraniciam. Vzhľadom na to, že na niektorých miestach je hranica vzdialená od hlavnej cesty vedúcej naprieč Gruzínskom iba dva kilometre, nebolo to také jednoduché. Dohodli sme sa, že niektoré body ostávajú nerozhodnuté – a bolo to jasne stanovené v texte – do príchodu medzinárodných pozorovateľov. Použil sa termín „pozorovatelia“ namiesto „mieroví dozorcovia“. Všetko bolo treba stanoviť veľmi presne. Bod 6, ktorý bol svojím spôsobom najdôležitejší, sa týkal politického riešenia a medzinárodných rozhovorov či rokovaní, ktoré k tomuto riešeniu musia viesť. Túto dohodu podpísal prezident Sarkozy za pomoci pani Condoleezy Riceovej, pretože prvý dokument bol podpísaný, ale potom sa pozmenil. Potom tu bol dokument, s ktorým súhlasil pán Medvedev, a napokon tretí, záverečný dokument dohodnutý s prezidentom Saakašvilim, ktorého sme však nemohli priviesť k jeho podpísaniu. Bola polnoc, alebo jedna hodina po polnoci, keď sa konala veľká demonštrácia. Nakoniec sme ho neboli schopní priviesť k podpísaniu tohto dokumentu, takže sme ho potom po niekoľkých úpravách museli priviesť k podpísaniu tohto, za pomoci pani Condoleezy Riceovej, ktorá sa s nami stretla pri svojej ceste cez Paríž a ktorej sme tento dokument zverili, aby mohlo dôjsť k podpisu tohto – odvážim sa povedať záverečného šesťbodového dokumentu – prezidentom Saakašvilim. Bezprostredným výsledkom bolo prímerie! O niečo neskorším výsledkom, hoci k nemu došlo veľmi rýchlo, bolo neúplné stiahnutie ruských vojsk. Ďalšie body dohody budeme pozorne monitorovať, budeme ich monitorovať my, 27 krajín tvoriacich Európsku úniu a najmä tento Parlament, keďže dokument bol práve schválený. Rád by som vám pripomenul, že závery prvej mimoriadnej Rady pre zahraničné veci už boli schválené všetkými 27 členskými štátmi a vytvárajú podmienky pre fyzickú prítomnosť Európskej únie na mieste. Už sme poverili Javieru Solanu, aby riadil túto časť spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky. Už boli vyslaní dvaja alebo štyria francúzski pozorovatelia pod záštitou OBSE, ktorá už na mieste pôsobí. Dúfame, že sa schvália ďalší pozorovatelia, lebo včera pri rozhovoroch prezidentov Sarkozyho a Medvedeva prezident Medvedev naznačil, že by prijal, a dokonca chcel, aby v oblasti boli pozorovatelia z Európskej únie. Naša práca postupuje týmto smerom. Dosiahol sa teda mimoriadne rýchly výsledok: počas troch dní sa uzavrelo prímerie a zastavil sa postup jednotiek ohrozujúcich Tbilisi; potom po niekoľkých dňoch, vlastne po ôsmich dňoch, s niekoľkými presunmi pred uplynutím týchto ôsmich dní, došlo k stiahnutiu týchto ruských jednotiek do Osetska a Abcházska.

Som teraz plne pripravený odpovedať na všetky vaše otázky, ktorých bude určite mnoho, ako býva mojím osudom, čo nás tu zdrží na veľmi dlhý čas. Zabudol som však v krátkosti spomenúť dokument, ktorý bol teraz prijatý. Rád by som vám pripomenul, že súčasná mimoriadna schôdza Rady má jasný precedens v schôdzi, ktorá sa zišla v auguste 2003 v súvislosti so situáciou v Iraku. Počas tejto mimoriadnej schôdze Rady došlo k narušeniu jednoty Európskej únie, čo je to najmenej, čo sa o situácii dá povedať. Teraz v roku 2008 prevládla jednota a nebolo také zložité, ako sme sa obávali, navrhnúť text, ktorý by schválili tí, ktorí rozhodne požadovali sankcie – aké sankcie? prečo? – a tí, ktorí rozhodne chceli pokračovať v dialógu s Ruskom bez sankcií. Uvidíte, že ide o text rozhodný v odsúdení udalostí, ktorý však ponecháva otvorené dvere, lebo nechceme zabránuť do rokovaní štýlu studenej vojny, ako niektorí navrhovali. Chceli sme udržať spojenie, ktoré by umožnilo vedenie politických rokovaní, ktoré sú podľa nášho názoru nevyhnutné.

Zvolali sme toto zasadnutie Európskej rady, pretože podľa uvážení prezidenta Francúzskej republiky ako predsedu Rady Európskej únie je kríza v Gruzínsku vážna a priamo sa dotýka všetkých Európanov. Gruzínsko, samozrejme, nie je členom Európskej únie, takisto ako ním nie je ani Ukrajina. O túto schôdzu, ktorej zvolanie bolo na nás, však žiadali aj niektoré členské štáty. Domnievam sa, že to bol dobrý podnet, lebo nikto okrem Európskej únie by podľa nášho názoru nemohol dosiahnuť podobný výsledok. Zodpovednosti za riešenie

celého problému sa musela ujať Európska únia. To neznamená, že sme boli osamotení – pretože to rozhodne nebol ten prípad –, ale bolo na nás, aby sme sa chopili iniciatívy, bolo na nás, aby sme ukázali, že Európska únia je schopná reagovať, najmä v situácii, keď nie sú vyriešené inštitucionálne problémy. Európska únia teda na najvyššej úrovni ukázala, že je jednotná a že sa chce v plnej miere ujať svojej zodpovednosti. Domnievam sa, že v porovnaní s rokom 2003 došlo k skutočnému pokroku.

Aké sú hlavné výsledky, ktoré dosiahlo toto zasadnutie Rady? Z textu je jasne vidieť naše odsúdenie vojenských operácií a neprimeranej reakcie zo strany Ruska. Niektorí chceli, aby sme odsúdili provokácie, ktoré pravdepodobne predchádzali bombardovaniu Cchinvali. Bolo by veľmi ľahké odsúdiť to i ono, ale keď sa snažíte o uskutočnenie mierovej misie, potom je skutočne dôležité to, aby všetky strany súhlasili so zastavením bojov. Preto bola zdôraznená neprimeraná reakcia Ruska. Znovu opakujem, potrebujeme ľudí priamo na mieste, aby nám povedali, čo sa skutočne stalo. Pravda je, že nešlo o úspech pre Gruzínsko, ktoré bolo varované z nohých strán, najmä americkej, pred vyprovokovaním reakcie, a to i v prípade, že by došlo k provokáciám samotného Gruzínska, s tým, že táto reakcia by bola veľmi dobre pripravená, o čom som nemal tušenia. Keď som sa vydal za ruskými utečencami na druhej strane v Severnom Osetsku, videl som obrovské konvoje tankov a vojenských vozidiel smerujúcich k hranici. Boli teda vopred pripravení alebo nie? Odpoveď na túto otázku ponechávam na vaše uváženie, aj keď sa zdá, že neboli ďaleko.

V texte teda vidíte naše odsúdenie vojenských operácií a neprimeranej reakcie, jednomyselné odsúdenie uznania nezávislosti Abcházska a Južného Osetska zo strany hláv štátov a predsedov vlád 27 členských štátov a pripomenutie podpory Európskej únie pre nezávislosť, suverenity a územnú celistvosť Gruzínska, ako je uznaná medzinárodným právom a uzneseniami Bezpečnostnej rady OSN. Vidíte potvrdenie šesťbodovej dohody dosiahnutej 12. augusta ako ústredného dokumentu, vzhľadom na to, že neexistuje žiadny iný, ktorý musí byť podľa vyhlásenia Európskej rady plne uskutočnený. Môžete vidieť naše pevné odhodlanie uskutočniť tento plán. Môžete vidieť pripravenosť Európskej únie podieľať sa na medzinárodnom mechanizme monitorovania stanovenom bodom 5 tejto dohody, ako som už uviedol, a to prostredníctvom misií OBSE, ako aj prostredníctvom záväzkov v rámci európskej bezpečnostnej a obrannej politiky. Podmienky tejto účasti ešte neboli vymedzené, ale na ich stanovení sa pracuje, a nielen to, domnievam sa, že záležitosti postupujú veľmi rýchlym tempom.

Nebudem sa púšťať do podrobného vysvetľovania všetkých rôznych názorov, ale rád by som zopakoval, že sa zásadne nelíšili. Všetko sa týkalo drobných rozdielov: je pripomenutie medzinárodného práva a zákaz zmeny hraníc susednej krajiny použitím sily sankciou? Nie, nejde o sankciu. To je základná požiadavka. Preto v názoroch nebolo príliš mnoho rozdielov. Boli vznesené požiadavky zahrnúť túto pripomienku, čo sme prijali, a preto sme túto pripomienku začlenili, pretože, ako viete, 9. septembra sa bude konať stretnutie Európskej únie a Ukrajiny. Ďalej sa 8. septembra spolu s pánom Barrosom, Javierom Solanom a prezidentom Sarkozym vrátíme do Moskvy. Máme preto na 8. septembra zorganizované rokovanie v Moskve a takisto v Tbilisi – takže najskôr Moskva a potom Tbilisi –, aby sme zaznamenali, a dúfame, že toto budeme môcť zaznamenať, že sa ruské jednotky stiahli za línie, ktoré im boli určené, teda inými slovami za hranicu medzi Osetskom a Gruzínskom. Dúfame tiež, že budeme môcť zaznamenať, že zostávajúce kontrolné stanovisko v okolí prístavu Poti a ostatné kontrolné body pozdĺž hranice Osetska a Gruzínska, ale už na území Gruzínska, boli nahradené, alebo sa budú môcť okamžite nahradiť medzinárodnými pozorovateľmi. To sú veci, ktoré očakávame.

Všetci s týmto stretnutím súhlasili, takže sa ním dokončí plnenie všetkých šiestich bodov dohody. Na tomto základe posúdime dobrú vôľu zúčastnených strán a následné politické kroky, podľa ktorých potom navrhne konanie konferencie. Bude to medzinárodná konferencia, ktorá bude zahŕňať – a prečo aj nie, veď počas takmer 20 rokov sa Organizácia Spojených národov angažuje v riešení tohto problému, aj keď to bolo skôr v Abcházsku ako v Osetsku – množstvo partnerov, aby sa mohli začať politické rokovania. Pán Medvedev tiež súhlasil, čo je veľmi pozitívna skutočnosť, s tým, že sa utečenci môžu vrátiť, a to nielen utečenci, ktorí odišli od vypuknutia týchto nedávnych udalostí, teda inými slovami v poslednom mesiaci, ale aj tí, ktorí odišli od deväťdesiatych rokov. Môžete namietnuť, že to je v skutočnosti veľmi diskutabilné vzhľadom na to, kde sú, či sa môžu skutočne vrátiť, musia sa vrátiť, chcú sa vrátiť a podobne. Ak však hovoríme o práve ľudí na sebaurčenie, mali by sme mať na pamäti, že všetci títo utečenci prišli z Abcházska alebo Osetska. Táto skutočnosť bola akceptovaná a my čakáme, do akej miery bude možné túto dohodu uskutočniť.

Spomeniem teraz niektoré body, o ktorých by sme podľa môjho názoru potom mohli diskutovať. Spomením body, ktoré sa zmenili alebo poopravili, pretože ostatné môžete vidieť sami, ako napríklad „vážne znepokojení otvoreným konfliktom...“ a podobne. V texte sa uvádza, že Európska rada silno odsudzuje jednostranné rozhodnutie Ruska uznať nezávislosť Abcházska a Južného Osetska. Toto rozhodnutie je neprijateľné, Európska rada vyzýva ostatné štáty, aby neuznávali túto vyhlásenú nezávislosť, a žiada Komisiu, aby vyšetrila

praktické následky, ktoré z nej vyplývajú. Pripomína, že trvalé mierové riešenie konfliktu v Gruzínsku sa musí zakladať na plnom rešpektovaní zásad nezávislosti, suverenity a územnej celistvosti uznanej medzinárodným právom, záverečným aktom Helsinskej konferencie o bezpečnosti a spolupráci v Európe a troma uzneseniami Bezpečnostnej rady OSN. Zdôrazňuje, že všetky európske štáty majú právo slobodne vykonávať svoju vlastnú zahraničnú politiku, uzatvárať spojenectvá a podobne. Európsku radu teší, že šesťbodová dohoda uzavretá 12. augusta na základe sprostredkovaného úsilia Európskej únie viedla k prímeriu, k zlepšeniu doručovania humanitárnej pomoci obetiam a k stiahnutiu podstatnej časti ruských vojsk. Plán musí byť vykonaný v úplnosti a tak ďalej. O tom sa zatiaľ nehovorilo.

Jean-Pierre, hovoril si mi niečo o anglickom pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu týkajúcom sa Gruzínska. Ja konštatujem, že Európska únia už poskytla mimoriadnu pomoc. Je pripravená poskytnúť pomoc pri rekonštrukcii krajiny, a to vrátane oblastí Južného Osetska a Abcházsk. Je pripravená podporiť opatrenia vedúce k budovaniu dôvery a k rozvoju regionálnej spolupráce. Rozhodla sa takisto pokročiť vo vzťahoch s Gruzínskom vrátane otázok opatrení na uľahčenie vydávania víz a možného ustanovenia plnej komplexnej oblasti voľného obchodu, len čo dôjde k splneniu podmienok. Na pomoc pri rekonštrukcii Gruzínska bude potrebná iniciatíva na skoré zvolanie konferencie a úsilie Rady a Komisie pri začatí príprav na jej konanie. Ďalším bodom je vplyv, ktorý má súčasná kríza na celý región a regionálnu spoluprácu. Čo sa týka bodu 8: Európska rada rozhodla vymenovať zvláštneho zástupcu Európskej únie pre krízu v Gruzínsku a žiada Radu o vykonanie potrebných krokov. My doplníme: nedávne udalosti dokresľujú potrebu, aby Európa zintenzívnila svoje úsilie v oblasti zabezpečenia dodávok energie. Európska rada vyzýva Radu, aby v spolupráci s Komisiou preskúmala iniciatívy, ktoré by sa mali podniknúť v tomto smere, najmä s ohľadom na diverzifikáciu zdrojov energie a zásobovacích trás. A konečne, na žiadosť Nemecka, Poľska a množstva ďalších krajín je záver formulovaný nasledovne: Vyzývame Rusko, aby sa k nám pripojilo pri tejto základnej voľbe v prospech spoločných záujmov, porozumenia a spolupráce. Sme presvedčení, že je v záujme samotného Ruska neizolovať sa od Európy. Čo sa týka samotnej Európskej únie, tá preukázala svoju ochotu zapojiť sa do partnerského vzťahu a spolupráce pri zachovaní zásad a hodnôt, na ktorých je založená. Očakávame, že sa Rusko zachová zodpovedne a dodrží všetky svoje záväzky. Únia ostane v strehu, Európska rada vyzýva Radu spolu s Komisiou, aby dôkladne a do hĺbky preskúmali situáciu a rôzne aspekty vzťahov medzi Ruskom a Európskou úniou. Toto hodnotenie sa musí začať teraz a potom musí pokračovať. Európska rada poveruje svojho predsedu, aby pokračoval v rozhovoroch s ohľadom na plné uskutočnenie tejto šesťbodovej dohody. Za týmto účelom predseda Rady spolu s predsedom Komisie a vysokým zástupcom odcestuje 8. septembra do Moskvy. Rokovania o dohode o partnerstve sa odložia dovtedy, kým sa vojenské jednotky nestiahnu na pozície zo 7. augusta. K bodu 3 je malý dodatok: Rada vyčkáva na výsledky nadchádzajúceho samitu medzi Európskou úniou a Ukrajinou. Kým sa bude čakať na výsledky samitu, dôjde k zintenzívneniu a rozvoju našej inštitucionálnej spolupráce s Ukrajinou.

(potlesk)

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – (FR) Vážený pán úradujúci predseda Rady, dámy a páni, predovšetkým chcem uvítať politickú podporu Gruzínska zo strany Európskeho parlamentu. Rada by som tiež začala zablahoželaním k úsiliu francúzskeho predsedníctva, predovšetkým k rýchlosti krokov vykonaných v momente krízy.

Je pravda, že Európska únia dohodnutím prímeria a okamžitým dorúčením humanitárnej pomoci, najmä Komisiou, preukázala svoju efektivitu. Dnešné zasadnutie Európskej rady bolo podľa môjho názoru veľmi dôležité a s prihliadnutím na zložitú problémov vyvolaných týmto konfliktom Európska únia musí a musela reagovať spoločne a určiť, na základe spoločnej dohody, zodpovedajúci postup. Budem hovoriť len stručne, pretože už mnohé bolo povedané.

Podľa môjho názoru dnešná schôdza vyslala veľmi jasné posolstvo týkajúce sa situácie v Gruzínsku, ktoré je určené Gruzínsku i Rusku, ktoré ukazuje našu schopnosť reagovať na krízové situácie a zároveň jednotu Európskej únie. To sme vždy vyžadovali.

Naša jednota je tiež vyjadrená prostredníctvom ochrany našich hodnôt. Ako som už vyhlásila, od začiatku krízy Komisia podľa môjho názoru dosť významným spôsobom prispela k úsiliu Európskej únie zameranému na stabilizáciu humanitárnej a bezpečnostnej situácie v Gruzínsku.

Pokiaľ ide o humanitárnu pomoc, okamžite sme poskytli 6 miliónov EUR, ktoré by mali uspokojiť bezprostredné potreby celého civilného obyvateľstva zasiahnutého konfliktom. K tejto sume treba pripočítať takmer 9 miliónov EUR, ktoré medzitým poskytli členské štáty. Podarilo sa nám teda pokryť všetky bezprostredné humanitárne potreby.

Čo sa týka pomoci na rekonštrukciu, minulý týždeň sme vyslali expertnú misiu Komisie, aby uskutočnila úvodný odhad potrieb a podľa našich počiatočných hodnotení, ako už povedal Bernard Kouchner, ktoré nezahŕňajú oblasti pod ruskou kontrolou, sú škody na majetku omnoho menšie, ako sa očakávalo. Na rekonštrukciu a opravy bude treba približne 15 miliónov EUR. Najnaliehavejšie potreby sa však týkajú osudu 22 000 ľudí vysídlených nedávnym konfliktom. Na uspokojenie ich potrieb bude treba približne 110 miliónov EUR.

Je potrebné, aby Európska únia ukázala svoju pripravenosť poskytnúť Gruzínsku reálnu podporu na dôkaz nášho politického odhodlania posilniť naše vzťahy. Predovšetkým sa Rada rozhodla naplánovať podstatné zvýšenie finančnej pomoci pre Gruzínsko, najmä v oblasti rekonštrukcie, ako som už spomenula, a utečencov.

V súčasnosti sme vo fáze procesu posudzovania, aké rezervy by sa mohli rýchlo mobilizovať z prostriedkov pridelených na rok 2008. Niet však pochyb, že bez osobitných rozpočtových položiek sa nám potrebné finančné prostriedky nepodarí zmobilizovať. Už teraz ma teší všeobecná politická podpora, ktorá sa nám dnes v tomto ohľade dostala od predsedu Pötteringa. Bude tiež potrebné zorganizovať konferenciu medzinárodných darcov, aby sme vyslali smerom k investorom silný signál dôvery.

Podľa môjho názoru je teraz viac než kedykoľvek predtým dôležité posilniť nástroje susedskej politiky s cieľom stabilizovať Gruzínsko. Na základe záverov Európskej rady vystupujeme úsilie pri príprave, po splnení podmienok, vytvorení oblasti voľného obchodu a pri uľahčení vydávania krátkodobých víz.

Dohoda spomínaná ako druhá bude, pochopiteľne, spojená tiež s readmisnou dohodou a základný význam má podpora gruzínskeho odhodlania smerovať k demokracii, právnemu štátu a slobode prejavu. Je nevyhnutne potrebné urýchliť demokratické reformy a politickú pluralitu.

Čo sa týka stabilizácie bezpečnostnej situácie a plnenia dohody o prímerí, spoliehame sa na civilné pozorovateľské misie organizované v rámci európskej bezpečnostnej a obrannej politiky, ako tu už bolo spomínané. Táto stránka musí byť úzko spojená s ďalšími akciami EÚ, ako je napríklad rekonštrukcia.

Teraz niekoľko poznámok o vzťahoch s Ruskom.

členka Komisie. – Ruské kroky vyvolávajú širšie otázky o povahe našich vzťahov v krátkodobom i dlhodobom horizonte. Doterajšie ruské nesplnenie šesťbodového plánu dohodnutého predsedníctvom a rozhodnutie uznať Abcházsko a Južné Osetsko idú proti základným zásadám, na ktorých stoja medzinárodné vzťahy.

My sme sa snažili pretvoriť naše vzťahy do moderného partnerstva, ktoré by odrážalo rastúcu hospodársku integráciu. Domnievam sa, že v stávke sú základné spoločné záujmy – vzájomná hospodárska závislosť, potreba nájsť spoločný postup v otázke nešírenia jadrových zbraní, boja proti terorizmu a v mnohých ďalších medzinárodných problémoch –, takže bolo a je životne dôležité udržať otvorené komunikačné kanály s Ruskom.

Napokon v súvislosti s nedávnymi udalosťami nie je možné pokračovať vo vzťahoch s Ruskom, akoby sa nič nestalo. Bolo preto nutné nájsť rovnováhu medzi zachovaním komunikačných kanálov a vyslaním jasného signálu smerom k Rusku. Domnievam sa, že správnym prístupom je pokračovať v už existujúcej spoločnej práci a rozhovoroch, ale pozastaviť nové iniciatívy. Komisia preto teraz preskúma všetky nové iniciatívy, ktoré majú prehĺbiť naše vzťahy, čo Rade umožní dospieť k záverom pred novembrovým samitom v Nice.

V oblasti dlhodobých dôsledkov dodajú nedávne udalosti novú váhu niektorým oblastiam politiky. Náš júnový záväzok k rozvoju východného partnerstva a európskej susedskej politiky rozhodne ukazuje legitímny záujem EÚ v danej oblasti. Tieto politiky zdôrazňujú skutočnosť, že nepristúpime na rozdelenie Európy podľa nových línií a že partneri ako Gruzínsko, Ukrajina a Moldavsko sa môžu spoliehať na našu podporu svojej územnej celistvosti a suverenity. Sme pripravení urýchliť a čo najrýchlejšie tiež podať nové návrhy pre východné partnerstvo, rozhodne pred koncom tohto roku, ale možno už koncom jesene.

Po druhé – a to je moja posledná poznámka – jadrom našich vzťahov s Ruskom je energetika. Kroky, ktoré v oblasti energetiky urobíme v Európe, budú priamo formovať naše vzťahy s Ruskom, takže musíme udržať tempo a pre Európu vypracovať systematickú strategickú energetickú politiku. Na záver by som povedala, že nedávne udalosti predstavujú pre Európsku úniu veľkú výzvu. V nadchádzajúcich mesiacoch budeme podľa môjho názoru musieť znovu dokazovať, že sme schopní spoločne sa postaviť problémom, ktoré nás čakajú.

Dnešný deň bol významným míľnikom. Európske záujmy a hodnoty môžeme obhajovať iba s pomocou súdržnej stratégie, jednotnej pozície a zladenými činmi. Tlieskam záväzku Parlamentu a verím, že všetci zohráme svoju úlohu pri zabezpečení sily a jednoty Únie.

Joseph Daul, *v mene skupiny PPE-DE.* – (FR) Vážený pán predseda, pán úradujúci predseda Rady, pani Ferrero-Waldnerová, dámy a páni, situácia, ktorá sa v Gruzínsku vyvinula od leta tohto roku, je neprijateľná a netolerovateľná a zaslúži si pevnú, rozhodnú reakciu zo strany Európskej únie.

Rusko má rovnaké práva a záväzky ako všetky štáty medzinárodného spoločenstva. Jedným z týchto záväzkov je rešpektovanie suverenity, územnej celistvosti a najmä neporušovanie medzinárodne uznaných hraníc. Inváziou do Gruzínska a okupáciou jeho územia, uznaním nezávislosti odpadlých gruzínskych provincií Južného Osetsku a Abcházsku ruské úrady opovrhli postupne každou z týchto troch základných zásad medzinárodného práva.

Európska únia sa musí aktívne zapojiť do riešenia tohto konfliktu a ja blahoželám francúzskemu predsedníctvu k jeho aktívnemu postoju. Musíme ukázať, že sme schopní naplniť nádeje tisícov Gruzíncov, ktorí v uliciach Tbilisi ukazujú svoju tieseň.

Moja skupina vyzýva Komisiu, Radu a všetky členské štáty, aby prejavili svoju jednotu a tiež rozhodnosť vo vzťahu k nášmu ruskému susedovi. Európska únia sa nemôže uspokojiť so slovným odsúdením tohto systematického porušovania medzinárodného práva. Naša skupina sa domnieva, že Európa musí využiť dostupné prostriedky, predovšetkým politické a ekonomické nástroje, na vyvinutie tlaku na Rusko a na vynútenie rešpektovania dohôd, ktoré podpísalo. Vyzývame Rusko na dodržiavanie všetkých záväzkov, ktoré prijalo pri podpísaní dohody o prímerí, začínajúc úplným okamžitým stiahnutím ruských jednotiek z gruzínskeho územia a znížením ruskej vojenskej prítomnosti v Južnom Osetsku a Abcházsku. Rovnako odsudzujeme rabovanie páchané ruskými inváznymi vojskami a sprevádzajúcimi žoldniermi, ako ste veľmi správne spomenuli, pán Kouchner.

Veľmi nám leží na srdci osud gruzínskych obyvateľov Južného Osetsku, ktorí boli násilím vysťahovaní, a to dokonca aj po podpise dohody o prímerí. Rozhodne vyzývame úrady Ruska a južného Abcházsku, aby umožnili návrat týchto osôb do ich domovov. Žiadame Radu a Komisiu, aby prehodnotili svoju politiku voči Rusku vrátane rokovaní o dohode o partnerstve, pokiaľ táto krajina nebude rešpektovať svoje záväzky týkajúce sa prímeria. Rovnako žiadame Radu a Komisiu, aby pozitívne prispeli k medzinárodným mechanizmom, ktoré budú vytvorené s cieľom vyriešiť konflikt vrátane príspevku prostredníctvom misií v rámci európskej bezpečnosti a obrannej politiky.

Vážený pán predseda, dámy a páni, táto kríza odhalila zraniteľnosť Európskej únie v niekoľkých citlivých oblastiach: po prvé, v zásobovaní energiou. Viac než kedykoľvek predtým musíme zaistiť bezpečnosť dodávok energie pre Európu. Musíme vytvoriť a chrániť alternatívy k ruskej infraštruktúre prenosu energie. Ďalej sa zdá byť zrejmé, že Európska únia mohla zohrať omnoho významnejšiu úlohu v riešení tejto krízy, pokiaľ by došlo k posilneniu európskej bezpečnosti a obrannej politiky. Lisabonská zmluva toto posilnenie umožňuje. Vyzývame preto všetky členské štáty, ktoré túto zmluvu ešte neratifikovali, aby tak čo najrýchlejšie urobili. Naša skupina sa domnieva, že jedinou cestou k zabezpečeniu stability a bezpečnosti na oboch stranách Atlantiku je rozvoj spolupráce na rovnom základe medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi.

Na záver by som rád podotkol, že Gruzínsko chce časom vstúpiť do NATO. Dámy a páni, toto je kľúčový okamih a Európska únia nesmie premárniť túto príležitosť ukázať, že je pevná a odhodlaná, pokiaľ ide o Ruskú federáciu, bez ohľadu na to, aká veľká a silná táto federácia je. Od toho závisí dôveryhodnosť Európskej únie, stabilita celého regiónu a ochrana najbližších susedov a dokonca členských štátov Únie. Vyzývam tiež vás, pán úradujúci predseda Rady, aby ste zaistili, že dôjde k skorému obnoveniu vzťahov s Ukrajinou. Ďakujem vám za pozornosť. Buďte, prosím, pevní.

Hannes Swoboda, *v mene skupiny PSE.* – (DE) Vážený pán predseda, pán úradujúci predseda Rady, pani komisárka, už niekoľko dní sa v rôznych novinách objavujú inzeráty s týmto posolstvom: „Lenin. Stalin. Putin. Ustúpiť?“ Toto posolstvo je v skutočnosti trochu zjednodušujúce, pretože to bolo práve za Lenina, keď sa Južné Osetsko stalo súčasťou Gruzínska. Počas tohto procesu prišlo o život asi 18 000 ľudí a okolo 50 000 ľudí bolo vyhnaných. Abcházsko sa stalo súčasťou Gruzínska za Stalinovej vlády. Je dôležité držať sa pravdy a vziať do úvahy postoje všetkých strán. Zviad Gamsachurdia, ktorý sa stal prvým http://en.wikipedia.org/wiki/President_of_Georgia \o "President of Georgia" [http://en.wikipedia.org/wiki/Georgia_\(country\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Georgia_(country)) \o "Georgia (country)" a ktorý sa teraz opäť dostal do módy, označil <http://en.wikipedia.org/wiki/Ossetians> \o "Ossetians" za „smeti, ktoré treba vymiesť

rokským tunelom http://en.wikipedia.org/wiki/Roki_tunnel“ .“ Musíme mať na pamäti aj tento aspekt gruzínskeho nacionalizmu.

Niž z toho však – a v tom by som sa rád vyjadril veľmi jasne, ako to pri mnohých príležitostiach urobil Martin Schulz –, nič z toho neospravedľňuje ruskú intervenciu, ktorá napokon trvá už mnoho rokov. Je prejavom imperialistického správania a my sme opakovane boli svedkami, ako Rusko v tomto duchu využíva existujúce národnostné konflikty. Boli sme svedkami opakovaných hrozieb a bojkotov, ktoré sú pre nás absolútne neprijateľné. Nechcem popierať, že Západ a gruzínsky prezident Michail Saakašvili urobili chyby, ale Rusko sa vo vzťahoch so svojimi susedmi opakovane snažilo využívať vnútorné konflikty pre svoje potreby.

Ani uznanie Kosova nepredstavuje žiadne ospravedlnenie na tento krok. Skutočnosťou je, že sa Európska únia vždy jasne a jednoznačne snažila o dosiahnutie medzinárodného mnohostranného riešenia. Rusko žiadny taký pokus nepodniklo. Európska únia tiež jasne a jednoznačne podporila srbskú menšinu v Kosove a bude v podpore pokračovať. Čo urobilo Rusko? Prinajmenšom sa prizeralo, keď boli Gruzínci vyhánaní z Južného Osetska a Abcházska, a ja dúfam, že sa pán Kouchner nemýli, keď hovorí, že teraz dôjde k prijatiu novej politiky.

EÚ by sa teraz mala sústrediť na podporovanie našich susedov. Už nejaký čas sme navrhovali vytvorenie čiernomorskej únie. Nech už pre danú organizáciu vyberieme akékoľvek meno, je zrejmé, že musí dôjsť k posilneniu súčasnej susedskej politiky a že musíme na účasť vyzvať všetky krajiny v regióne, ktoré majú záujem na jeho celistvosti a stabilite, od Turecka po Kazachstan.

Ak sa Rusko rozhodne prikloniť k politike spolupráce a rešpektovania susedov, bude prizvané tiež. Rusko sa v súčasnosti cíti silné vďaka vysokým cenám energií, ale my všetci vieme, že to pre nich nie je stabilný hospodársky základ a že môže mnoho získať z partnerského vzťahu a spolupráce s Európou. Medzitým sa musíme zamerať na poskytnutie jasnej podpory našim susedom. V tomto zmysle si, pán úradujúci predseda, dovoľujem vyhlásiť, že závery, ktoré ste dosiahli na dnešnom samite, sú dobré závery, ktoré poskytujú dobrý základ na ďalší postup, lebo sú jasným vyjadrením realistického a udržateľného. Ja dúfam, že Európsky parlament na základe konsenzu dôjde k podobne jasným záverom ako Rada, aby Európska únia mohla prehovoriť jednotným – mocnejším – hlasom.

(potlesk)

Graham Watson, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predseda, trochu ma prekvapil dnešný prejav úradujúceho predsedu. Takisto ako to, že ho predniesol z čestného pódia.

Konflikt na Kaukaze patrí k tým, za ktoré nesú zodpovednosť obidve strany, ako ste, pán úradujúci predseda, sám vyhlásili. Prečo teda závery Rady túto skutočnosť neodrážajú?

Prezident Saakašvili nemohol veriť, že vojenská intervencia nevyvolá reakciu z ruskej strany. Rovnako tak bola ruská reakcia neprimeraná.

Vyhlásili ste, že „škody neboli príliš veľké,“ a napriek tomu nám pani komisárka Ferrero-Waldnerová predložila čísla a od tohto Parlamentu sa bude žiadať, aby súhlasil so zaplatením faktúry!

V jednej veci s vami súhlasíme: musíme odsúdiť ruské kroky. Tie sú neobhájiteľné, ale ruského medveďa neupokojíme tým, že Medvedeva zaženieme do kúta. Dialóg a zapojenie uvoľní napätie skôr než izolácia. Túto lekcii nám poskytla studená vojna a Únia – podobne ako v helsinskom procese – má hrať ústrednú úlohu.

Tento konflikt zdôrazňuje potrebu vybudovať spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku. A hoci členské štáty majú rozdielne názory na Rusko, vášmu predsedníctvu sa podarilo rýchlo dohodnúť šesťbodový plán, za čo si zaslúžite uznanie.

Tento plán možno nie je bezchybný, ale ukončil násilnosti a mal by sa plne uskutočniť vrátane stiahnutia ruských jednotiek z čiernomorského prístavu Poti.

Ale aké kroky by mala Únia urobiť teraz? Rada správne odsúhlasila prostriedky na riešenie krízy a rekonštrukciu a rýchle dodávky humanitárnej pomoci. Teraz musí určiť zástupcu EÚ, ktorý privedie obidve strany, aby počúvali.

Únia chce správne vyslať pozorovateľov, ale tí musia nahradiť ruské mierové jednotky, čo vyžaduje zapojenie tých členských štátov, ktoré ešte nie sú vojensky vyťažené na iných frontoch

Európa by mala zorganizovať zakaukazskú mierovú konferenciu, ktorá by priviedla dohromady všetky strany pri hľadaní riešenia dosiaľ nevyriešených konfliktov.

Únia by však mala začať pri jednej oblasti, z ktorej vyplýva nekonzistentný prístup a ktorej vyriešenie vyžaduje len drobný ministerský úkon. Mala by ukončiť nenormálnu situáciu, keď občania Gruzínska s ruskými pasmi majú voľnejší prístup do Európskej únie, pretože to ich motivuje k prijatiu ruského občianstva. Gruzínci by mali mať rovnaký prístup do Európy ako Rusi, aj keď by sa to mohlo dosiahnuť zmrazením dohody o uľahčení vízového styku s Ruskom.

Pri posilňovaní našej susedskej politiky, ako môžeme zaistiť pokračovanie spolupráce s Ruskom a zároveň ukazovať, že plné „strategické partnerstvo“ už nie je dôveryhodné? Ako môžeme ďalej znížiť európsku závislosť od dodávok ruskej energie? Správne ste v tomto ohľade zdôraznili text svojich záverov. Rusko musí, pochopiteľne, niesť dôsledky svojich nezákonných činov, čo by možno mohlo zahŕňať aj diskusiu o budúcnosti zimných olympijských hier v Soči, ležiacom iba 40 km od hraníc.

Možno povedať, že ruské správanie je v súlade s Olympijskou chartou? Nie. Riešenie týchto otázok vyžaduje odhodlanie, predvídavosť a trpezlivosť. To je teda výzva, s ktorou sa Únia musí vyrovnáť, a ja sa obávam, pán úradujúci predseda, že sa s ňou musíme vyrovnáť my, než vám ponúkne čašu vína.

Predseda. – Rád by som povedal nasledujúcemu rečníkovi, že na budúcej konferencii predsedov sa zameriame na poradie politických skupín, pretože už bola vznesená námietka. Pre dnešok vyzvem pána Szymańskiego, aby teraz prehovoril v mene Skupiny Únie za Európu národov. Celou záležitosťou sa budeme zaoberať vo štvrtok, pretože mi nikto nie je schopný vysvetliť, prečo je poriadok taký, aký je. Ide o otázku, ktorú treba vyjasniť systematicky.

Konrad Szymański, v mene skupiny UEN. – (PL) Vážený pán predseda, pani komisárka, pán Kouchner, Rusko neplní tri zo šiestich bodov zmluvy, ktorú v našom mene dohodol prezident Sarkozy. Touto skutočnosťou Rusko stratilo právo byť považované za partnera Európy. V tomto spore je preto tiež v stávke dôveryhodnosť Európskej únie.

Nestačí len poskytnúť humanitárnu pomoc, obnoviť Gruzínsko, uľahčiť vízový styk a uzavrieť dohody o obchode. Rusko musí v plnej miere zakúsiť, čo znamená samoizolácia. Ak sa to nestane, tak ho v skutočnosti pripravíme o možnosť prehodnotiť svoju politiku. Rusko sa jednoducho len utvrdí v presvedčení, že mu prejde čokoľvek. Vyvolanie povedomia o rastúcej medzinárodnej a hospodárskej izolácii počas predvolebnej kampane pred prezidentskými voľbami, ktoré sa majú konať v roku 2012, je našou jedinou možnosťou zasiahť pochybnosti a rozkol do dominantnej skupiny v Moskve. Rusko nesmie mať z tejto agresie prospech.

Musíme prehodnotiť svoju energetickú politiku. Manévrovací priestor Európy je už teraz obmedzený pre závislosť od Ruska. Skutočne chceme túto situáciu ešte zhoršovať? Členské štáty by mali pri najbližšej príležitosti ukončiť svoje zapojenie do budovania severného a južného ropovodu. Ak nevytvoríme tieto dlhodobé závery, riskujeme, že sa ocitneme v ústraní v pozícii gašparkov.

Daniel Cohn-Bendit, v mene skupiny Verts/ALE. – (FR) Vážený pán predseda, pán úradujúci predseda Rady, pani komisárka, dámy a páni, domnievam sa, že v súčasnej situácii by sme mali debatovať o tom, čo podnikneme ďalej. Domnievam sa, že Rada rozhodla a urobila v podstate všetko, čo bolo možné, aj keď sa môžeme donekonečna baviť o tom, či sa mimoriadna schôdza Rady hláv štátov a predsedov vlád nemala konať okamžite, aby sa ukázala naša jednota, ale prosím.

Podľa môjho názoru si teraz musíme položiť niektoré základné otázky. Najzákladnejšia otázka sa jasne týka nášho postoja k Rusku, našej spolupráce s ním a toho, ako vyriešime tieto problémy na Kaukaze, pretože je tu ešte otázka Náhorného Karabachu. Mohli by sme byť odteraz svedkami trvalých konfliktov, a prezident Sarkozy by preto mohol neustále čeliť podobným situáciám. Mohol by si v Kremli zariadiť izbu a ostať tam natrvalo, aj taká možnosť by tu bola.

Ja mám takýto názor: po prvé, pán Daule, ak by sme o niečom v súčasnosti nemali hovoriť, tak je to vstup Gruzínska a Ukrajiny do NATO. To je momentálne skutočne ten najhlúpejší nápad, pretože znamená, že by sme sa nemohli nikam pohnúť politicky. Vstúpia Gruzínsko a Ukrajina do NATO až sa uskutočnia reformy? Možno, nie som si istý. Táto otázka však dnes skutočne nie je namieste.

Domnievate sa, že v prípade členstva Gruzínska v NATO by došlo k využitiu článku 5? Samozrejme, že nie! Nemali by sme preto tárať nezmysly. Na druhej strane – a v tom súhlasím s pánom Watsonom – ako môžeme kontrolovať kroky podobné tým, ktoré podnikol prezident Saakašvili? Aj keď sa zhodneme, že ruské kroky boli neprijateľné, rovnako neprijateľné bolo rozhodnutie gruzínskeho prezidenta bombardovať mesto, nech

už mal akýkoľvek dôvod! Ak ste obeťou provokácie, mali by ste odpovedať iným spôsobom, nie bombardovaním.

Máme tu teda skutočný politický problém. My ho navrhujeme riešiť nasledujúcim spôsobom: mali by sme Gruzínsku a Ukrajinu navrhnuť privilegované partnerstvo ako prvý krok k novej integrácii. K tejto integrácii potom môže dôjsť, pokiaľ v Európe prebehne zásadná reforma a podobne. Mali by sme však mať k dispozícii aj politické nástroje, nielen hospodárske a sociálne, na vyvinutie tlaku na tieto politické triedy. Budúcnosť v európskom priestore konkrétne znamená budúcnosť, v ktorej sa tieto krajiny zbavia nacionalizmu.

Mali by sme mať na pamäti výrok François Mitteranda: „nacionalizmus je vojna.“ Gruzínsky nacionalizmus, ruský nacionalizmus, abcházsky nacionalizmus a juhoosetský nacionalizmus znamenajú vojnu! My v Európe musíme vyhlásiť „naš pohľad ide ďalej.“ Pri navrhnutí európskeho pohľadu súčasne navrhujeme nastoliť európske hodnoty, pretože pokiaľ v týchto regiónoch pretrvá nacionalizmus, potom riešenie nikdy nenájde.

Francis Wurtz, v mene skupiny GUE/NGL. – (FR) Vážený pán predseda, pán úradujúci predseda Rady, pani komisárka, v otázke Kaukazu povedie prijatie progruzínskeho alebo proruského postoja jedine do slepej uličky. To sa s oslepujúcou jasnosťou ukázalo od rozpadu Sovietskeho zväzu pred 17 rokmi, lebo táto oblasť je plná opakujúceho sa napätia a sporov o hranice. Je to oblasť, kde v kolektívnom vedomí pretrvávajú zdedené traumy množstva vojen a násilí, kde etnická a náboženská mozaika spolu s nahromadenou nevraživosťou a ponížením poskytujú nebezpečne úrodnú pôdu nacionalizmu. V tomto kontexte sa draho platí za politickú nezodpovednosť, a to platí pre každého. Rozhodne to platí pre gruzínskeho prezidenta, ktorý sa od svojho zvolenia v roku 2004 neustále poddával duchu pomsty a odplaty odpadlickým územiám. Neustále pokúšal šťastie, pokiaľ ide o jeho spojenectvo s Bushovou vládou a jeho konfrontačnú politiku v oblasti. Začal útok na Južné Osetsko, o ktorom pán Van den Brande, jeden zo spravodajcov Parlamentného zhromaždenia Rady Európy zodpovedný za monitorovanie problémov v regióne, vyhlásil, že bol – citujem – „šokovaný príbehmi utečencov o masívnom plošnom ostreľovaní a bombardovaní Cchinvali a ničení obytných štvrtí.“ To je katastrofická stratégia pre Gruzínsko, Kaukaz i Európu.

Je to poučenie aj pre Rusko. Brutalita protiútoku vrátane brutality voči civilnému obyvateľstvu, pokračujúca okupácia strategických oblastí gruzínskeho územia, vyhnanie gruzínskych obyvateľov z Južného Osetska a jednostranné uznanie nezávislosti obidvoch odpadlických oblastí budú mať pravdepodobne za následok ohrozenie záujmu, ktorý v nejednej európskej krajine vzbudili počiatočné medzinárodné iniciatívy nového prezidenta. Rusko môže stratiť všetko návratom do čias politickej izolácie v Európe a vo svete.

A napokon Západ ako celok by urobil dobre, keby zhodnotil bezprecedentné škody, ktoré už spôsobil americký avanturistický postoj a európske slepé nasledovanie vedenia v tejto často kontinentu. Stratégia neobmedzeného rozširovania NATO, bombardovanie Srbska, uznanie jednostranne vyhlásenej nezávislosti Kosova, podpora vybudovania protiraketového obranného štítu na európskej pôde, nehovoriac o prehnanej glorifikácii regionálnych predstaviteľov, ktorí by snáď mali byť opatrnejší vo svojich protiruských a prozápadných vyhláseniach, toto všetko je dôkazom krátkozrakkej politiky hodnej súčasného Bieleho domu, nie však hodnej európskej bezpečnostnej politiky. Na vlastné oči sme pozorovali, ako táto stratégia militarizácie medzinárodných vzťahov a vyvolávania politických konfrontácií neuspela. Popri vyslaní európskych pozorovateľov pod záštitou OBSE by prioritou EÚ malo byť za každú cenu zabrániť ďalšej eskalácii, aby mohla čo najrýchlejšie bez akýchkoľvek prejavov arogancie preskúmať možnosti vypracovania celoeurópskej zmluvy o bezpečnosti a spolupráci, ktorá by bola právne záväzná a ktorá by zahŕňala všetky problémy, ktoré boli dosiaľ odložené bokom: územnú celistvosť, neporušiteľnosť hraníc, osud konfliktov, ktoré sa ocitli v slepej uličke, nepoužitie sily, odzbrojenie i bezpečnosť dodávok energie. Vyrovnáť sa s touto výzvou je teraz zložitejšie než kedykoľvek predtým, ale bez tejto perspektívy sa obávam, že môžu nastať ešte horšie situácie. Pri prijímaní nášho stanoviska majme, prosím, na pamäti, že dnešný deň, prvého septembra, je medzinárodným dňom mieru.

(potlesk)

Bernard Wojciechowski, v mene skupiny IND/DEM. – Vážený pán predseda, pochádzam z krajiny, ktorej história je poznamenaná vojnou a utrpením. Poľsko podporuje mierové úsilie kdekoľvek na svete. Je nevyhnutné potrebné, aby sa tento cieľ podarilo dosiahnuť.

Východoeurópske štáty, takzvané pobaltské štáty, inšpirované svojimi predstaviteľmi, od Európskej únie žiadajú, aby Rusku ukázala, že za svoju vojenskú operáciu v Gruzínsku zaplatí akúsi nešpecifikovanú cenu. To možno označiť za klasický prípad politickej ortodoxie, ktorá predpokladá, že Rusko sleduje iba imperiálne ciele.

Tento tradičný bezmyšlienkový postoj k Rusku, plný prázdnych fráz, pôsobí potupne, pretože môže byť chápaný, napríklad Ruskom, ako typický príklad reakcie niekoľkých prchkých politikov.

Európska únia Rusko potrebuje, práve tak ako potrebuje Gruzínsko, ak nie viac. Preto je nutné, aby sa Európska únia nestala stranou zapojenou v tomto konflikte a aby sa nepriklonila na stranu Ruska ani Gruzínska. Európska únia musí svetu ukázať, že vedie politiku nezávislú od Spojených štátov a že je to politika priateľská, založená na plnom partnerstve.

Rusko je tretím najväčším obchodným partnerom EÚ predstavujúcim pol bilióna dolárov v európskom tovare. Môžeme si dovoliť hazardovať s takým vzťahom?

Niet pochyb o tom, že Európsky parlament je spolu s Radou spolutvorcom právnych predpisov v rámci postupu spolurozhodovania. Je však skutočne rovnocenným partnerom aj v otázkach zahraničných záležitostí EÚ?

Pán minister, prehovorili ste k nám po tom, čo, ako sa zdá, boli prijaté všetky rozhodnutia týkajúce sa Gruzínska. Dovoľte mi teda otázku: má mať hlas Európskeho parlamentu vôbec nejakú váhu? Na čo je táto rozprava, keď už bolo všetko rozhodnuté a vykonané?

Sylwester Chruszcz, v mene skupiny NI. – (PL) Vážená pani komisárka, existuje silné spojenie medzi vypuknutím bojov na Kaukaze a otázkou Kosova. Ja som jedným z tých, ktorí nesúhlasili s rozporciovaním Srbska. Od samého začiatku sme poukazovali na skutočnosť, že jednostranné rozhodnutie kosovských Albáncov, podporované Spojenými štátmi a množstvom európskych krajín, by znamenalo otvorenie Pandorinej skrinky a opätovný začiatok podobných sporov po celom svete. Situácia v Gruzínsku je takým prípadom. Gruzínsky prezident Saakašvili sa rozhodol zaútočiť na civilistov v Osetsku. Mali by sme mať na pamäti, že národy Abcházsk a Osetsk žili na príslušných územiach po stáročia. Vytvorili si svoju vlastnú kultúru a identitu a pri niekoľkých príležitostiach bojovali o svoju nezávislosť, o ktorú ich pripravil Stalin pred druhou svetovou vojnou.

Srbsko a Gruzínsko sú vynikajúce príklady toho, že na medzinárodnej scéne sú si niektorí rovnejší než ostatní, a toho, že medzinárodné právo sa vždy vykladá najsilnejšími spojencami. K tomu bol zničený európsky poriadok, s pomocou mnohých poslancov tohto Parlamentu. Nastolíme v Európe opäť mier a vládu medzinárodného práva! Navráťme európsky poriadok! Vyzývam krajiny, ktoré podporili rozdelenie Srbska, aby odvolali svoje uznanie Kosova, a Rusko, aby odvolalo uznanie Osetsk a Abcházsk. Ak sa rozdelenie Srbska uznané Spojenými štátmi a väčšinou členských štátov Únie považuje za správne, ako je možné odsudzovať podobnú operáciu v Gruzínsku? Dámy a páni, môžem vás len vyzvať k menšiemu pokrytectvu.

Bernard Kouchner, úradujúci predseda Rady. – (FR) Uznávam, že bolo veľkou chybou, pán Watson, že som prehovoril z tohto pódiu. Ak mi môžete vytknúť iba to, môžem sa polepšiť, pretože keď som tu bol naposledy, hovoril som z tohto pódiu a nebol som hlavou štátu. Každý môže napokon urobiť chybu.

Môžem sa pokúsiť odpovedať na množstvo otázok, na iné skutočne nemôžem odpovedať. Pán Daule, je zrejmé, že všetci chceme, najmä v súvislosti s touto krízou – a je to aj jednou z priorít francúzskeho predsedníctva – úspešne zaviesť európsku obrannú politiku. Čo znamená „úspešne“? Znamená to, že musíme v každom prípade znovu naštartovať proces, ktorý nám v Saint-Malo umožnil dosiahnuť aspoň porozumenie. Na tomto základe musíme stavať so spoločným cieľom. To urobíme, aspoň dúfam. V skutočnosti tak musíme urobiť, ale nie preto, že by si táto kríza zasluhovala vojenskú operáciu. To ani v najdivokejších predstavách! Zvažovať vojenskú odpoveď na ruskú inváziu do Gruzínska by bolo horšie, než čokoľvek iné. Ja sa dokonca domnievam, že plavidlá, ktoré dorazili do Čierneho mora, neboli vhodnou reakciou, lebo niektoré z nich niesli na palube rakety. Podľa môjho názoru sme tento krok nemali podniknúť, ale francúzske predsedníctvo bolo opačného názoru. Skutočnosťou je, že na vytvorenie pevnej európskej obrany, ktorú všetci potrebujeme, musí byť najskôr prijatá Lisabonská zmluva, čím sa dostávame späť k našim vlastným inštitucionálnym problémom. Je absolútne nevyhnutné nájsť východisko z tejto inštitucionálnej krízy.

Úprimne sa domnievam, že NATO nie je v tejto situácii správnu reakciou. Je to v skutočnosti chybná odpoveď, lebo ak by sme boli bývali v Bukurešti hlasovali za Akčný plán členstva (MAP), nič by sa nezmenilo, pretože sa domnievam, že nikto by nebol ochotný začať vojnu pre Gruzínsko. Hovorím to bez akéhokoľvek cynizmu. Hovorím to, pretože to bol názor jednomyselne zdieľaný na začiatku všetkých rokovaní a rozhovorov, ktoré sme absolvovali. To neznamená – pretože sme to vyhlásili –, že Gruzínsko ani Ukrajina nemajú právo stať sa členmi NATO.

Treba vziať do úvahy aj ďalšiu skutočnosť. V tejto chvíli sa to nehovorí ľahko, takže budem veľmi diskretný, ale existuje jedna krajina, Rusko, ktorá po 20 rokov mala pocit, že sa k nej ostatní nesprávajú dobre. Domnievam sa, že určitým spôsobom, najmä tu v Európskej únii, je to čiastočne pravda. Nedokázali sme nájsť vhodný jazyk, akým k Rusku prehovoriť. Možno by sme neuspeli tak či tak, ale som presvedčený, že sme si dostatočne neuvedomili zmeny, ku ktorým dochádzalo, koniec koncov aj samotné Gruzínsko bolo pred dvadsiatimi rokmi satelitným štátom Sovietskeho zväzu. Tiež bolo komunistickou krajinou. Na obidvoch stranách došlo k vytvoreniu nedokonalnej demokracie. Domnievam sa, že podobne ako v ostatných krajinách, na Ukrajine a v Gruzínsku dôjde neskôr k problémom, ale skutočne si nemyslím, že toto bola vhodná odpoveď.

Na druhej strane máte pravdu: musíme posilniť svoje vzťahy s Ukrajinou, ako sa konštatuje v tomto dokumente. To platí aj pre Gruzínsko. O chvíľu budeme hovoriť o privilegovanom partnerstve.

Pánovi Swobodovi by som povedal – a to je vtip –, že som chcel navštíviť Stalinov dom v Gori, pretože práve tam sa nachádza. Práve tam sa narodil. Mohli by ste povedať, že na mape namaľoval malé červené krúžky, aby vyznačil, kde by sa mohla ustanoviť autonómia, a ktoré spoločenstvá by ju rozhodne dostať nemohli. Poznal tento región veľmi dobre a už vtedy nevychádzalo Osetsko ani Abcházsko dobre ani s Gruzínskom ani so zvyškom regiónu. Nepotrebovali sme túto krízu, aby sme zistili, že tam existujú konflikty. Čo je horšie než Balkán? Kaukaz. Čo je horšie než Kaukaz? Balkán. Nie som si istý, ale domnievam sa, že to, čo sa tam deje, je v skutočnosti veľmi rozšírený jav. Ak sa vrátite späť, ak sa zamyslíte nad tým, čo sa stalo v Čečensku, čo silno odsudzujem, uvidíte, že spojenci Čečenov boli Abcházci proti Gruzínsku.

To všetko by sme mali nechať v minulosti, aj keď sa k tomu možno raz budeme musieť vrátiť. Vyhlásili ste, a ja s tým súhlasím, že nič nemôže ospravedlniť túto reakciu. Nič. Musíme sa však pozrieť na to, ako došlo k tejto sérii provokácií, pretože, úprimne povedané, príbehy jednotlivých strán sú natoľko odlišné, že to začína byť veľmi ťažké. Keď sme v Moskve rokovali o tomto dokumente, bola nám položená otázka, ako mali zareagovať. Mali nechať svojich vlastných ľudí umierať a dovoliť bombardovanie? Nezabúdajme na počiatočné čísla. O nich nebudem diskutovať, pretože nemám možnosť ich nijako overiť, ale Rusi priamo hovorili o zhruba 1000 až 2000 mŕtvych, čo sa nepochybne nezakladá na pravde, pretože jediní ľudia, ktorí boli v oblasti, konkrétne organizácia Human Rights Watch, hovorili o niekoľkých stovkách. Hovorili v skutočnosti o stovkách, alebo dokonca desiatkach. Nie som si istý. V každom prípade to bola reakcia, ktorá bola teoreticky ospravedlniteľná veľmi vysokým počtom obetí a ja ešte raz hovorím, že som cestoval do Severného Osetsku, počúval príbehy utečencov a boli to hrozné príbehy: granáty v pivniciach, kde sa skrývali deti. To som si nevymyslel. Možno to nebola pravda, ale určitý tón hlasu neklame. Ja som za svoj život videl mnoho utečencov. Títo boli vystrašení na smrť. Dva dni boli na ceste tunelom. Aj to je potrebné preveriť.

Máte úplnú pravdu, že potrebujeme politiku susedstva, ale presne o to sa teraz snažia Turci. Tí ustanovili čosi, čo nazývajú regionálnou platformou, a chcú začať rozhovory medzi Ruskom, ktoré už súhlasilo, Azerbajdžanom, Arménskom a – práve oni sú za toto zodpovední –, prirodzene, s Gruzínskom a Tureckom. Domnievam sa, že ide o dobrý nápad a v mene predsedníctva som súhlasil so stretnutím v dohľadnom čase. Pán Bachanan tu mal dnes byť, aby sme mohli zistiť, ako si môžeme vymieňať skúsenosti, ale súhlasím s vašim rozborom, že potrebujeme politiku susedstva. Pani Benita Ferrero-Waldnerová so mnou určite súhlasí, že práve toto musíme urobiť. Oni sú naším vynikajúcim susedom. Ak oni nebudú schopní nájsť spôsob, ako s Ruskom hovoriť, potom my budeme mať rozhodne veľké ťažkosti, tým skôr po tom, čo sme včera počuli pána Medvedeva vyhlásiť, že sankcie sa môžu uplatniť obidvoma stranami a že aj on vie, ako postupovať. Sankcie majú iný vplyv, keď jedna strana dodáva ropu a druhá strana ju nechce odoberať. Musíme sa preto na situáciu pozeráť realisticky. Ruku na kohútiku drží on, nie my.

Pán Watson, pokiaľ ide o vami poskytnuté údaje, súhlasím s vašimi pocitmi. Čo urobil pán Saakašvili? Keď sme s ním diskutovali, stretol som sa s ním pri dvoch príležitostiach, vyhlásil – vlastne by sme sa do tejto diskusie nemali púšťať, pretože určite nebudem nestranný a nemám dostatok informácií – vyhlásil teda, že musel zareagovať na provokáciu. Sledoval, ako protistrana pripravuje batérie a najmä rakety Grad. Prišli a rozmiestnili sa v gruzínskych dedinách okolo hlavného mesta Osetsku. Komu máme veriť? Nevieť. V každom prípade niektorí poradcovia hovoria, že sa udalosti neodohrávali tak, ako o nich informovala medzinárodná tlač. V celej záležitosti nie je nikto celkom dôveryhodný. Ako pozorovatelia viete, že problém nebol vyriešený. My sme sa o vyriešenie pokúsili. Javier Solana hovorí, že ich musíme nazývať pozorovateľmi. Preto ich nazývame pozorovateľmi a v texte sú takisto označení ako pozorovatelia. Mieroví dozorcovia znamenajú niečo iné, pretože to by od ruskej strany vyžadovalo plné stiahnutie všetkých, ktorí sa podieľali na bojoch. V uzneseniach týkajúcich sa Abcházsku a Osetsku sa uvádza, že podiel bol zhruba dve tretiny k jednej tretine. Dve tretiny boli jednotky zodpovedné za udržiavanie mieru, ruské mierové jednotky, zvyšok boli Gruzínci. Obidve strany sa navzájom obviňujú a obidve strany obviňujú mierových dozorcov vyslaných

OBSE a OSN, že sa od samého začiatku bitky zapojili do bojov na obidvoch stranách. Zdá sa mi teda, že v tomto nie je možné pokračovať a že vyslanie mierových dozorcov je rozsiahlejšia operácia, o ktorej uskutočnenie sa pokúsime. Momentálne to však bude zložitý. Potrebujeme medzinárodnú konferenciu, ktorá by vyriešila tieto konflikty, ktoré sa dostali do slepej uličky. V tejto chvíli by sme sa mali pokúsiť zorganizovať konferenciu o Osetsku, lebo táto otázka je najnaliehavejšia, a potom o Abcházsku.

Čo sa týka pasov, neviem, kto nastolil túto otázku. Áno, pasy sa vydávali, vo veľkom rozsahu, takže ľudia, s ktorými som sa stretol, osetskí utečenci, sa považovali za ruských občanov, čo je celkom jasne veľmi pomýlené. Cítili sa ako ruskí občania, v Rusku boli vítaní a ako ruskí občania boli aj bránení. Keď si uvedomíte, že k rovnakej situácii zjave došlo na Kryme, je dôvod na obavy. Tento problém musíme preto s Ruskom riešiť veľmi delikátne, ale pevne. Rusko vydáva pasy ľuďom, ktorých považuje za Rusov. O tejto otázke však nie je možné hovoriť bez pripomenutia, že hranice Ruska boli pomerne náhodne stanovené pánmi Gorbačovom a Jel'cinom v rýchlosti a bez prihliadnutia na históriu. Nebudem sa týmto problémom ďalej zaoberať. Nebudem zdôrazňovať skutočnosť, že Kyjev býval hlavným mestom Ruska a že Krym umožňuje prístup k siedmim moriam. Ak ste sa však domnievali, že Rusko opustí jediný tunel spájajúci Severné a Južné Osetsko, čiže inými slovami vedie nepriech Kaukazom, potom ste sa mýlili. Musíme chápať tieto historické a geografické paradoxy, ale neposkytovať zadostučinenie jednej či druhej strane. Predsedníctvo Európskej únie nevynieslo žiadne morálne súdy ani o jednej strane. Povedalo sa, že tieto kroky boli prehnané, že problém sa nemal riešiť týmto spôsobom, že nemalo dôjsť k nočnému bombardovaniu tohto mesta a že sa nemalo odpovedať takým tvrdým útokom. Znovu však hovorím, že musíme vedieť, ako k tomu došlo.

Pán Szymański, povedali ste, že došlo k naplneniu iba troch bodov zmluvy. To nie je také zlé, lebo okrem nás sa nikto nepokúsil ani o jediný bod. Došlo k splneniu troch bodov, a to troch najdôležitejších bodov: zastavenie bojov, stiahnutie vojenských jednotiek a umožnenie humanitárnej pomoci. Aj keby sme dosiahli iba to, nemusíme sa za nič hanbiť. Domnievam sa, že bolo potrebné začať týmito bodmi. Čo sa týka ostatných troch, mali by sme vyčkať do 8. septembra, pretože po tomto dátume sa využijú všetky tlaky. Spoločne rozhodneme, ako budeme postupovať. To znamená 27 krajín Európskej rady a tiež Parlament, s ktorým sme si medzitým zvykli viesť konzultácie. Jean-Pierre a ja sme skutočne získali zvyk neustále sa s vami radiť a hovoriť s vami. Nepovažujeme nič za isté. Ak 8. septembra zistíme, že presuny sa začali, potom je všetko v poriadku. Ak však k ničomu nedôjde, musíme sa na situáciu znovu pozrieť. To je celkom zrejmé. Agresia sa nesmie vyplácať. Samozrejme, nesmie sa vyplácať, ale kto zaplatí účet? Mám rád kazateľov, ktorí vyhlasujú, že čo iné sa vraj dalo čakať od ruskej armády? Čo sa malo urobiť? Všimol som si, že tí najrúdznejší a tiež mnohí tí, ktorí zajtra navštívia Gruzínsko a vo svojich búrlivých reakciách boli veľmi rázni, v skutočnosti nerobia nič. Spolu s Francisom Wurtzom sa domnievam, že po veľmi dlhý čas sa Gruzínsku dostávalo podpory pri dokazovaní, že je, ako by som to povedal, silné a mužné. Domnievam sa, že to nebola dobrá rada, pretože podporovať krajinu v jej pomstychtivosti alebo vo vzdore za každú cenu, keď k tomu nemá prostriedky, mi nepripadá najlepšie. Spolu s vládou som mal pocit, že ich nielen stretlo nešťastie, pretože došlo k obetiam na životoch a pretože Gruzínci boli v uliciach a nevedeli, ku ktorým svätým sa modliť, ale že tam bol aj určitý pocit, že ich všetci opustili. Dostali množstvo sľubov, nasľubovalo sa im mnoho, ale tieto sľuby potom neboli splnené.

Čo sa týka ropovodu Nabucco, samozrejme, že existujú podobné vysvetlenia. Je to ropovod, prúdi ním ropa. To, samozrejme, treba vziať do úvahy, v tom či onom zmysle. To nás privádza späť k tomu, čo ste povedali. Podotkol by som, pán Daule, že toto v skutočnosti nie je jediná prioritá francúzskeho predsedníctva. Je tam tiež energetika a toto je jeden spôsob, ako sa skutočne sústrediť – a to sa v texte objavuje – na energetiku a, samozrejme, na obnoviteľné zdroje energie.

Pán Cohn-Bendite, čo robíme teraz? Urobili sme, čo sme mohli, konkrétne sme sa pokúsili zastaviť vojnu. Možno to nebolo dokonalé, možno nie je vypracovaný dokument dokonalý, možno bol spísaný v rýchlosti a možno malo dôjsť k boju medzi obidvoma delegáciami, aby sa dosiahlo určitej previazanosti. Rozhodne to nebolo dokonalé. Ale napokon to zatiaľ funguje. Nestačí to, ale zatiaľ to fungovalo. Úplne súhlasím, že existujú ďalšie zložené oblasti, ako napríklad Náhorný Karabach, Nachičevan a ďalšie. Existuje množstvo miest – a ja si nemyslím, že Rusi na nich majú rovnaký záujem –, ako je Náhorný Karabach, ale existujú aj ďalšie oblasti, najmä Krym. O tom niet pochyb. Neznačená to urážku Rusov, keď povieme, že sledujeme, čo sa deje. To je v skutočnosti našou povinnosťou.

Čo sa týka NATO, opatrne poviem ešte jednu vec. Na bukureštskom samite sme – šesť zakladajúcich európskych krajín – hlasovali proti Akčnému plánu členstva. Vlastne sme nakoniec nehlasovali, ani sme hlasovať nemuseli, pretože nedošlo k zhode. Preto sme nemuseli hlasovať. Vysvetlenie bolo skutočne veľmi ťažké a šesť zakladajúcich krajín vyhlásilo, že ide o nášho suseda. Musíme vziať do úvahy, že sme s touto veľkou krajinou nedokázali vybudovať alebo udržať primerané vzťahy a že v nej nechceme vzbudiť pocit

obliehania, určitého druhu neustáleho obliehania. Som presvedčený, že sme mali pravdu. Teraz sa bavíme o vybudovaní protiraketových batérií v Poľsku a v Českej republike. Pravda je, že to tiež nie je spôsob, ako viesť dialóg, aj keď nie sú namierené proti Rusku. Je však dôležité, rozhodne kvôli Iránu a našej politike voči nemu, aby táto šestica držala spolu. Azda by bolo možné túto politiku viesť spoločne s Ruskom, čo je veľmi významné, pretože podľa môjho názoru môžeme mnoho stratiť, ak sa nám nepodari uchovať tieto partnerské kanály.

Ako môžeme kontrolovať akcie pána Saakašviliho? Neviem, ale nie je možné v noci bombardovať mesto. Ja som presvedčený, že v noci nie je možné bombardovať mesto. Znovu opakujem, že neviem, aký bol rozsah tohto bombardovania, ale akú reakciu potom od Ruska očakávali? To nechápem.

Rád by som sa krátko zmienil o citáte François Mitterranda. François Mitterrand v skutočnosti vyhlásil: „Nacionalizmus, v určitej miere, je o kultúre a práve on vytvára národ. Príliš nacionalizmu je vojna.“ To som chcel poopraviť.

V odpovedi Francisovi Wurtzovi by som sa rád vrátil k slovám „studená vojna“, ktoré síce nepoužil, ale ktoré naznačil, lebo zakaždým počujeme zo všetkých strán: „vraciam sa do studenej vojny?“ Toto však nemôže predstavovať návrat studenej vojny, predovšetkým preto, že historické okolnosti sú úplne odlišné. Možno existuje určitá nevraživosť, ale súhlasím, že musíme rozhodne zamietnuť tento výraz. Na druhej strane sa hodne hovorilo o potrebe znovu sformovať dva bloky, jeden proti druhému. Mnohí poslanci tohto váženého Parlamentu a ich krajiny uvažujú týmto spôsobom. S týmto názorom sa musíme rázne vyrovnáť. Ja s ním rozhodne nesúhlasím. Predstavuje úplný opak toho, čo by sme mali urobiť, a zreteľne pripomína studenú vojnu bez ideológie. To neznamena, že musíme akceptovať všetky hypernacionalistické vyhlásenia, ako sme robili doteraz. Musíme nájsť spôsob, ako spolu hovoriť a udržať komunikačné kanály otvorené. O to sa snažíme.

Rád by som Francisovi pripomenul, že niektoré návrhy v bezpečnostnej zmluve, ktorú spomenul, urobil pán Medvedev, aj keď sa nezdá, že by ich chcel hneď uviesť do praxe. Azda tak urobí neskôr. Tento návrh vám predložil 5. júna. Dostalo sa mu odpovede, že ide o zaujímavý krok a že ho treba vziať za slovo. Okamžite nás však zachvátila malá vlna paniky.

Európska únia zjavne potrebuje politiku nezávislú od USA, ktoré sú samé veľkou nezávislou krajinou. Pán Wojciechowski, toto sme robili. Európska únia potrebuje politiku nezávislú od USA a Ruska. Potrebuje politiku EÚ. A práve o tú sme sa snažili. Počiatočné reakcie našich amerických priateľov, keď sme sa rozhodli zapojiť do riešenia, neboli príliš privetivé. Domnievali sa, že by sme tak nemali robiť, ale veľmi rýchlo si vo svojej pragmatickosti uvedomili, že je to práve naopak, že práve tak by sme postupovať mali. Výsledkom bolo, že boli povedzme ústretoví, lebo to bola pani Condoleezza Riceová, ktorá dosiahla skutočnosť, že došlo k podpísaniu šesťbodovej zmluvy. Potom vzniesli ostrú kritiku, nie k šesťbodovej zmluve, ale k skutočnosti, že ju ruská strana neplnila. To chápem. Aj my sme vzniesli kritiku.

Moja posledná poznámka sa týka Pandorinej skrinky a Kosova. O tejto situácii som s vami chcel hovoriť. Existuje určitá intelektuálna tendencia smerujúca k porovnávaniu Kosova so situáciou v Osetsku, s čím nemôžem súhlasiť. Nemôžeme jednoducho povedať, že len preto, že niekde existuje malá populácia, ktorá z nejakého nacionalistického popudu cíti potrebu oslobodiť sa, že ide o rovnakú vec. V žiadnom prípade! Predovšetkým majú ľudia na Kaukaze vo zvyku trhať sa na kusy veľmi násilným spôsobom a po stáročia bolo vraždenie veľmi výhodným obchodom. To v žiadnom prípade neplatí pre Kosovo a Srbsko. Čím sa Kosovo a Srbsko líšili, bola jednotnosť jednej skupiny, 98 % Kosovčanov, a najmä medzinárodné rozhodnutie. Nebolo to pre to, že sme prostredníctvom NATO bombardovali Srbsko. V skutočnosti sa to uskutočnilo až po takmer dvojročnom fungovaní kontaktnej skupiny, v ktorej pôsobilo aj Rusko, a po konferencii v Rambouillet, ktorá trvala viac než mesiac a na ktorej všetci okrem pána Miloševića dospeli k zhode. Všetko odštartovalo, a tým skončím túto poznámku, rozhodnutie pána Miloševića v roku 1999 na Kosovom poli v Obilnici vyhlásiť, že bude zrušená autonómia, že Kosovčania budú vyhnaní zo správnych orgánov a nahradení Srbmi z Belehradu, takže pán Ibrahim Rugova z Demokratickej ligy Kosova musel zakladať podzemné školy a utajené nemocnice. Situácia bola úplne odlišná. Medzinárodná mienka tento proces akceptovala, pretože mu predchádzal medzinárodný postup. Fínsky prezident Martti Ahtisaari vypracoval dokument, ktorý všetci v OSN prijali a v ktorom sa uvádzalo, že „strany neboli schopné dosiahnuť dohodu.“ Už budem končiť. Existujú nenávisti, ktoré nie je možné prekonať. Zarmútilo ma, že som vycítil – a dávam si veľký pozor na to, čo hovorím – v slovách Osefanov na adresu Gruzíncov čosi, čo pripomínalo tú nehynúcu nenávisť založenú na desaťročiach a storočiach sporov. Neznamená to, že jedného dňa nedôjde k jej utišeniu, ale domnievam sa, že to bude vyžadovať čas a niekoľko generácií.

PREDSEDÁ: PÁN SIWIEC*podpredseda*

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, pani Komisárka: „Le nationalisme, c'est la guerre!“ Tak znie presný, neskrátený citát prejavu François Mitterranda k Európskemu parlamentu. Domnievam sa, že si z neho môžeme vziať poučenie, a tým poučením je potreba európskej integrácie. Znamená to neusilovať o vybavovanie starých účtov, ale začať úplne znovu, aby sa v Európe raz a na vždy skoncovalo s vojnami a diktátormi.

Rád by som vyjadril srdečné poďakovanie francúzskemu predsedníctvu za rýchlo intervenciu pre skončenie vojny a za dosiahnutie dnešného rozhodnutia Európskej rady, ktoré je vyjadrením jednoty. Jednota je ten najdôležitejší signál, ktorý môžeme vyslať. Je signálom toho, že nebudeme tolerovať porušovanie medzinárodného práva, že nebudeme tolerovať vojny a invázie do cudzích krajín, že nebudeme tolerovať destabilizáciu demokraticky zvolených vlád a okupáciu cudzích krajín. Je preto dôležité celkom jasne ukázať, že nedôjde k žiadnym rokovaniam o partnerstve a o zmluve o spolupráci, kým nedôjde k splneniu 5. článku dohody o prímerí – konkrétne stiahnutiu za línie zo 7. augusta – a že musí dôjsť k hodnoteniu, ako sa plní všetkých šesť bodov, hodnotenie sa musí začať teraz a pokračovať v období predchádzajúcom blížiacemu samitu, ktorý sa má konať v novembri 2008.

Dôležité je, aby sme jasne vyjadrili, že určité veci nebudú akceptované, ale zároveň je dôležité – aby sme neskĺzli do špirály eskalácie sporu –, aby sme zreteľne ukázali, že komunikačné kanály musia ostať otvorené. Predovšetkým musíme posilniť vlastné kapacity, čo znamená tiež posilniť kapacity našich priateľov. Znamená to okamžite bez úradných prieťahov poskytnúť infraštruktúrnú pomoc Gruzínsku. Znamená to zapojiť sa do mierových misií v Gruzínsku a do iniciatív uskutočňovaných OBSE a OSN. Musíme jasne ukázať, že rokovania o dohode o voľnom obchode sú tou správnou cestou takisto ako návrhy, ktoré boli vznesené v tomto Parlamente v súvislosti s poľsko-švédskou iniciatívou alebo naším návrhom na „EHP Plus“.

To sa netýka iba Gruzínska, ale aj ďalších krajín, ako je Moldavsko a najmä Ukrajina. Domnievam sa, že ide o jasné signály, ktoré nám umožnia pokročiť pozitívnym smerom. Pri tejto príležitosti by sme si mohli uvedomiť, že by sme všetko mohli urobiť omnoho lepšie, ak by sme nemuseli vždycky zachraňovať situáciu, ktorú spôsobili iní, ak by sme mali európsku zahraničnú politiku, ktorá by nám v rámci Lisabonskej zmluvy poskytla primerané postupy a väčšie možnosti preventívnych opatrení, ktoré by mohli zabrániť vzniku tejto situácie, a že práve takú politiku by sme mali sledovať. Táto kríza by mala jasne poukázať, že ako Európska únia musíme posilniť naše vlastné kapacity, ak chceme zabrániť vojnám a postúpiť smerom k klúďnej budúcnosti.

Jan Marinus Wiersma (PSE). – (NL) Vážený pán predsedajúci, pripájam sa k výrokom mnohých kolegov poslancov, že dnešná reakcia európskeho samitu na udalosti z minulého mesiaca je správna reakcia. Prehovorili ste jednotným hlasom a zároveň sme zachovali rozvahu. Európska únia však – a to je v dnešnom vyhlásení takisto zreteľne vidieť – tiež jasnými slovami vyjadrila, že to, k čomu došlo, najmä ruská reakcia, je neprijateľné a že treba odsúdiť neprimeranú ruskú reakciu na vývoj vojenskej situácie v Gruzínsku.

Zároveň všetky strany vyhlásili, že použitie vojenskej sily nie je správnym riešením, čo považujem tiež za implicitnú kritiku krokov podniknutých gruzínskou vládou, ktorá s vojenskými akciami začala. Táto reakcia takisto ukazuje, že sa domnievame, a právom, že v Európe problémy týmto spôsobom neriešime, že sa to nezhoduje s bezpečnostnými zmluvami, ktoré máme a ktoré boli v minulosti uzavreté v súvislosti s problémami v Južnom Osetsku a Abcházsku v Gruzínsku.

Rovnako sa dištancujem od vyhlásenia ruského ministra zahraničných vecí, pána Lavrova, že štýl ruskej reakcie stanovil nový tón ruskej zahraničnej politiky v príľahlom regióne. Domnievam sa, že Európska únia by mala vyvinúť všemožné úsilie, aby pána Lavrova a ruskú vládu presvedčila, že v Európe pri riešení problémov či presadzovaní vlastných záujmov nepoužívame tieto spôsoby. Kľúčovým slovom je spolupráca, a nie jednostranná akcia.

Spomínam si na diskusie počas niekoľkých minulých rokov o krokoch Bushovej vlády. Dúfam, že neskončíme pri rovnakých diskusiách s Ruskom. Práve preto je také dôležité, že Rada pod vedením francúzskeho úradujúceho predsedu dnes znovu vyzvala, aby sa tejto otázke venovala pozornosť, a položila dôraz na šesťbodový plán, predovšetkým na návrat k predchádzajúcemu vojenskému *statusu quo*. Týmto krokom kladie základy medzinárodnému mechanizmu na udržanie mieru a najmä základy medzinárodnej diskusie o budúcom štatúte Južného Osetska a Abcházsku, zároveň sa oprávnene dištancuje od ruského uznania nezávislosti týchto dvoch separatistických oblastí.

Také je aj naše počiatočné stanovisko pre moskovskú misiu, ktorá sa uskutoční budúci týždeň na najvyššej úrovni a pri ktorej budeme musieť znovu vyvinúť tlak na Moskvu, aby splnila spomínaných šesť bodov. Za týchto okolností ani netreba zdôrazňovať, že zastávame pozíciu, že kým nebude jasno, pokiaľ ide o plnenie tejto dohody, kým nedôjde k žiadnej dohode, nebudeme pokračovať v rozhovoroch o novej dohode o partnerstve.

Táto kríza kladie na Európsku úniu veľké nároky. Je správne, že sa chápeme vedúcej úlohy pri hľadaní riešenia. Neexistuje iná alternatíva: NATO to urobiť nemôže, OBSE je príliš slabá, Amerika nie je v rovnakom postavení ako my a OSN sa nemôže ujať sprostredkovateľskej úlohy pre obštrukcie v Bezpečnostnej rade. Dnešný samit sa niesol v jednotnom duchu, nech to tak ostane.

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, v skutočnosti sa nachádzame v situácii, keď sa vyjadrujeme k už prijatým rozhodnutiam a ja sa domnievam, vzhľadom na veľmi rozdielne informácie o obetiach, vojnových zločincoch a podozreniach z vojnových zločinov, že Európska únia by mala navrhnúť, aby ich vyšetrovanie bolo medzinárodné, v prípade nutnosti so zapojením Medzinárodného trestného súdu.

Okrem tejto otázky, pokiaľ ide o dôvody, prečo sme sa ocitli v tomto bode, pán Kouchner vyhlásil, že niektorí ľudia poskytli Gruzínsku priveľa podpory pri ukazovaní svalov a vydávaní hrozieb. To je nepochybne pravda, ale v tom prípade tiež povedzme, že niektorí ľudia Gruzíncov odrádzali od pocitu príslušnosti k Európe. Tími ľuďmi sme boli my v Európskej únii, pretože európske smerovanie Gruzínska a jeho ľudu je skutočnosť, ktorú sme prehliadali. Stovky Gruzíncov podpísali na konci deväťdesiatych rokov výzvu Radikálnej strany volajúcej po európskej budúcnosti pre Gruzínsko, ktorú sme im odopreli.

Preto by, a tým končím, navrhovaná medzinárodná konferencia mala zahŕňať nezastúpené národy z celej oblasti a preskúmať európske vyhliadky regiónu, politické i strategické.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Vážené dámy a páni, dnešná schôdza samitu sa zameriava na ponuku pomoci Gruzínsku. Tá je nutná, ale je takisto ruskou povinnosťou podieľať sa finančne na rekonštrukcii Gruzínska. Čo sa ešte musí stať, aby Európska únia mohla riadne zhodnotiť ruskú úlohu v daných udalostiach a urobiť kroky na zaistenie toho, že k ničomu podobnému už nikdy nedôjde? Predovšetkým treba priznať, že zo strany Ruska šlo o plánovanú agresiu a že začala mnohohomesačnou systematickou provokáciou Gruzínska. Ak sa ruská agresia a uznanie nezávislosti separatistických oblastí nestretne s primeranou reakciou, potom to vyšle jasný signál, že týmto spôsobom môže v budúcnosti postupovať znovu. Koniec koncov aj v štátoch Európskej únie je mnoho ruských občanov, ktorým je EÚ ochotná poskytnúť ochranu. Rusko od nás potrebuje množstvo vecí, ale my neustále strácame iniciatívu. Predovšetkým by sme mali zmraziť dohodu o uľahčení vízového styku s Ruskom. Zároveň by sme podobnú zmluvu mali uzavrieť s Gruzínskom. Po druhé, pokiaľ Rusko plne neuvolní okupované územie, musí byť pozastavená platnosť dohody o partnerstve a spolupráci. Po tretie, takzvané ruské mierové jednotky musia byť nahradené medzinárodnými mierovými jednotkami, ktoré budú rešpektovať územnú celistvosť Gruzínska. Takisto navrhujem, aby bol Medzinárodný olympijský výbor vyzvaný na oznámenie novej súťaže pre organizovanie zimných olympijských hier v roku 2014, pretože ich konanie v totalitnom štáte vyvolá jedine ťažkosti. Nemali by sme si robiť starosti, či sa obávať prerušenia takzvaného dialógu. V súčasnosti sa tento dialóg zmenil na vyjadrovanie jednostranných ponúk z našej strany a porušovanie pravidiel z ruskej strany. Musíme pochopiť, že jedine rázna akcia môže Rusko priviesť k zaujatiu postojov hodných štátu 21. storočia. Rusko je len jeden štát. Nie je výnimočné.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, zastupovala som vás v Gruzínsku, keď ma tam vyslal náš predseda v dňoch 12. až 17. augusta. Poskytla som gruzínskemu ľudu našu plnú podporu a uistila ho vyhlásením, že Európska únia ich neopustí. Ďakujem preto predsedníctvu, že sa v Gruzínsku snažilo konať veľmi rýchlo.

Vyriešenie tohto konfliktu je celkom jasne pre Európsku úniu skúškou, ktorú konečne podstúpila, ale za akú cenu? Cenou sú opäť nevinní občania, pretože tieto udalosti boli v skutočnosti nevyhnutné. Ako dlho už niektorí z nás kážu v divočine? Dokonca aj tí, ktorí dnes vyhlasujú, že musíme smerovať k integrácii a ponúknuť vyhliadku vstupu do Európskej únie, nám prv hovorili: „vyčkajte, buďte rozumní.“ A teraz máme vojnu medzi Ruskom a Gruzínskom. Keď sme hovorili, že nejde o konflikt medzi Gruzínskom a Južným Osetskom a Abcházskom, ale o konflikt medzi Gruzínskom a Ruskom, nikto nechcel počúvať. Teraz máme za sebou vojnu. Tieto udalosti boli teda nevyhnutné, najmä ak sa vrátite k ďalším udalostiam a obdobiam, ktoré predchádzali 11. augustu. Vráťme sa do roku 2005, keď Rusko vetovalo návrh, aby umiestnilo pohraničné hliadky na rusko-gruzínskej hranici. Nikto nezareagoval a dokonca aj Francúzsko – odpusťte, pán predseda –, dokonca aj Francúzsko sa postavilo proti, keď sme žiadali umiestnenie jednotiek OBSE na hranicu. Nikto nereagoval. Keď Rusko narušilo gruzínsky vzdušný priestor, opäť nedošlo k žiadnej reakcii

a situácia eskalovala. Teraz došlo k tejto poľutovaniahodnej vojne a my musíme nielen rekonštruovať krajinu, ale aj vyriešiť tento konflikt. Samozrejme, musíme zorganizovať konferenciu o rekonštrukcii, ale musíme zorganizovať aj konferenciu o riešení konfliktu. Navrhovala by som, že by sa mohli využiť udalosti v Kosove ako vzor, inými slovami by sa mohla ustanoviť medzinárodná civilná správa spolu s mierovými jednotkami. Ktorý Gruzíнец by teraz súhlasil s tým, aby sa ruská armáda ujala úlohy policajta?

(predsedajúci prerušil rečníčku)

Tobias Pflüger (GUE/NGL). – (DE) Vážený pán predsedajúci, rád by som poďakoval za objektivitu dnešnej rozpravy, je rozhodne omnoho objektívnejšia než mimoriadne zasadnutie Výboru pre zahraničné veci konané 20. augusta. Hovorme bez obalu. Gruzínsky prezident Saakašvili nariadil vojenskú ofenzívu. Tá zapálila vojnu a spustila špirálu násilia. Ak túto skutočnosť neberieme do úvahy, popierame skutočnú príčinu vojny. Tieto útoky, najmä proti civilnému obyvateľstvu Cchinvali, treba nemilosrdne odsúdiť spolu s vojenskou reakciou, predovšetkým vojenskou reakciou Ruska a útoky proti civilnému obyvateľstvu, najmä v meste Gori. Obidve strany tiež v tomto konflikte použili kazetové bomby, čo je neprijateľné. Obidve strany konfliktu jasne porušili medzinárodné humanitárne pravidlá a pravidlá vojny.

Veľmi často však počujem myšlienku, že za celú situáciu je zodpovedné iba Rusko. To nie je pravda a mňa teší, že francúzske predsedníctvo Rady v tejto otázke zaujalo vyváženejší postoj. Môj vlastný postoj sa nemení: uznanie Južného Osetska a Abcházsku je z hľadiska medzinárodného práva porovnateľné s uznaním Kosova. Západné štáty uznaním Kosova skutočne otvorili Pandorinu skrinku. Západ, NATO a Európska únia majú veľký podiel na eskalácii tohto konfliktu a na vojne v Gruzínsku. USA prevelili gruzínske jednotky z Iraku do Gruzínska a mnoho západných štátov – krajín NATO, krajín Európskej únie – sa podieľalo na vyzbrojovaní Gruzínska. Dokonca aj Izrael vyzbrojoval Gruzínsko a priplávanie vojenských plavidiel NATO do Čierneho mora nie je nevyhnutne znamením mieru. Vieme, že v tejto vojne sú v stávke aj geopolitické záujmy; v tejto súvislosti stačí uviesť ropovody.

Tento konflikt by sa nemal využiť ako zámienka na popohnanie militarizácie Európskej únie. Európska únia uspela ako nevojenský hráč. Ak sa teraz pridáme na jednu stranu, stratí EÚ dôveryhodnosť ako sprostredkovateľ. Sme na prahu studenej vojny a čo sa týka toho, čo leží pred nami, nuž, môže sa to vyvinúť ktorýmkoľvek smerom. Dnes je 1. septembra, deň, ktorý oslavujeme ako deň proti vojne. To by sme mali mať na pamäti: vojna je neprijateľná a krajiny Európskej únie by ju nikdy nemali podporovať, priamo ani nepriamo.

Bastiaan Belder (IND/DEM). – (NL) Vážený pán predsedajúci, ukážka obnaženej ruskej sily na gruzínskom území v dnešných dňoch a časoch je pokusom o legitimizovanie dvoch etnických čistiek, v Abcházsku na začiatku 90. rokov a v Južnom Osetsku minulý mesiac, v auguste. Zakladá sa tiež na masovom vydávaní ruských pasov v týchto oblastiach. Čo Európska únia môže urobiť a mala by urobiť, pokiaľ ide o tento brutálny návrat imperiálnych názorov do politiky Kremľa? Mali by sme ponúknuť hlbší a silnejší európsky, alebo aj transatlantický, záväzok voči našim východoeurópskym susedom v súlade so švédsko-poľským návrhom východného partnerstva. Ďakujem komisárke Ferrero-Waldnerovej, že sa v tomto ohľade jasne vyjadrila.

Súčasná situácia v Gruzínsku navyše vyžaduje, aby členské štáty skutočne pokročili v otázkach spoločnej energetickej politiky, s diverzifikáciou zdrojov energie. Ropovody, ktoré sú pod kontrolou suverénnych štátov, ktorých územím prechádzajú, a ktoré nie sú v ohrození, sú prirodzene súčasťou takejto politiky.

Jim Allister (NI). – Vážený pán predsedajúci, je ťažké nedospieť k záveru, že tvárou v tvár ruskej agresii nebola Európa schopná činu. Aj keď sa de facto anektovanie časti suverénneho štátu Gruzínska zo strany Ruska stretlo s odsúdením, jeho tón sa líšil dokonca aj vo vnútri EÚ.

Toto posolstvo nevyhranenosti Moskve neunikne. Rozhodne sa jej nerozklepali kolená pre nejednotné mrmlanie v Európe.

Obávam sa, že bez ráznej reakcie na ruskú agresiu sa veci nezastavia v Gruzínsku. Môžeme sa dohadovať, je teraz na rade Ukrajina? A čo bude potrebné, aby Európa, ktorá sa teraz duchapľne dostala do závislosti od ruskej energie, konečne dospela k efektívnej reakcii?

Ak predchádzajúce týždne niečo ukázali, potom to bola lekcia v neuskutočniteľnosti spoločnej zahraničnej politiky v tejto EÚ. Tá skončila holou paralýzou...

(predsedajúci prerušil rečníka)

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE-DE). – (ES) Vážený pán predseda, Európska rada sa dnes ráno stretla, aby rozhodla o svojom postoji v troch otázkach, ako nám vysvetlil pán Kouchner. Išlo o: po prvé, neprímeranú reakciu, porušenie medzinárodného práva a inváziu a pokračujúcu okupáciu suverénneho štátu; po druhé, nerešpektovanie mierového plánu podpísaného vďaka úsiliu predsedníctva Európskej únie a po tretie, uznanie nezávislosti Južného Osetska a Abcházsku, ktoré boli, pri podivnom odvolávaní sa na kosovský precedens, rýchlo uznané Venezuelou, Bieloruskom a Hamasom. „Človeka poznáš podľa spoločnosti, v ktorej sa pohybuje.“

Dnešná odpoveď Európskej rady na tieto výzvy je celkom jasná: naše vzťahy s Ruskom sú na rázcestí. Musíme konať vážne, pán predseda, pretože týmto spôsobom už nemôžeme pokračovať. V stávke je prestíž a dôveryhodnosť Európskej únie. EÚ v týchto veľkých drámach dneška jednoducho nemôže iba podpísať šek.

Napriek skvelej práci komisárky Ferrero-Waldnerovej tu my ako Európska únia nie sme iba na to, aby sme platili za škody a deštrukciu, ktorú spôsobili Rusi v Gruzínsku alebo Izraelčania v Palestíne. Musíme mať aj riadnu zahraničnú politiku.

Rád by som vás požiadal, pán Jouyete, aby ste sa 8. septembra, keď predseda Rady Európskej únie, pán Sarkozy, navštívi Moskvu, postaral, čisto v záujme súdržnosti zásad, ktoré uplatňujeme a ceníme v Európskej únii, že predloží jasné varovanie a priame, dôveryhodné posolstvo v tom zmysle, že nedodržiavanie medzinárodných pravidiel a práva a porušovanie územnej celistvosti suverénneho štátu bude mať následky, pokiaľ ide o vzťahy s Európskou úniou. To je veľmi dôležité, lebo následky sa musia objaviť, pán predseda, a v tomto zmysle na tejto skutočnosti veľmi záleží.

Véronique De Keyser (PSE). – (FR) Vážený pán predseda, tento rok došlo k niekoľkým pokusom viesť našu ruku, čo malo okrem tejto tragickej drámy dva bezprostredné následky: po prvé to bolo takmer okamžité prijatie protiraketového obranného štítu zo strany Poľska – to je problém, aj keď je zameraný proti Iránu – a ďalej záväzok Európskej únie k financovaniu rekonštrukcie Gruzínska, aj keď dobre vieme, že rozpočet pre zahraničné veci to neumožní, lebo je dramaticky podfinancovaný. Pani komisárka Ferrero-Waldnerová, vy ste to povedali a máte moju podporu: musíme nájsť iné zdroje financovania, inak túto situáciu nebudeme schopní vyriešiť.

Preto sa domnievam, že treba zabrániť akejkoľvek ďalšej eskalácii. Moja skupina a ja sa zasadzujeme o jasné, hoci rôzne vzťahy s Ruskom, najmä v oblasti energetiky, ľudských práv a medzinárodného práva. Sme však proti akémukoľvek návratu k studenej vojne.

Zároveň by sme radi varovali pred tým, aby sa do NATO alebo Európskej únie unáhlene prijímali krajiny, ktoré zatiaľ nemôžu poskytnúť nevyhnutné garancie. Vyzývam francúzske predsedníctvo, ktorému blahoželim k rýchlej akcii tohoročného leta, aby sa zaoberalo myšlienkou vytvorenia čiernomorskej únie podobnej Únii pre Stredozemie.

Na záver by som rada povedala svojim kolegom z východu, najmä z Pobaltia, že už sa nepíše rok 1938, ale 2008. Na históriu nezabudneme.

(predsedajúci prerušil rečníčku)

Lydie Polfer (ALDE). – (FR) Vážený pán Kouchner, dámy a páni, v januári tohto roku som ako spravodajkyňa pre otázky južného Kaukazu pozorovala nebezpečenstvo neobmedzených pretekov v zbrojení a zdôrazňovala som dôležitosť mierového riešenia konfliktov zdedených z éry Sovietskeho zväzu. Navrhovali sme zorganizovanie konferencie tri plus tri, inými slovami konferencie troch kaukazských krajín spolu s Európskou úniou, Ruskom a Spojenými štátmi. Odvtedy sme navrhli, ako pripomenula pani Islerová, poskytnúť rovnaké práva pri získavaní víz Gruzíncom i Abcházcom. Teraz dobre vieme, k čomu došlo – k vojenskej operácii a neprímeranej reakcii –, ale skutočnosťou ostáva, že dve krajiny, ktoré vyhlásili, že chcú dodržiavať európske hodnoty tým, že sa stanú členmi Rady Európy, týmito hodnotami opovrhli použitím násilia. To je neprijateľné. Treba túto skutočnosť odsúdiť a do druhého dňa na ňu nezabudnúť.

Európa, ktorá má s obidvoma štátmi významné vzťahy, musí hrať opatrnú a veľmi rozvážnu úlohu, aby sa navrátila k rozumnejšej politike. Práve preto treba hovoriť jednotným hlasom a ja som rada, že sme toho boli schopní aj bez Lisabonskej zmluvy...

(predsedajúci prerušil rečníčku)

Predsedaajúci. Musím poslancom pripomenúť, že o čase, ktorý majú pridelený, rozhodli politické skupiny. Súhlasili ste s minútovými prejavmi, dámy a páni, čo vyžaduje veľmi disciplinované vstupy. Žiadam preto o pochopenie, keď musím rečníkov prerušiť.

Vittorio Agnoletto (GUE/NGL). – (IT) Vážený pán predsedaajúci, Osetsko a Abcházsko dneška sú včerajšie Kosovo. Žiadna z vlád, ktoré dnes volajú po mieri v Gruzínsku, nemôže poprieť svoju vlastnú zodpovednosť: uznaním Kosova stanovili Spojené štáty a väčšina európskych krajín precedens, ktorý musel destabilizovať oblasť Kaukazu. Vďaka expanzii NATO až k hraniciam Ruska nesú USA politickú ešte viac než vojenskú zodpovednosť za dodávanie odvahy Gruzínsku na spustenie prekvapivého útoku v noci zo 7. na 8. augusta. Tbilisi sa pri útoku na Južné Osetsko skutočne domnievalo, že sa môže spoľahnúť na ochranu zo strany Spojených štátov vrátane vojenskej ochrany.

Šlo o neospravedliteľný útok, ktorý zasiahol civilistov a roztrieštil už aj tak veľmi krehké dohody. Rusko malo odpoveď pripravenú dlho vopred a iba čakalo na príležitosť udrieť plnou silou. Žiadna vláda nie je v tejto záležitosti bez viny! Jedinými obeťami sú civilní obyvatelia, nech patria ku ktorejkoľvek strane, ktorí museli opustiť svoje domovy a boli vystavení najrôznejším druhom násillia.

Sme svedkami vojny, v ktorej sú nacionalistické ambície miestnych vodcov prekryté stretom mocností pre kontrolu zdrojov energie: skutočnou príčinou konfliktu sú plynovody a ropovody, ktoré vedú zo strednej Ázie na západ. Nech už ide o trasu cez Turecko do Stredozemia, alebo o trasu z Gruzínska cez Ukrajinu do Poľska, obidve prechádzajú Kaukazom. Nie náhodou Spojené štáty požiadali práve Poľsko, aby v ňom mohli umiestniť rakety nemierené na východ.

Európa sa musí usilovať o mierové riešenie, žiadať stiahnutie ruských jednotiek z gruzínskeho územia a poskytnutie práva na samourčenie tamojším obyvateľom. EÚ musí hlavne a predovšetkým poskytnúť pomoc utečencom a vyvarovať sa akejkoľvek politickej akcie, ktorá by mohla situáciu ďalej zhoršiť. Vstup Gruzínska do NATO musí byť jednoznačne zamietnutý, loďstvo Spojených štátov by malo byť vyzvané na stiahnutie z Čierneho mora a Poľsko by malo byť požiadané o odmietnutie rozmiestnenia amerických rakiet. Musíme si byť istí, že naša pomoc sa nevyužíva na nákup zbraní a že znepriatelené strany nevyužívajú utečencov ako nástroje vojny.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Vážený pán predsedaajúci, mnohí rečníci, začínajúc úradujúcim predsedom Rady pánom Bernardom Kouchnerom, neschvaľujú ruské uznanie nezávislosti Abcházska a Južného Osetska. Toto rozhodnutie viedlo k určitým vážnym následkom pre kaukazské krajiny, Európu a v budúcnosti možno aj pre samotné Rusko. To preto, že uznanie Abcházska a Južného Osetska by mohlo v budúcnosti vnuknúť podobné myšlienky Severnému Osetsku, Čečensku, Ingušsku, Dagestanu a ďalším krajinám, ktoré sú v súčasnosti súčasťou Ruskej federácie.

Nech už ide o Kaukaz, Tibet, Afriku alebo inú oblasť, jednou z výziev našich čias je nájsť rovnováhu medzi túžbou určitých národov po autonómii na jednej strane a neporušiteľnosťou hraníc na druhej strane. Bez zaručenia tejto neporušiteľnosti by mohlo dôjsť k ohrozeniu mieru, po ktorom túžia skutoční patrioti.

Možno však kritizovať i nás Európanov. Počuli sme príhovory o rešpektovaní medzinárodných hraníc, ale my sme v Kosove stanovili precedens, či už sa to pánovi Kouchnerovi páči alebo nie. Vyhlasať, že existovalo medzinárodné rozhodnutie týkajúce sa Kosova, je vtip, pretože OSN nikdy neschválila vojnu proti Srbsku.

Rusko sa stiahlo z východnej Európy, kde až do nie tak dávneho obdobia vládla nezmieriteľná komunistická diktatúra. Stiahlo sa z pobaltských štátov, z Ukrajiny a zo stredoázijských republík. Čím viac sa sťahovalo, tým viac sa dostávalo do obklúčenia. Varšavská zmluva sa rozpadla, ale my sme neprišli so žiadnou reakciou okrem neustálej expanzie NATO. Teraz zbierame ovocie tohto postupu!

Jacek Saryusz-Wolski (PPE-DE). – (FR) Vážený pán predsedaajúci, predovšetkým musím zablažovať francúzskemu predsedníctvu k tomuto úspechu. Domnievam sa, že sme prešli riadny kus cesty od európskej pozície týkajúcej sa Iraku k súčasnému postoju ku kríze na Kaukaze. K tomu blahoželám. Vďaka svojmu predsedníctvu bola Únia efektívnejšia a zareagovala rýchlejšie než Washington. To všetko je pozitívne, ale otázky ostávajú: po prvé, ako môžeme minimalizovať utrpenie obyvateľov, po druhé, ako zaistiť, že Rusko bude dodržiavať pravidlá, a akú stratégiu by sme mali sledovať v dlhodobom výhľade vo vzťahu k Rusku.

– Víťam opatrenia a text schválený Radou s miernym optimizmom a uspokojením. Obsahuje všetky hlavné prvky odsúdenia a akcie vrátane štedrejšej ponuky, pokiaľ ide o pomoc Spoločenstva a potenciálnu misiu EBOP. Rád by som však predsedníctvu povedal, že ide len o *predjedlo*.

Ide len o predjedlo alebo *hors d'oeuvre*. Čakáme na hlavný chod, ktorým bude mier a stabilita v regióne a dlhodobá stratégia Európskej únie v tejto oblasti Kaukazu.

– Musíme vyvinúť všetko úsilie, aby Rusko pochopilo, že má na výber: buď bude spolupracovať s EÚ ako zodpovedný partner, ujmie sa svojich záväzkov a povinností a bude plne rešpektovať Sarkozeho šesťbodový plán, alebo sa vystaví odsúdeniu zo strany medzinárodného spoločenstva, ktoré môže prerásť do ostrakizmu a nakoniec do izolácie, ktorá môže zahŕňať množstvo príslušných opatrení, ktoré môžu byť v prípade potreby prijaté.

Aj my v Únii máme voľbu – buď sa uspokojíme so slovnými akciami a vyvarujeme sa opatrení, ktorým by Rusko rozumelo, alebo v prípade potreby prehodnotíme našu politiku voči Rusku, jasne ukážeme, že dokážeme rešpektovať druhých a zároveň byť asertívni v prípade, že Rusko nebude postupovať podľa pravidiel, ktoré očakávame...

(predsedajúci prerušil rečníka)

Dariusz Rosati (PSE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, pán Kouchner, ruské kroky sa rovnajú pokusu navrátiť sa k imperialistickej politike bývalého Sovietskeho zväzu. Predstavujú pokus vnútiť ruskú politickú víziu nezávislému štátu. Ako by mala Európa reagovať?

Po druhé, Únia musí začať dva druhy dlhodobých akcií. Prvá z nich zahŕňa výrazné zníženie našej energetickej závislosti od Ruska. Nechcem sa nechať vydierať Ruskom kvôli ropе či plynu, a som si istý, že to isté platí pre všetkých v tomto Parlamente. Nechceme, aby naša politická činnosť a ochrana našich zásad a hodnôt závisela od dodávok ropy alebo plynu.

Podľa môjho názoru by sme mali začať tým, že s Ruskom budeme hovoriť jednotným hlasom a že nad všetku pochybnosť jasne vyjadríme, že ani náhodou nie je možné pripustiť návrat k politike sfér vplyvu. Nie je možné pripustiť návrat k imperialistickej politike, opakovaniu predchádzajúcich činov a používaniu sily v medzinárodných vzťahoch. Pri odovzdávaní tohto posolstva Rusku musíme konať jednotne, jasne a nedvojzmyselne. Musíme Rusku jasne ukázať, že agresia sa nevypláca.

Druhý typ akcie má strategickú povahu a znamená predložiť ponuku štátom, ktoré v minulosti tvorili súčasť Sovietskeho zväzu. Nielenže by do nej malo byť zahrnuté Gruzínsko, ale hlavne a predovšetkým Ukrajina spolu s ostatnými štátmi. Čo môžeme navrhnúť my, je rozhodne omnoho príťažlivejšie, než čo navrhuje Rusko. Teší ma, že tieto názory sú obsiahnuté v záveroch dnešnej Rady a domnievam sa, že to je správny smer do budúcnosti.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, som si istý, že sme všetci dúfali a snívajú o tom, že sa Rusko začne vyvíjať, stane sa demokratickým štátom a bude rešpektovať určité zásady, ktoré tvoria tiež základy, na ktorých je vybudovaná Európska únia. Tieto nádeje a sny teraz treba uvrhnúť do zabudnutia. Súčasná situácia je celkom odlišná. Víťam vyhlásenie, že dôjde k pozastaveniu rozhovorov o dohode o partnerstve a samitu EÚ a Ruska dotedy, kým Rusko splní záväzky, ktoré prijalo podpísaním zmlúv. Ďalej sa domnievam, že toto pozastavenie by malo byť dlhšie a že vo vnútri Únie by sme sa mali zamyslieť nad tým, aké vzťahy s Ruskom vlastne chceme. Skutočne môžeme stále hovoriť o spoločnom bezpečnostnom priestore zdieľanom s Ruskom? Skutočne môžeme Rusko považovať za strategického partnera, keď sa hlási k hodnotám, ktoré sú tak radikálne odlišné od našich?

Rád by som spomenul ďalší problém, konkrétne našu energetickú bezpečnosť. Napríklad tu neustále znovu a znovu hovoríme o dôležitosti ropovodu Nabucco. Stalo sa to mantrou. Teraz nastal čas pokročiť od slov k činom a poskytnúť tomuto projektu finančnú podporu.

Mario Borghezio (UEN). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, Rada dnes celkom správne vyslala do Moskvy jasné posolstvo, konkrétne že my Európania obhajujeme práva národov a neobetujeme ich geopolitickým záujmom či dohodám. Navyše máme morálnu povinnosť voči našim vlastným obyvateľom, najmä voči tým, ktorí mnohé desaťročia trpeli pod prísnyim dohľadom sovietskeho imperializmu, obhajovať tieto zásady slobody.

Ale aj tí, ktorí – ako taliansky ministerský predseda Berlusconi – udržali otvorený komunikačný kanál s Moskvou, urobili správnu vec, aby bolo možné vysvetľovať európsky spôsob myslenia a varovať pred návratom do atmosféry studenej vojny, nielen z politického hľadiska, nielen z hospodárskeho a politického hľadiska, ale tiež a predovšetkým z historického hľadiska v tom smere, že ako čas plynie, existujú vyhliadky, že Európa môže, samozrejme, zahŕňať i Rusko alebo ho raz a navždy vylúčiť.

Je preto veľmi dôležité začať dialóg a pokračovať v ňom. Európa, európske národy nechcú studenú vojnu, pretože studená vojna vyvoláva spomienky na smrť, perzekúcie...

(predsedajúci prerušil rečníka)

Othmar Karas (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, toto uznesenie predstavuje najväčší úspech od dohody o prímerí a obsahuje väčšinu požiadaviek vznesených Elmarom Brokom a mnou v mene Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Európskych demokratov po našej návšteve Gruzínska. To však nestačí.

Európska únia musí stále hrať svoju úlohu a v stávke je naša dôveryhodnosť. Uznesenie musí nasledovať rozhodná spoločná akcia, ako dnes jasne ukázala pani komisárka Ferrero-Waldnerová vo svojom povzbudivom vyhlásení. Musíme toto uznesenie splniť do poslednej čiarky a písmena, takisto ako od Ruska žiadame plnenie šesťbodového plánu do posledného písmena.

Navyše sme v posledných týždňoch videli, aká dôležitá Európska únia je a môže byť, ale zároveň sme pozorovali, v čom spočívajú naše slabosti, a kde musíme podniknúť kroky – vrátane preventívnych krokov – na ich nápravu. Áno, môžeme konať ako sprostredkovatelia, ale ak tak chceme robiť, musíme mať spoločnú európsku zahraničnú politiku, aktívnu zahraničnú, bezpečnostnú a obrannú politiku. Takisto sme v posledných týždňoch veľmi naliehavo pocítili neexistenciu spoločného postoja – a chýbajúcu politickú vôľu dosiahnuť spoločný postoj – a, dokonca aj teraz, nedostatok spoločného odhodlania. Chýbajúca Lisabonská zmluva nás oslabuje.

Rekonštrukcia nestačí. Musíme investovať do nezávislosti týchto krajín a vziať nacionalizmu pôdu spod nôh. Zapojenie do EÚ je dôležitejšie než vyhliadky na členstvo v NATO.

Pani komisárka, veľmi výrečne ste povedali, že vo vzťahu s Ruskom „nie je možné pokračovať, akoby sa nič nestalo,“ a že musíme prehodnotiť svoju politiku. Musíme investovať do hospodárskej, demokratickej, sociálnej a vzdelávacej stability. Nejde iba o peniaze. Musíme tiež rozšíriť našu susedskú politiku a presadzovať praktické projekty podobné tým, ktoré ste ohlásili dnes. Tešíme sa na to.

Adrian Severin (PSE). – Vážený pán predsedajúci, hlavný problém, ktorý dnes pred nami stojí, sa netýka odpovede na otázku, kto je v práve a kto nie, kto je agresor a kto obeť, čo je zvrchované právo a čo je neprimeraná reakcia. Skutočným problémom je, že nemáme reálne prostriedky, ako vynútiť *status quo ante* alebo vyvinúť účinný tlak na krajinu ako Rusko a priviesť ju k prehodnoteniu určitej politiky. Navyše nemôžeme od Ruska vyžadovať dodržiavanie akéhokoľvek ustanovenia medzinárodného práva, ktoré by sme sami už skôr neporušili.

Svet, v ktorom sa každá kríza rieši na základe *sui generis*, nie je svet usporiadaný, ale svet chaosu. Čo okolo seba dnes vidíme, nie je začiatok novej studenej vojny, ale koniec jednopólného usporiadania. Je to geopolitická konfrontácia na globálnej úrovni, ktorá sa odohráva v neregulovanom medzinárodnom prostredí, kde sa stretávajú unilateralisti. Keď jednopólné usporiadanie skončilo a multipólné sa ešte nezrodilo, môže zavládnuť anarchia a vláda silnejšieho.

Jedinou rozumnou vecou, ktorú musíme urobiť, je usporiadať medzinárodnú konferenciu o bezpečnosti a spolupráci, kde by všetci svetoví a regionálni hráči spolu s miestnymi zainteresovanými stranami prerokovali, opätovne vymedzili a znovu vymysleli zásady medzinárodného práva v medzinárodných vzťahoch, úlohu a právomoci medzinárodných organizácií, postupy pri riešení miestnych kríz a systém bezpečnostných záruk, ktoré by vyhovovali špecifickým príležitostiam, výzvam a nebezpečenstvám dnešných čias. Medzitým musíme urýchliť proces hospodárskej integrácie, politického združovania a inštitucionálneho zbližovania s našimi východnými susedmi, ako je napríklad Ukrajina a Moldavsko. Dúfajme, že Európska únia bude schopná naplniť tieto očakávania.

(potlesk)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Už sme tu dnes hovorili o potrebe vyslať do Gruzínska medzinárodné mierové jednotky a civilné misie. Ako členka delegácie na južný Kaukaz túto myšlienku z plného srdca podporujem, o to viac, že som začiatkom jari práve z tohto miesta obracala pozornosť na naliehavú potrebu práve týchto opatrení.

Historický vývoj spôsobil, že mnohé naše krajiny vrátane Gruzínska sú multietnické. Starosti mi robí možnosť veľmi pochmúrneho vývoja. Aby som hovorila konkrétne, pred niekoľkými dňami Rusko uznalo Abcházsko a Južné Osetsko. Ako by hovoril na túto tému, severoosetský minister pre obyvateľstvo hovoril o zlúčení

Južného a Severného Osetsku pod ruským právom, inými slovami o tom, že by sa Južné Osetsko stalo súčasťou Ruska.

Z pohľadu mnohých krajín tu dochádza k stretu dvoch základných kameňov medzinárodného práva: národného sebaurčenia a územnej celistvosti. Vieme, že ako východiskový bod musíme použiť Helsinský záverečný akt, ale moja otázka pre Radu znie: „Aké kroky sa podnikajú, aby sa zabránilo porušeniu územnej celistvosti nezávislých štátov?“

Wojciech Roszkowski (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, výsledok Európskej rady by sa dal popísať ako poloprázdny pohár, alebo poloplný pohár. Dôležité je, že sa dosiahla zhoda a že Únia prehovorila jednotným hlasom. Sklamaním však je, že spoločná pozícia Rady nejde dostatočne ďaleko. Nenaplňa to, čo by si priala väčšina tých, ktorí v tomto Parlamente vyjadrili svoj názor.

Počas ruskej ofenzívy v Gruzínsku ruské médiá priniesli správu o tom, že pán Putin si našiel čas na ceste na Sibír a upokojil tam tigra, ktorý ohrozoval miestne obyvateľstvo. Táto príhoda dobre znázorňuje ruské správanie, a to, akým spôsobom zaobchádza s Európou. Za utíšenie európskeho tigra však nebola zodpovedná iba Moskva. Ako by mali byť v tomto kontexte hodnotené projekty North Stream a South Stream spolu s podporou, ktorej sa im dostalo od určitých členských štátov Únie? Nedostatok solidarity a podliázavosť agresorovi agresora vždy povzbudzuje. To platí najmä v prípade, keď určití partneri platia za výhody, ktoré si užívajú iní. Rozhodne povzbudivé sú súčasné vyhlásenia o jednote Únie, pokiaľ ide o Rusko, dôraz kladený na východné partnerstvo i ďalšie vyhlásenia. Ak sa však uspokojíme iba so slovami, agresor môže udrieť znovu.

Stefano Zappalà (PPE-DE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, rád by som sa vyjadril k niekoľkým praktickým bodom rozpravy dnešného večera. Predovšetkým by som chcel zložiť poklonu francúzskemu ministrovi za odvalu, s ktorou v tejto snemovni urobil niekoľko veľmi významných vyhlásení.

Plne sa pripájam k všetkému, čo tu vyhlásil. Súhlasím úplne so všetkým. Nebudem tu opakovať jeho slová, pretože jeho dnešné výroky zaplnia stránky zajtrajšej tlače, ale musím vyhlásiť, že pozícia vymedzená predsedníctvom Európskej únie je veľmi silná a presná.

Chcel som tým povedať, že sa domnievam, že Európska únia urobila veľkú zmenu: v tejto sále môžeme hovoriť, čo sa nám páči, ale my zahraničnú politiku EÚ nevytvárame a nemáme právomoci do nej zasahovať; to môže urobiť iba Európska rada.

Európska rada – ak môžem usudzovať na základe svojej krátkej skúsenosti v tejto snemovni – ukázala, čo Európa teraz robí: zásadnú zmenu. Dnešná Európska rada ukázala, že Európska únia skutočne existuje, že aj keď ešte neplatí Lisabonská zmluva, EÚ je schopná zaoberať sa mimoriadne dôležitými otázkami.

Chcel by som tiež vyjadriť obrovské uznanie tomu, čo v tejto kríze urobilo francúzske predsedníctvo, prezident Sarkozy i kancelárka Merkelová a ministerský predseda Berlusconi. Domnievam sa, že jednotná odpoveď sa prenáša cez poznámky britského predsedu vlády, ktorý sa síce dnes riadne pripojil k ostatným, ale ktorého skoršie vyhlásenia v tlači rozhodne neboli vítané.

Domnievam sa, a tým skončím, že zmena ukazuje nasledujúce: Európska únia existuje! Vo veci rozširovania NATO a EÚ postupujeme obozretne. Zistíme, ako sa veci majú. Francúzsky minister má pravdu.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Vážené dámy a páni, dovoľte, aby som najskôr ocenil rýchlosť a efektivitu francúzskeho predsedníctva pri dohodnutí prímeria medzi stranami konfliktu. Šesťbodový program je teraz nutné uviesť do života, a to, samozrejme, vrátane stiahnutia ruských vojsk na pozície pred vypuknutím konfliktu. Otázka Gruzínska však nie je osamotenou otázkou, existuje množstvo vzájomne prepojených konfliktov a problémov v celej oblasti južného Kaukazu. Z tohto dôvodu je nutné, aby sa Európska únia venovala omnoho efektívnejšie a intenzívnejšie než doteraz celému regiónu východného Stredozemia a Zakaukazska. Inými slovami je nutné posilniť konkrétnymi krokmi východný rozmer našej susedskej politiky.

Pretože som poslanec z krajiny, ktorá doteraz neratifikovala Lisabonskú zmluvu, chcel by som vyzvať Českú republiku, Švédsko a, samozrejme, tiež Írsko, aby vlády týchto krajín usilovne pracovali na ratifikácii tohto dokumentu, pretože tento dokument je predpokladom jednotnejšej, efektívnejšej spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky tak, aby sme mohli čeliť výzvam vrátane výziev, ktoré prichádzajú z východu a z Ruska, a riešiť tieto problémy.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Dnes si pripomíname výročie začatia druhej svetovej vojny. Tejto vojne bezprostredne predchádzalo uzavretie tajného paktu medzi Sovietskym zväzom a Nemeckom a politika ústupkov zo strany krajín západnej Európy. V toku 1939 panovala naivná viera, že obetovanie vybratých malých štátov agresora uspokojí.

Hovorím o týchto skutočnostiach kvôli vojne s Gruzínskom. Gruzínsko sa stalo prvým cieľom útoku na ceste pri naplňaní imperialistických tendencií, ktoré súčasné Rusko zdedilo po Sovietskom zväze. Rusko využíva Gruzínsko, aby vyskúšalo, s čím všetkým sú členské štáty Únie pripravené sa zmieriť. Neočakáva, že budú si pevne stáť na svojom. Európsky parlament nesmie pri vedomí ozbrojeného konfliktu potvrdiť ruské predpoklady. Musíme zaujať jednotnú, jednoznačnú a rozhodnú pozíciu. Gruzínsko má právo spoliehať sa na našu diplomatickú a materiálnu pomoc. Európsky parlament by mal do Gruzínska vyslať svojich vlastných pozorovateľov, aby potvrdili informácie o etnických čistkách. Musíme urobiť všetko, čo je v našich silách, aby sme zabránili expanzii a zabránili opakovaniu histórie.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, sme svedkami zrútenia paradigmy o konci histórie, ale to by zároveň malo znamenať koniec éry zbožných prianí a nahradenie mieru prostredníctvom slov mierom pomocou sily a solidarity.

Rusko sa samo zaradilo do kategórie nestabilných nepredvídateľných štátov. Už ho nie je možné považovať za spoľahlivého partnera a celkom zjavne s nami nezdieľa naše spoločné hodnoty. Inváziou do Gruzínska napadlo základy medzinárodného bezpečnostného systému a pokúsilo sa ho nahradiť systémom „práva silnejšieho“

Teraz všetko závisí od akcií – a nie iba reakcií – Európskej únie. Koniec postoja „všetko je po starom“ zahŕňa podniknutie konkrétnych krokov, pretože Rusko pochopí, iba ak budeme konať.

Navrhujem nasledujúce opatrenia: po prvé vytvorenie skutočných mierových jednotiek – Rusko nemôže zároveň hrať úlohu mierového dozorca a útočníka, po druhé zmrazenie všetkých rokovaní o dohode o partnerstve a spolupráci, po tretie zastavenie projektov Nord Stream a South Stream; po štvrté zmrazenie uľahčeného vízového styku a po piate zrušenie olympijských hier v Soči.

Ak sa nestane nič konkrétne, Rusko nielen že nikdy nepustí Gruzínsko zo svojho zovretia, ale bude podľa rovnakej schémy postupovať aj inde. Prvou prioritou demokratickej spoločnosti je stanovenie pevných obmedzení. Dnes pred nami stojí rovnaká morálna výzva. Kto, ak nie my? Kedy, ak nie teraz?

(potlesk)

Katrin Saks (PSE). – (ET) Na jar počas gruzínskych volieb som sa v meste Gori stretla s Gruzínkou, ktorá bola pred 15 rokmi prinútená ujsť z Abcházska. Dnes sa vo svojej vlastnej krajine stala utečenkou druhýkrát. Skutočne tragický osud.

Tragické je tiež to, že dnes v tejto snemovni máme toľko rozdielnych interpretácií toho, čo sa stalo, a práve preto sa domnievam, že je predovšetkým obzvlášť dôležité vyslať do Gruzínska nezávislú vyšetrovaciu komisiu, medzinárodnú komisiu, aby zistila, čo sa skutočne stalo.

Nejde o konflikt medzi Gruzínskom a Osetskom, nezačal 8. augusta, nejde iba o konflikt Ruska a Gruzínska, ide o konflikt hodnôt a týka sa nás všetkých.

Christopher Beazley (PPE-DE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, domnievam sa, že treba zablahoželať francúzskemu predsedníctvu, prezidentovi Sarkozymu a pánovi Kouchnerovi, ktorý je tu dnes prítomný, nielen preto, že počas tejto krízy zaujali veľmi pevný postoj voči Rusku, ale tiež preto, že sa im podarilo udržať jednotu Európskej únie, jednotu, ktorá, bohužiaľ, neexistovala v roku 2003.

– Pripojil by som sa k tým, ktorí vyhlasujú, že táto otázka sa napriek svojej závažnosti netýka iba Gruzínska a jeho nezákonnej okupácie a invázie do tejto krajiny. Pani komisárke by som povedal, že sa týka tiež vzťahov EÚ s Ruskom. Vec sa dotýka samotnej podstaty niečoho, čo sa skôr nazývalo spoločne zdieľané hodnoty. Osobne veľmi ťažko hľadám, aké spoločné hodnoty zdieľam s krajinou, ktorá používa silu, vojenskú agresiu a propagandistickú vojnu, aby obvinila okupovanú krajinu, že je útočníkom a agresorom.

Zdá sa, že dohoda o spolupráci a partnerstve bude pravdepodobne na určitý čas pozastavená, ak Rusko nestiahne svoje jednotky. Vzniká však otázka, čo urobíme, ak Rusko svoje jednotky stiahnuť odmietne. Hovorí nám, že musíme viesť dialóg, ale aký dialóg chcete viesť s partnerom, ktorý nerešpektuje hodnoty, ktoré sa snažíte obhajovať a podporovať?

Z historického hľadiska sa mi zdá, že chceme harmonické vzťahy s Ruskom, ale nie za cenu jednoduchého opustenia hodnôt, ktoré si vážime. Súhlasím s pánom Kelamom a ďalšími, že Rusko už pociťuje následky, keď dochádza k mohutnému odlivu investícií, lebo medzinárodní investori teraz Rusko považujú za veľmi neisté miesto pre svoje investície. Treba však prehodnotiť aj projekty Nord Stream a South Stream. Nemôžeme v nich jednoducho pokračovať, ako keby ruský monopol na dodávky energie bol úplne normálny. Zimné olympijské hry v Soči treba tiež preskúmať, nie je možné uzavrieť olympijské prímerie.

Rusi pochopia dôsledky našich rozhodných činov a nebudú sa riadiť iba svojím vlastným programom.

(potlesk)

Raimon Obiols i Germà (PSE). – (ES) Chcel by som v rýchlosti povedať dve veci. Predovšetkým sa myslím nemýlim, ak poviem, že pán Jouyet v tlačí ľutoval vplyv amerických konzervatívnych častí politického spektra, či určitých konzervatívnych častí, v otázke írskeho zamietavého referenda. Domnievam sa, že teraz všetci ľutujeme prehnanú chválu neokonzervatívnej politiky v kaukazskej kríze. V tomto ohľade je možné zodpovednosť klásť na mnohých.

Tbilisi je zodpovedné za nepochopiteľné rozhodnutie podniknúť vojenskú operáciu. Moskva je zodpovedná za rozhodnutie spustiť brutálnu a neprimeranú odpoveď. Washington so svojím prezidentom radostne odchádzajúcim do dôchodku je zodpovedný za mnohoročné podnecovanie napätia v regióne.

Po druhé sa domnievam, že Európa má základnú zodpovednosť, ktorú je možné dosiahnuť budovaním nie mäkkej či tvrdej sily, ale politickej sily, ktorá závisí od jednoty vlád všetkých členských štátov.

Árpád Duka-Zólyomi (PPE-DE). – (HU) Ďakujem vám, pán predsedajúci. Po mnoho rokov ruská mocenská politika udržiavala napätie v Gruzínsku, ktoré sa zvrhlo na krátku, ale ničivú vojnu. Ruské vojenské sily porušili medzinárodné právo a napadli územie suverénneho štátu. Kremľ tento proces korunoval uznaním nezávislosti dvoch odpadlých provincií. Tým dostala medzinárodná politická scéna nový rozmer. Ide o nebezpečnú situáciu, čiastočne z perspektívy štátov susediacich s Ruskom, čiastočne preto, že Putin a jeho ľudia pre seba vytvorili nebezpečný precedens.

Prečo je dôležité, aby sa medzinárodné spoločenstvo zjednotilo? Ruská politika uviazla a dostala sa do slepej uličky, musíme teda čo najlepšie využiť tento okamih. EÚ musí požadovať vyslanie neutrálnych, medzinárodných mierových jednotiek, a tak uľaviť jednotkám, ktoré stratili svoju dôveryhodnosť a autoritu. Malo by dôjsť k prehodnoteniu nášho rozhodnutia o uľahčení vízového styku pre Rusov, a zároveň by konečne malo dôjsť k uvoľneniu vízových požiadaviek, pokiaľ ide o Gruzínsko. Gruzínsko je neoddeliteľnou súčasťou našej susedskej politiky a my sme povinní zaistiť maximálnu podporu potrebnú pri rekonštrukcii krajiny. Veľmi pekne vám ďakujem.

Giulietto Chiesa (PSE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, Saakašviliho dobrodružstvo je výsledkom neospravedliteľnej chyby v úsudku: konkrétne domnienky, že Rusko nebude odpovedať na vojenskú agresiu, pretože o vojenskú agresiu šlo.

Rusko už nie je tým, čo bývalo v roku 2000 a už sa nestiahne ani takticky ani strategicky. Najskôr sa treba pozrieť do tváre faktom. Táto chyba vážne poškodila Európu a jej jednotu. Nesmieme ju opakovať a nesmieme nechať nikoho, aby nás prinútil ju opakovať. Niektorí sa domnievajú, že by teraz malo dôjsť k urýchleniu vstupu Ukrajiny a Gruzínska do NATO, ale ja by som každého, kto tento názor zastáva, vyzval, aby sa znovu vážne zamyslel, lebo toto rozhodnutie by nijako neprispelo k posilneniu našej bezpečnosti, naopak, oslabilo by ju. Teraz vieme, že Rusko zareaguje, ak nie rovnakými opatreniami, potom teda rozhodne protiopatreniami. Čoskoro by sme riskovali, že budeme musieť riešiť omnoho väčšiu krízu, než bola tá augustová, a navyše v krajine, ako je Ukrajina, uprostred Európy. Múdrosť radí, aby sme znovu urobili viacero výpočtov, lebo boli chybné, a aby sme s Ruskom zasadli k rokovaciemu stolu na základe reciprocity a...

(predsedajúci prerušil rečníka)

Vytautas Landsbergis (PPE-DE). Vážený pán predsedajúci, predvčerom som počas večere dlho diskutoval s jednou z najmúdrejších hláv v Európe, s Ottom von Habsburgom. Z jeho hlbokých znalostí faktov vyplýva jeho vyhlásenie, že európske vlády sú nesmierne skorumpované a že je všeobecne známe, že Rusko proti Západu využíva svoju novú tajnú zbraň – a tou je celosvetové úplatkárstvo. Dnešné zasadnutie Rady by mohlo namieriť lúč svetla do temných kútov európskych politík.

Ak Rada a Parlament, posledná pevnosť politického svedomia v Európe, nebudú požadovať bezpodmienečné stiahnutie ruských okupačných jednotiek z mesta Poti a nárazníkových zón, ktoré určil sám okupant, potom

bude slabnúcej Európe hroziť politická katastrofa. Tieto zóny sú nesmierne dôležité pre ruských a osetských pašerákov, aby mohli brániť Gruzínsku vykonávať kontrolu na vnútorných hraniciach medzi Osetskom s bábkovou vládou a ešte stále nezávislým Gruzínskom. Myšlienka umožniť okupantom opevniť sa na pozíciách do samitu EÚ a Ruska je absolútne pomýlená a poukazuje na to, že Otto von Habsburg má pravdepodobne pravdu.

(potlesk)

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, dychtivo sa čaká na náš rozvážny a rozhodný postoj. Spojené štáty s ohľadom na želanie Rusov, ale aj na súčasné volebné obdobie, nemôžu vystupovať ako katalyzátor globálnej politickej situácie v tejto oblasti susediacej s Úniou.

My, Európska únia, máme jedinečnú historickú príležitosť vybudovať si vlastnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a rozvíjať Európu pomocou jej úspechov a skúseností. Nesmieme ju zahodiť. Nevyhnutné prejavy odsúdenia neponúkajú nijaké riešenia. Aj keď bola Kosovom a uznaním porušenia medzinárodného práva otvorená Pandorina skrinka, postavme teraz medzinárodné právo a úctu k ľudským právam opäť do srdca riešenia.

Buďme pevní a konajme politicky. Prijmeme jednoznačné, spoločné a stabilné stanovisko voči Rusku, ale nech sa takéto stanovisko zameriava na hľadanie riešení a partnerstva, lebo k Rusku by sme v roku 2008 mali pristupovať s rozvahou.

Pod záštitou Európskej únie zvolajme regionálnu konferenciu o riešení situácie a o budúcnosti partnerstiev. Len s odhodlaním hovoriť jedným hlasom ako Európska únia môžeme minimalizovať zhubný jed nacionalizmu, ktorý vždy nezadržateľne vedie k vojne.

Urszula Gacek (PPE-DE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, Rada dnes dosiahla zhodu týkajúcu sa Ruska. To je možno považovať tak trochu za úspech, hoci mnohí ľudia sú sklamaní, že sa s Ruskom zaobchádza ako v rukavičkách. Teraz musíme počkať na reakciu Moskvy. Ruská tlač bude nepochybne citovať tie časti diskusie, v ktorých zástupcovia Rady a niektorí poslanci Parlamentu obviňovali Gruzínsko. Moskva verejne vyjadrí ostrú kritiku postoja Rady, ale v duchu bude potešená.

Tým, ktorí z Moskvy vládnu, by som chcela odkázať, aby sa neradovali predčasne. Európa ich už nepovažuje za spoľahlivého partnera, ktorý dodržiava svoje slovo a rešpektuje medzinárodné právo. Vážne zvažujeme, či budeme aj ďalej závislí od ruskej ropy a plynu. Európa s vami dnes možno nezatočila, ale rady tých, ktorí vás podporujú sa výrazne zmenšili.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Všetci v plnej miere súhlasíme, že by sme Rusko mali odsúdiť za udeľovanie občianstva, za neprimeranú vojenskú pozíciu, ktorú prevzalo, a za uznanie nezávislosti Abcházska a Osetska. Súčasne sa však zhodujeme na tom, že by na mieste mali byť mierové jednotky, ale nehovoríme o tom, aký by mal byť základ pre dlhotrvajúce riešenie, ktorým je jedine rozsiahla autonómia pre Abcházcov a južných Osetov v súlade s Ahtisaariho plánom. Hovoríme o všetkom možnom, len nie o menšinách, ktorých sa tento konflikt týka. Preto si myslím, že zmrazený nie je len spomínaný konflikt, ale v mnohých ohľadoch aj naše myslenie. Mali by sme hľadať dlhotrvajúce riešenie tohto problému.

Erik Meijer (GUE/NGL). – (NL) Vážený pán predsedajúci, veľká časť pozornosti sa sústredila na ruský vojenský zásah v Gruzínsku. Možné použitie triestivých bômb a okupácia prístavu, ktorý sa nachádza mimo sporného územia sú len príčinou hnevu.

To sa podľa mňa nevzťahuje na ochranu Južného Osetska a Abcházska. Tieto regióny prakticky už od rozpadu Sovietskeho zväzu neboli súčasťou Gruzínska. Väčšina obyvateľov týchto malých štátov si za žiadnych okolností neželá byť štátnymi príslušníkmi Gruzínska, rovnako ako väčšina obyvateľov Kosova nechce za žiadnych okolností patriť pod Srbsko. Bohužiaľ, by v týchto krajinách boli druhoradými občanmi. Rovnaké práva a demokracia pre týchto ľudí je možná len ak ich odtrhnutie prestane byť predmetom diskusie a budú mať záruku, že nebudú vystavení vojenskému útoku zvonka.

Stručne povedané, existuje dobrý dôvod pre kritiku Ruska, ale nie v súvislosti s tým, že teraz uznalo skutočnú nezávislosť týchto dvoch malých štátov. Kosovo nemohlo ostať jediným prípadom...

(predsedajúci prerušil rečníka.)

Zita Plešinská (PPE-DE). – (SK) Incident v Gruzínsku sa paradoxne odohráva v mesiaci august, rovnako ako v bývalom Československu pred štyridsiatimi rokmi, keď aj moja krajina bola obsadená a dlhé roky okupovaná sovietskou armádou.

Vážení kolegovia, nesmieme zabudnúť, že Rusko svojím konaním preukázalo, že neodložilo svoju minulosť do archívu. Podobne ako v roku 1968 neváhalo vyslať tanky na dosiahnutie svojich politických cieľov, aj teraz vojenskou silou destabilizuje krajiny, ktoré sa snažia vymaniť sa z ruského vplyvu. Dnes je to Gruzínsko, zajtra to môže byť Ukrajina.

Som presvedčená, že EÚ musí zaujať ešte razantnejší nesúhlas s postojom Ruska k uznaniu nezávislosti Abcházska a Južného Osetska. Som presvedčená, že odpoveďou EÚ musí byť zintenzívnenie spolupráce s Gruzínskom a hlavne s Ukrajinou, nie len slovami, ale jasnými a konkrétnymi činmi.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – Vážení pán predsedajúci, Gruzínsko nie je samostatnou kapitolou medzinárodnej politiky. Je začiatkom reťazovej reakcie s významnými následkami.

Po prvé, naznačuje vojenský návrat Ruska, s ktorým je nevyhnutné počítať v novej pripravovanej európskej bezpečnostnej stratégii.

Po druhé, táto očividná *reconquista* naznačuje ruskú túžbu využiť svoje nedávno získané energie na nahradenie strát z deväťdesiatych rokov a odplatiť sa za súvisiace poníženie, ktoré prichádzajú namiesto ochoty prispieť k utváraniu spoločnej budúcnosti.

Po tretie, len zvýrazňuje slabé postavenie Európy vzhľadom na narastajúcu energetickú závislosť od Ruska a na odklad ratifikácie Lisabonskej zmluvy.

Po štvrté, môže buď obnoviť, alebo ešte viac poškodiť transatlantickú jednotu.

Po piate, názorne ukazuje, že treba posilniť vnímanie a rešpektovanie medzinárodného práva.

Po šieste, ukazuje, že oblasť Čierneho mora potrebuje viac pozornosti a účasti zo strany EÚ, a preto vyžaduje viac, než len obyčajnú synergiu.

Charles Tannock (PPE-DE). – Vážení pán predsedajúci, podporujem právo demokratického Gruzínska hľadať bezpečnosť na západe a nesúhlasím s neprimeranou ruskou agresiou a prebiehajúcou okupáciou krajiny. EÚ musí zvýšiť svoju pomoc Gruzínsku na rekonštrukciu, urýchliť uzatvorenie dohody o voľnom obchode s EÚ a odhodlane pokračovať v zjednodušovaní vízového režimu. Gruzínsku by sa okrem toho malo dovoliť vstúpiť na cestu k NATO a ku konečnému plnému členstvu. Musíme využiť túto príležitosť teraz, prostredníctvom spoločnej európskej vonkajšej energetickej bezpečnostnej politiky, vymaniť európske dodávky ropy a plynu zo zovretia Moskvy. Nemecko a Taliansko budujú v spolupráci s Gazpromom ropovody. EÚ by mala na udržanie rovnováhy podporiť projekt White Stream, ktorý bude prepravovať plyn z Kaspického mora do Európy cez Gruzínsko a Ukrajinu, ktorých vlády tento projekt podporujú, čím sa obíde Rusko. Zameranie sa na monopol Gazpromu a ruské zneužívanie plynu ako zbrane a prijatie takejto politiky ako našej dlhodobej reakcie spôsobí Rusku ťažké straty.

Jean-Pierre Jouyet, úradujúci predseda Rady. – (FR) Vážení pán predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, budem stručný, lebo pán Bernard Kouchner už dvakrát vystúpil a chápem, že aj vy máte ešte veľa práce.

Keďže sa táto diskusia blíži ku koncu, rád by som sa vám najprv poďakoval za váš neutíchajúci záujem o túto otázku. Prijaté uznesenia, skutočnosť, že predseda Výboru pre zahraničné veci, pán Saryusz-Wolski, zvolal zasadnutie výboru na 20. augusta a to, že pani Islerová Béguinová (ako sama pripomenula) navštívila konfliktnú oblasť a poskytla v mene tejto inštitúcie významné svedectvo a okrem toho v mene Európskej únie potvrdila účasť Európskeho parlamentu v tejto kríze.

To ma privádza k tomu povedať vám, ako ma prekvapilo počuť niektoré poznámky o Európskej únii. Po prvé, že nereagovala; po druhé, že bola bezmocná; a po tretie, že vystupovala z pozície slabosti. Ak Európska únia nemá vplyv, ak nezohrala nijakú úlohu v tejto kríze, chcel by som vedieť, kto to potom dokázal? Kto bol mocný? Kto sa predviedol či už vojensky alebo inak? Nevšimol som si nijakú inú mocnosť, ktorá by konala, okrem Európskej únie, a práve v priebehu tejto krízy sa Únia ukázala v novom svetle ako možný partner a mocnosť.

Každý má nejaké povinnosti. Európska únia má svoje povinnosti, ktoré sa líšia od povinností, ktoré má NATO alebo Spojené štáty. Prostredníctvom svojich hodnôt a prostriedkov, o ktorých ešte budem hovoriť, však EÚ svoje povinnosti splnila.

Ludia nám pripomínajú: „Rusko má iné hodnoty, ako má Európska únia.“ Ale medzi nami, to nie je žiadna novinka. Nie je to žiadna šokujúca správa. Vieme, že Rusko nemá také isté hodnoty ako EÚ. Keby malo, mali by sme v súvislosti s Ruskom iné otázky. Všetky otázky vzťahujúce sa na Rusko sa týkajú toho, akú podobu chceme, aby mali naše vzťahy s týmto susedom, aký druh partnerstva chceme budovať, aký druh dialógu chceme viesť, akým spôsobom podporíme Rusko pri plnení svojich povinností a preberaní zodpovednosti a ako ho môžeme nasmerovať k prístupu, ktorý je viac v súlade s medzinárodným právom. Toto sú otázky. Za seba môžem povedať, že som, napriek svojmu rešpektu voči Rusku, nikdy neveril, že máme rovnaké hodnoty, a to poznám Rusko už nejaký čas.

Tretia myšlienka, o ktorej ste hovorili a ktorá napadla každému z vás, je, že napriek rýchlej odozve a napriek tomu, čo sa dnes vykonalo, nemôžeme zísť príďaleko, lebo nemáme potrebné nástroje, lebo tieto nástroje budeme mať, až bude ratifikovaná Lisabonská zmluva a pretože táto kríza dokonale ukázala, ako veľmi túto Zmluvu potrebujeme, ako veľmi potrebujeme posilniť našu zahraničnú politiku a ako veľmi potrebujeme posilniť aj našu obrannú politiku. Musíme byť v tejto súvislosti jednoznační a niektorí z vás to správne zdôraznili.

Tým sa dostávam k Európskej rade. Dnešné zasadnutie Rady predstavuje začiatok. Nezaoberala sa všetkým a nemôže sa zaoberať všetkým v súvislosti so zvládaním tejto krízy a so vzťahmi medzi EÚ a Ruskom. Dnes sme hodnotili situáciu o týchto vzťahoch a určovali, aké to bude mať na ne následky. Ukázali sme, že sme jednotní a že v tomto konflikte vystupujeme aktívne.

Po tomto zasadnutí Európskej rady môžeme ukázať, že stojíme zjednotení a že sme konali a máme pevné stanoviská. Chcel by som vám pripomenúť tieto stanoviská: odsúdenie neprimeranej ruskej reakcie; podpora Gruzínsku vo finančnej, humanitárnej, hospodárskej a politickej oblasti; potvrdenie posilnenia vzťahov medzi EÚ a Gruzínskom; zavedenie šesťbodového plánu na riešenie konfliktu vrátane existencie medzinárodného monitorovacieho mechanizmu (čo niekoľkí z vás zdôraznili); zapojenie sa Európskej únie na mieste prostredníctvom vyslaného osobitného zástupcu EÚ; posilnenie východného partnerstva najmä v súvislosti s oblasťou Čierneho mora a Ukrajinou, čo bolo v dnešných záveroch jasne zdôraznené a posilnenie energetickej politiky, ktorá je na európskej úrovni rozmanitejšia, nezávislejšia a lepšie organizovaná.

Rozumiem všetkému, o čom ste tu dnes hovorili. Ubezpečujem vás, že francúzske predsedníctvo bude každému pripomínať svoje želanie rozmanitejšej, nezávislejšej a lepšie štruktúrovanej európskej energetickej politiky. V tomto ohľade sa môžete na predsedníctvo spoľahnúť.

Toto je len začiatok, pretože padlo rozhodnutie o dôležitej ceste predsedu Rady Európskej únie, predsedu Komisie a vysokého predstaviteľa 8. septembra do Moskvy a Tbilisi. Práve v tejto súvislosti musíme posudzovať nasledujúce opatrenia, ktoré musíme podniknúť.

A konečne, súhlasili sme s tým, že všetky stretnutia týkajúce sa dohody o partnerstve by sa mali odložiť do chvíle, keď sa Rusi stiahnu na svoje predchádzajúce pozície.

Toto je preto začiatok. Naším dnešným cieľom nie je vyriešiť všetky problémy, ale ukázať našu jednotu a odhodlanie, a preto potrebujeme podporu Európskeho parlamentu.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – (DE) Vážený pán predsedajúci, som poslednou rečníčkou, preto sa pokúsím povedať, čo chcem, čo najstručnejšie. A práve preto, že som posledná, by som rada zdôraznila niektoré kľúčové body tejto diskusie.

Po prvé, myslím, že vám nemusím pripomínať, že to bolo práve 1. septembra v roku 1939, keď vypukla druhá svetová vojna. Dnes, keď si pripomíname toto výročie, spolu hovoríme o novej vojne, ktorú sme však my, Európska únia, dokázali veľmi rýchlo zastaviť. To je, myslím si, veľmi dôležité. Preto to bola dlhá a široká diskusia, ale bola aj dobrá. Aj v Rade bola dobrá diskusia, s dobrými závermi. Domnievam sa, že tu zohrala významnú úlohu dôveryhodnosť Európskej únie: dôveryhodnosť a jednota. Ako sme už s pánom úradujúcim predsedom Rady obaja povedali, išlo o veľkú skúšku hodnovernosti a určite aj jednoty Európskej únie, ale je to skúška, z ktorej sme vyšli víťazne.

Pomoc pre Gruzínsko je, ako sme počuli, dôležitá. Povedali sme, že bude potrebná humanitárna pomoc a podpora pri rekonštrukcii, v čom sa obraciame o pomoc na Parlament. Chcela by som vám poďakovať, tentokrát za vašu podporu a pochopiteľne sa k vám ešte vrátim s presnejšími údajmi. Predovšetkým však teraz premýšľam o vízovej dohode. Samozrejme si uvedomujeme, že sa tu odohráva diskriminácia: Abcházci a Oseti z Južného Osetska, z ktorých mnohí majú ruské pasy, sú vo výhodnejšej pozícii, ako Gruzínci, ale rada by som zdôraznila, že tu majú vystúpiť jednotlivé členské štáty. Dovoľte mi pripomenúť, že to isté sa týka aj dohôd o voľnom obchode. Pripomínam, že sme už určili tri otázky týkajúce sa posilnenia európskej

susedskej politiky, ale tieto otázky vtedy netrafili členským štátom do nôty. Prvou bola mobilita, druhou otázka hospodárskych partnerstiev a tretia zvýšená bezpečnosť, čo, samozrejme, znamená, že všetky konflikty, opatrenia a následky je v prípade Ruska tiež potrebné prediskutovať.

Nachádzame sa na rázcestí, na križovatke, ale budúcnosť bude závisieť hlavne od Ruska, pretože to bude práve Rusko, ktoré bude vyzvané zodpovedať sa tu, práve ako sme dnes povedali: bez stiahnutia vojenských jednotiek nebudú žiadne ďalšie rokovania o novej dohode. Rusko má všetku moc, aby splnilo, čo sme tu dnes povedali. Veľmi dúfam, že 8. septembra nájdeme dobré riešenie.

Okrem toho sú dva hlavné následky: susedská politika plus (alebo ako ju v budúcnosti nazveme) musí byť posilnená na regionálnej a bilaterálnej úrovni, čo znamená posunúť sa ďalej než do Gruzínska a zapojiť Ukrajinu, Moldavsko a vlastne aj ďalšie krajiny. O tomto sme často diskutovali, ale verím, že teraz sa môžem azda spoľahnúť na väčšiu podporu jednotlivých členských štátov.

A na záver ešte slovo o energetickej politike. To je ďalšia otázka, o ktorú som sa v priebehu posledných 18 mesiacov zaujímala a môžem vás ubezpečiť, že pre mňa aj v budúcnosti ostane veľmi dôležitou otázkou.

Tým som sa dostala na koniec môjho krátkeho zhrnutia jednej dlhej, ale nesmierne dôležitej diskusie.

(potlesk)

Predsedajúci. Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Roberta Alma Anastase (PPE-DE), písomne. – (RO) Ako spravodajkyňa pre čiernomorskú oblasť som vždy vytrvalo zdôrazňovala veľké problémy, ktoré nevyriešené konflikty predstavujú pre stabilitu regiónu, ako aj potrebu pevnej a hlbokej účasti EÚ v spomínanom regióne.

Ruské operácie v Gruzínsku sú poľutovaniahodné, nebezpečné pre regionálnu a európsku stabilitu a absolútne neprijateľné pre medzinárodné spoločenstvo.

Preto je životne dôležité a nevyhnutné, aby EÚ prešla od slov k činom a názorne ukázať neústupnosť v opatreniach v Gruzínsku a pri prehodení jej vzťahov s Ruskom.

Činnosti EÚ by sa pri zabezpečovaní stability v čiernomorskej oblasti mali riadiť tromi hlavnými zásadami.

Predovšetkým by všetky rozhodnutia mali zohľadňovať územnú celistvosť Gruzínska a medzinárodné právo.

Po druhé, tento program na riešenie konfliktov v oblasti by sa mal prehodnotiť s cieľom urýchliť ich konečné urovnanie a zvýšiť jeho pravdepodobnosť. Predpokladom je aktívne zapojenie EÚ do mierových operácií v Gruzínsku, ako aj do procesu zvládania a riešenia iných konfliktov v oblasti, napr. konflikt v Podnestersku.

Úsilie EÚ na zabezpečenie energetickej bezpečnosti by sa malo zvýšiť na najvyššiu možnú mieru, a to vrátane prác na projekte Nabucco.

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), písomne. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady Jouyet, pani Benita Ferrerová-Waldnerová, najprv musím poďakovať kolegom poslancom, ktorí blahoželali francúzskemu predsedníctvu Európskej únie a uvítali kroky Nicolasa Sarkozyho týkajúce sa zložitého konfliktu medzi Ruskom a Gruzínskom.

Nekonečne dlho by trvalo určiť hranice bývalej Byzantskej ríše s Balkánom a Kosovom na západe a Kaukazom, Južným Osetskom a Abcházskom na severe. To, čím sa musí riadiť európsky prístup, je rešpekt voči ľuďom. Navrhujem, aby sme vzhľadom na to, ako vážnou sa stala situácia v Gruzínsku, začali premýšľať nad mimoriadnym stretnutím výborov pre zahraničné veci Európskeho parlamentu a národných parlamentov členských štátov, pretože sme to práve my, poslanci, ktorí zastupujeme ľudí.

Konečne sa ukazuje, že čiernomorská synergia, ktorú koncom roku 2007 predstavila Komisia, nepostačuje. Je teraz nevyhnutné, aby Únia pripravila skutočne ambicióznou susedskú politiku s krajinami obklopujúcimi Čierne more, ktorá by začínala hospodárskou oblasťou voľného obchodu.

Titus Corlăţean (PSE), písomne. – (RO) EÚ nesmie dopustiť, aby sa Gruzínsky scenár opakoval v niektorej ďalšej konfliktnej oblasti.

Gruzínske udalosti sú vážnou skúškou schopností EÚ reagovať na zmrazené konflikty v oblastiach bývalého Sovietskeho zväzu a angažovať sa v nich. Je dôležité, aby EÚ preskúmala možnosť poslať do Gruzínska svoju civilnú pozorovateľskú misiu, ktorá by dohliadala na dodržiavanie dohody o prímerí.

Ruský neprímeraný protiúder v Južnom Osetsku mal negatívny vplyv na civilné obyvateľstvo, ako aj na infraštruktúru, a bol závažným porušením medzinárodných pravidiel. To celkom zreteľne poukazuje na potrebu posilniť bezpečnosť prítomnosťou nadnárodných a nestranných mierových síl.

EÚ by mala ešte vážne zvážiť dôslednejší proces spolupráce s Moldavskou republikou a možnosť dať tejto krajine jasnejšiu európsku perspektívu, ak vláda v Kišiňove splní isté podmienky týkajúce sa zaručenia istých demokratických štandardov.

Regionálna spolupráca medzi krajinami obklopujúcimi Čierne more by sa mala premeniť na viacrozmernú spoluprácu, ktorá by sa mala inštitucionalizovať, napr. tým, že sa vytvorí Únia krajín Čiernomorskej oblasti, s cieľom posilniť dobré vzájomné vzťahy a vyhnúť sa akýmkoľvek konfliktným situáciám.

Dragoș Florin David (PPE-DE), písomne. – (RO) Vážený pán predseda Európskeho parlamentu, pán predseda Rady Európskej únie, vážená pani komisárka, vážení kolegovia.

Chcel by som vyjadriť sústrasť ruským aj gruzínskym občanom, ktorí v tomto nezmyselnom konflikte stratili svojich blízkych a povedať, že s nimi cítim. Vzhľadom na históriu k vám dnes hovorím ako európsky občan s hlbokými koreňmi v Rusku a Gruzínsku, ako občan, ktorý cíti časť európskej rozmanitosti a menšiu časť európskej jednoty.

V tomto konflikte kladieme dôraz na energetickú situáciu Európy, na „imperialistické“ postavenie Ruska a na gruzínsky nacionalizmus a nedostatok diplomacie, ale zabúdame, že týmto konflikte zomierali ľudia a predovšetkým nádej. Myslím, že dnes viac než kedykoľvek predtým musíme dospieť k tomu, že sa staneme súčasťou užitočného a konštruktívneho celku diplomatickej a medzinárodnej stability s cieľom riešiť hlavné problémy, ktoré čakajú na budúce generácie.

Na záver chcem požiadať ruského prezidenta, prezidenta Gruzínska a predsedu Rady Európskej únie, aby prijali všetky opatrenia nevyhnutné na ukončenie regionálneho konfliktu v čo najkratšom čase a obnovili otvorenú a vyváženú politiku spolupráce, predovšetkým v prospech občanov. Ďakujem.

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN), písomne. – (PL) Vážený pán predsedajúci, v posledných týždňoch sme sa stali svedkami ruského útoku na suverénny a nezávislý štát. Videli sme, ako bolo obsadené územie, nachádzajúce sa stovky kilometrov od divadla vojny, a ako sľuby dané Západu skončili v koši.

Som presvedčená, že úsilie Gruzínska o priblíženie k Európe boli z polovice príčinou ruského útoku. Druhou polovicou bola túžba ovládnuť koridory vedúce Gruzínskom na prepravu energetických surovín. Je našou politickou a morálnou povinnosťou poskytnúť gruzínskemu národu podporu a prinútiť Rusko, aby pochopilo, že navždy pominuli tie časy, keď si mohlo v oblasti, ktorú jednostranne vyhlásilo za svoju sféru vplyvu, robiť, čo sa mu zachcelo.

Nedávne udalosti absolútne jasne ukázali, že Rusko nemožno považovať za spoľahlivého partnera poskytujúceho energie. Ruská kontrola ropy a plynu z nás spravila rukojemníkov Kremľa. V dôsledku toho je naším hlavným problémom oslobodiť sa zo závislosti od ruských surovín. Spôsob, ako to dosiahnuť, je v súčasnosti dosť kontroverznou témou. Ak však budeme ďalej investovať do podnikov, ako je North Stream a South Stream, poskytneme ruským orgánom nové a mocné nástroje na vyvíjanie tlaku na Európsku úniu. Rusi sa nebudú nijako rozpakovať využiť ich v správnej chvíli vo svoj prospech.

Roselyne Lefrançois (PSE), písomne. – (FR) Najprv musím poďakovať pani Lambertovej za kvalitu jej práce.

Správa, o ktorej musíme zajtra rozhodnúť má dvojaký význam v tom, že umožňuje s chladnou hlavou vidieť nedostatky a problémy dublinského systému a formulovať návrhy na zlepšenie účinnosti postupov a na zlepšenie postavenia žiadateľov o azyl.

Chcela by som zdôrazniť niekoľko bodov, ktoré sú podľa mňa zásadné: potreba posilniť práva žiadateľov o azyl a zaručiť ich v rovnakej miere na celom území EÚ; zadržiavanie žiadateľov o azyl by vždy malo byť poslednou možnosťou, ktorá je navyše náležito odôvodnená; potreba zabezpečiť lepšiu rozloženie žiadostí o azyl, keďže súčasný systém kladie neúmernú záťaž na tie členské štáty, ktoré sa nachádzajú na vonkajších hraniciach EÚ; potreba prijať opatrenia proti členským štátom, ktoré nezaručujú dôkladné a spravodlivé

posúdenie týchto žiadostí a, konečne, dôležitosť zjednotenia rodín a širšieho vymedzenia pojmu rodinný príslušník tak, aby sa vzťahoval na všetkých blízkych príbuzných.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), písomne. – (RO) Veľkým prínosom dnešného mimoriadneho zasadnutia Európskej rady je jednota členských štátov.

Nesmieme opäť skončiť v situácii studenej vojny. EÚ by mala poslať Ruskej federácii jednotný odkaz. Musí rešpektovať suverenitu a územnú celistvosť krajín, stiahnuť svoje jednotky z oblastí zmrazených konfliktov v súlade s medzinárodnými dohovormi a zmluvami, ku ktorým sa zaviazala, a nesmie zakladať svoju zahraničnú politiku na skutočnosti, že je dodávateľom energií.

Podobná jednota členských štátov by sa mala prejavovať aj v budúcich opatreniach Únie: – spoločná energetická politika vychádzajúca z vybudovania nových prepravných trás, ktoré umožnia využívať iné zdroje než v súčasnosti, rozvoj súboru čiernomorských politík s cieľom zvýšiť geostrategickú a bezpečnostnú dôležitosť regiónu, ako aj aktívne zapojenie a podpora nových mechanizmov na riešenie zmrazených konfliktov v regióne.

V tejto súvislosti je absolútne nevyhnutné revidovať susedskú politiku. Krajiny, ako Ukrajina, Moldavsko, Gruzínsko alebo Azerbajdžan, by mali byť zahrnuté do premysleného a zrýchleného mechanizmu, ktorý by v prípade splnenia nevyhnutných podmienok mohol viesť k ich budúcemu členstvu v EÚ.

Péter Olajos (PPE-DE), písomne. – (HU) Gruzínsko – zdanie slobody?

Všetci dobre vieme, že gruzínsko-ruská vojna nie je o Gruzínsku. Kolegovia – poslanci vedia, a predstavitelia štátov alebo vlád, ktorí sa dnes stretli v Bruseli vedia, že hovoria o možných sankciách.

Uprostred nášho úsilia o ešte väčšiu integráciu Európskej únie udrhel gruzínsko-ruský konflikt ako blesk z čistého neba, aby nám pripomenul, že ešte i v 21. storočí sa robia rozhodnutia prostredníctvom násilia.

V priebehu nasledujúcich siedmich rokov môže Rusko minúť 190 miliárd dolárov na zbrojenie a rozvoj armády. Nebude sa báť použiť svoju armádu obnovenú za doláre získané z predaja ropy a plynu – august 2008 o tom poskytol, prinajmenšom, dôkaz.

Mňa, maďarského občana, ktorý bol kedysi prinútený byť občanom ruského impéria, obzvlášť ubíja, že musím vyvodiť tento záver. Rus predstavuje hrozbu životom a už sa mu podarilo preniknúť do nášho každodenného povedomia, a to nielen prostredníctvom cien energií, ale aj obrazom zástupov tankov, ktoré zaplavili Gruzínsko.

Súčasne verím, že mojim kolegom poslancom a tým, ktorí sa zúčastňujú na európskom samite, je zrejmé, že v našom súčasnom konflikte s Ruskom nie je v stávke mier v Gruzínsku, na Ukrajine alebo v západnej Európe. Môžeme stanoviť rámec a dôraz na budúci dialóg so spoločnou, odhodlanou odpoveďou Únie – alebo si s prehnanou sebaistou ruskou zahraničnou politikou ľahneme do postele.

Tie členské štáty, ktoré ešte pred dvadsiatimi rokmi trpeli pod Sovietskym útlakom poznajú, čo toto nebezpečenstvo skrýva bez ohľadu na to, do akého ideologického hávu sa oblieka. Vedúci predstavitelia nových členských štátov preto majú morálnu zodpovednosť chrániť svojich voličov pred vzrastajúcou vonkajšou hrozbou.

Toomas Savi (ALDE), písomne. – Vážený pán predsedajúci, ruská agresia voči Gruzínsku vyvolala vo svetovej verejnosti pochybnosti o rozhodnutí Medzinárodného olympijského výboru o pridelení práva hostiť zimné olympijské hry v roku 2014 ruskému mestu Soči. Toto mesto sa nachádza na pobreží Čierneho mora, len približne 30 kilometrov od hraníc medzi Ruskou federáciou a Abcházskom, a teda v tesnej blízkosti k oblasti konfliktu.

Ale je tu ešte jedna vec, ktorá ma trápi. Podobne ako v Pekingu, aj tu stoja ľudské obydlia v ceste výstavbe olympijských zariadení. Napríklad prebiehajúca výstavba zrovná zo zemou celú obec s názvom Eesti-Aiake, alebo „Estónska záhrada“, ktorú pred 120 rokmi založilo 36 estónskych rodín, ktoré sa do kaukazského regiónu cárskeho Ruska presťahovali a ktorým tam boli darované pozemky.

Ruské orgány stavajú tribúny, ktoré sa budú používať len v priebehu 14 dní olympijských hier, priamo v najstaršej časti obce. Finančné odškodnenie, ktoré sa má rodinám vyplatiť je vraj nižšie, ako trhová cena pozemkov.

Podobné škandálne konanie porušuje prirodzené právo na vlastníctvo, a preto sa malo odsúdiť.

Esko Seppänen (GUE/NGL), písomne. – Gruzínsky prezident, Michail Saakašvili, ktorého opozícia obviňuje z rozsiahleho falšovania volieb a bujnej korupcie, sa dostal do funkcie tým, že vybičoval extrémny gruzínsky nacionalizmus a sľúbil, že prinúti Južné Osetsko a Abcházsko, ktoré sú priaznivo naklonené k Rusku, stať sa súčasťou Gruzínska.

Spojené štáty americké boli najlepším spojencom Gruzínska, ale ani Izrael nebol pre Gruzínsko zlý. Spojené štáty vyslali do krajiny 130 – 170 vojenských inštruktorov, Izrael vyše 100. Ilike Tomer, krycie meno, bol vojak z elitnej jednotky v izraelskej armáde, ktorého ako inštruktora získala spoločnosť Defensive Shield, ktorá predáva armádne služby a ktorú vedie generál Gal Hirsch, antihrdina vojny, v ktorej bol Izrael porazený Libanonom. Povedal toto: „Podľa izraelských štandardov sa zdatnosť vojakov blížila k nule a dôstojníci boli priemerní. Je jasné, že ísť s touto armádou do vojny bolo nelogické.“ Ofenzíva, ktorá bola nelogická a nerozumná viedla k úplnej porážke Saakašviliho armády šašov.

Vojaci opúšťali svoje ťažké zbrane ponechávajúc ich v rukách ruských jednotiek a chaoticky utekali v panike do Tbilisi. Podobné trúfalé hrdinstvá si nezaslúžia podporu Európskeho parlamentu. Majú podporu americkej neokonzervatívnej gruzínskej loby, ktorú vedie Randy Scheunemann, poradca prezidentského kandidáta Johna McCaina pre zahraničnú politiku. Nachádza sa súčasne na výplatných listinách McCaina aj Saakašviliho a za posledných 18 mesiacov prijal z Gruzínska 290 000 USD ako honorár. Súhlasím však, že ruská reakcia bola príliš silová.

Csaba Sógor (PPE-DE), písomne. – (HU) Niektorí ľudia tvrdia, že kaukazská kríza začala prejavom prezidenta Busha v Rige v roku 2005, keď vyhlásil, že je potrebné uzatvoriť novú Jaltskú dohodu. Práve tak mohol povedať novú Trianonskú zmluvu, pretože utrpenie mnohých malých národov a krajín nezačalo druhou svetovou vojnou, ale Trianonskou mierovou zmluvou, ktorá ukončila prvú svetovú vojnu. Odporúčania vtedajšieho amerického prezidenta Wilsona týkajúce sa sebaurčenia národov ostali len snom.

Dnes v súvislosti s krízou na Kaukaze sa hovorí o záujmoch veľmocí o ropu a o vojnu, ale takmer nik nehovorí o právach na sebaurčenie národov, ktoré tam žijú. Najdôležitejšou úlohou EÚ v podobných konfliktoch by malo byť vytvorenie príkladu. Zo všetkých členských štátov EÚ len 11 zabezpečuje nejakú formu autonómie pre menšiny. To je 41 % členských štátov EÚ.

Cieľom by mala byť ukázková politika pre národnostné menšiny v každom členskom štáte EÚ: nie len v 41 %, ale v 100 %! Európska únia s ukázkovou politikou pre národnostné menšiny by mohla aj na Kaukaze zasiahnuť ešte účinnejšie.

Daniel Stroj (GUE/NGL), písomne. – (CS) Od úplného začiatku diskusií o uznaní kosovskej nezávislosti sme vystríhali, že takýto krok spustí lavínu udalostí, ktorých negatívne následky sa dajú predpokladať a ktorých koniec je ťažké vidieť.

KSČM aj na pôde Poslaneckej snemovne Parlamentu ČR vyjadrila svoj nesúhlas s uznaním Kosova Českou republikou. Tí, ktorí sa zahrávali s ohňom by teraz nemali byť prekvapení, že si v inej časti sveta popálili prsty, najmä ak ich partnerom je taká problematická osoba, akou je prezident Michail Saakašvili.

Riešením súčasnej situácie je dodržiavanie medzinárodného práva, ktoré je obzvlášť dôležité pre taký malý štát, ako je Česká republika s jej historickou skúsenosťou. Vyvolávanie akejkolvek fóbie prostredníctvom istých politik je v tejto situácii úplne chybné a nebezpečné.

Reakciu niektorých krajín NATO a zmenu vo vzťahoch k Rusku treba porovnať napríklad s ruskou účasťou v boji proti medzinárodnému terorizmu a tiež napríklad s tým, že 70 % zásob potrebných pre vojenské jednotky v Afganistane sa prepravujú cez územie Ruskej federácie. Touto skutočnosťou sa v centrále NATO určite budú zaoberať.

Situácia nebude vyriešená siláckymi rečami a gestami, ale racionálnymi rokovaniami za okrúhlym stolom.

József Szájer (PPE-DE), písomne. – (HU) Ubehlo štyridsať rokov od chvíle, keď vojská Varšavskej zmluvy rozdrvili Československo a zvrhli vládu, ktorá si dala úlohu demokratizovať komunistickú diktatúru. Žiaľ, aj socialistické Maďarsko sa spolu s ostatnými sovietskymi satelitmi hanebne zúčastnilo tejto operácie, čím poslúžilo surovému, imperialistickému despotizmu Moskvy. Prosíme slovenský a český národ, aby nám to odpustili.

Pre nás Maďarov to je o to bolestnejšie, že dvanásť rokov predtým, v roku 1956, sovietske vojská podobným spôsobom utopili maďarské povstanie v krvi. Potlačením Pražskej jari Moskva dala najavo, že vo svojej sfére

vplyvu, ktorú Európe ukradla na konci druhej svetovej vojny, môže robiť čokoľvek, čo sa jej zachce a že imperialistická nehanebnosť a pokrytectvo sovietskeho Ruska nepoznalo hraníc.

Proti tomu existuje jediný možný nástroj – pevná, odhodlaná obrana občianskych ľudských práv a zásad demokracie a národnej suverenity, a zásah proti agresii. Toto je potrebné urobiť, takže demokratická Európa má stále jasný odkaz!

Andrzej Jan Szejna (PSE), písomne. – (PL) Verím, že by sa pri posudzovaní konfliktu medzi Ruskom a Gruzínskom malo postupovať veľmi opatrne.

Niet pochyb, že Rusko porušilo zásady medzinárodného práva, keď vstúpilo na územie Gruzínska. Dôrazne odsudzujem takúto neprimeranú reakciu ruskej strany. Nemalo by sa však zabúdať, že aj Gruzínsko nesie svoj podiel viny, lebo spustilo vojenskú akciu. Obrátenie sa k podobným krokom nikdy nemôže byť riešením sporu.

Európska únia bola vyzvaná, aby v tejto situácii prevzala dôležitú úlohu sprostredkovateľa. Som presvedčený, že Únia mala právo odsúdiť ruské uznanie nezávislosti Južného Osetska a Abcházska. Gruzínska suverenity a jej územná celistvosť musí byť rešpektovaná.

Podľa mňa je pre Európsku úniu vzhľadom na súčasnú situáciu nevyhnutné do Južného Osetska poslať mierovú a pozorovateľskú misiu.

Súčasná situácia dokazuje potrebu ešte užšej spolupráce s krajinami čiernomorskej oblasti.

Hlasoval som za prijatie spoločného návrhu uznesenia o situácii v Gruzínsku.

Marian Złotea (PPE-DE), písomne. – (RO) Považujem za dôležité, že v tejto chýlostivej situácii Európa dokázala, že je jednotná a podporuje jednotnú pozíciu v súvislosti s konfliktom v Gruzínsku.

A predsa musíme naďalej poskytovať podporu a pomôcť rekonštrukcii postihnutých oblastí v Gruzínsku, podporovať opatrenia na zvýšenie dôvery, ako aj rozvoj regionálnej spolupráce. Zároveň je nevyhnutné, aby Európa zrýchlila rozvoj európskych energetických projektov (ako je Nabucco a P8).

Aj keby sa väčšina pozornosti obrátila na Gruzínsko vzhľadom na geografickú polohu Azerbajdžanu, som presvedčený, že by sme mali prihliadať aj na potrebu ustanoviť partnerstvo medzi EÚ a Azerbajdžanom s cieľom podporiť energetické projekty EÚ a pokračovať v nich.

Chcem zdôrazniť, že urovanie zmrazených konfliktov v čiernomorskom regióne je možné dosiahnuť len v rámci medzinárodného práva, s rešpektovaním územnej celistvosti krajín a ich suverenity na celom území, ako aj dodržiavaním zásady nedotknuteľnosti hraníc.

Podporujem stanovisko Rady, podľa ktorého je Európska únia pripravená zapojiť sa aj na mieste, podporovať všetky snahy o zabezpečenie mierového a dlhotrvajúceho riešenia konfliktu v Gruzínsku. Som presvedčený, že len pomocou dialógu a rokovaní môžeme dosiahnuť požadované výsledky.

21. Hodnotenie dublinského systému (pokračovanie rozpravy)

Predseda júci. – Pokračujme teraz v rozprave o správe o hodnotení dublinského systému, ktorú predložila pani Lambertová.

Inger Segelström (PSE). – (SV) Vážený pán predseda júci, toto je obrovská zmena témy, ak však nevyriešime krízu v Gruzínsku, budeme v Európe potrebovať lepšiu azylovú politiku a politiku týkajúcu sa utečencov.

Začnem poďakovaním pani Lambertovej za veľmi dôkladnú správu. Podporujem aj pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré predložila pani Rourová a pani Lefrançoisová. Dublinský systém a voľbu prvej krajiny pre vstup pre ľudí vstupujúcich do EÚ je skutočne nevyhnutné prehodnotiť. Mám na mysli stredozemské krajiny, ale aj Švédsko, ktoré je európskou krajinou, ktorá prijala najväčšie množstvo utečencov z Iraku. EÚ by mala prijať väčšiu spoločnú zodpovednosť, inak dublinské nariadenie nemá zmysel.

Minulý rok podnikol Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci informačnú návštevu stredozemnej oblasti. Pomery tam boli otrasné! Veci nepomohlo ani Švédsko, ktoré začalo navracaa utečencov a žiadateľov o azyl späť do Grécka, ktoré už istý čas bolo výrazne preťažené. Vzápätí na to prijala skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov v Parlamente smernicu

o návrate nelegálnych prisťahovalcov, ktorá obsahovala neľudské pravidlá, ako napríklad pravidlo o deportácii po uplynutí osemnásťmesačnej čakacej lehoty, čo je obzvlášť tvrdé pre deti. Spoločná európska azylová a utečenecká politika je potrebná, ale mám pocit, že sa uberať nesprávnym smerom, čo mi robí starosti. Trápi ma, že neprijímame deti a nie sme pripravení venovať im viac pozornosti.

Je však jedna vec, ktorej sme venovali pozornosť, a to dnešný prejav pána komisára Barrota o dočasnom pozastavení. Ako Švédka by som chcela využiť príležitosť a vyzdvihnúť samosprávu Södertälje na juh od Štokholmu. Prijali tu viac utečencov z Iraku, než celé Spojené štáty a Kanada dohromady. Domnievam sa, že samospráva Södertälje by mala byť chápaná ako experiment, o ktorom hovoril pán komisár. Ďakujem.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážený pán predseda, táto rozprava je nepochybne veľmi dôležitá a bola prerušená. Ale to sa stáva. V každom prípade som aj ja presvedčený, že poskytnúť Európe skutočne zjednotené právo požiadať o azyl bude vynikajúcou reakciou na problémy, ktoré sme spomenuli v predchádzajúcej rozprave.

Stručne sa zastavím pri niektorých poznámkach. Áno, súčasný systém nie je „férový“ v tom, že žiadatelia o azyl dostávajú v závislosti od členského štátu, v ktorom oň požiadajú, rôzne odpovede. Správne ste, madam, zdôraznili, že niektoré krajiny sú otvorenejšie a štedrejšie ako iné. Preto je táto harmonizácia potrebná. Podobne musíme zvážiť množstvo relevantných otázok, ako je problém neplnoletých osôb bez sprievodu. Musíme preskúmať aj problém zadržiavania žiadateľov o azyl a celkom jasne to musíme spraviť v rámci revízie týchto textov s cieľom nie nevyhnutne sa odkloniť od dublinského systému, ale zdokonaľiť odpovede európskych krajín žiadateľom o azyl.

Musíme ostať verní európskej tradícii demokratického a humanistického privítania. Preto, pán predseda, dámy a páni, zisťujeme, že táto diskusia je mimoriadne užitočná. Rozhodne nám dáva podnet na premýšľanie a ja sa, samozrejme, vrátim, aby som Parlamentu mohol predstaviť texty, ktoré teraz vzhľadom na vynikajúce postrehy, čo naplnili túto diskusiu, pripravíme.

Preto musím úprimne poďakovať Parlamentu a vám, pán predseda, a dúfam, že do konca roka sa budem môcť vrátiť s návrhmi dokumentov umožňujúcim výrazne zlepšiť situáciu v Európe s ohľadom na právo na azyl.

Predseda. – Ešte raz by som sa chcel ospravedlniť pánovi komisárovi za prerušenie rozpravy. Priority, žiaľ, boli určené tak, že sme sa museli odchýliť od bežného postupu a prerušiť túto konkrétnu diskusiu.

Jean Lambert, spravodajkyňa. – Vážený pán predseda, aj ja chcem veľmi pekne poďakovať pánovi komisárovi za jeho slová a za jeho uisťovanie. Myslím, že z toho, čo dnes znelo zo všetkých strán Parlamentu, je zrejme, že potrebujeme nielen účinný, ale vysokokvalitný systém založený na spoločnej zodpovednosti. Slovom kolegyne Segelströmovej, musí existovať spoločná zodpovednosť, inak nebude tento systém dávať nijaký zmysel.

Myslím, že aj Rada potrebuje počuť tento odkaz veľmi, veľmi zreteľne, pretože oni, Rada, sú vlády zodpovedajúce za plnenie svojich povinností. Je pravda, že niektoré členské štáty, ako napríklad Švédsko, plnia svoje povinnosti veľmi dobre. Iný nie. To znamená, že činnosti, ktoré prijíma Komisia, aby ich v tom podporila, napríklad použitie UNHCR a myšlienka Európskeho úradu na podporu azylantov, sa stávajú stále dôležitejšími, ak sú primerane financované. Myslím, že aj o tomto musíme my, čo fungujeme v rozpočtovom systéme, premýšľať.

V mene môjho kolegu, pána Busuttila, by som však chcela povedať, že poniektorí z nás sú stále presvedčení, že tlak na isté členské štáty je skôr dočasný ako systémový, a preto by naše reakcie azda mohli byť systémovejšie, pokiaľ, samozrejme, neočakávame náhlu zmenu svetovej situácie, ktorá by následne ovplyvnila prílev utečencov. Preto ešte raz ďakujem pánovi komisárovi a mojim kolegom za ich úprimné slová. Uvidíme, čo možno vykonať, aby sa táto myšlienka dostala do Rady, a veľmi sa tešíme na návrhy, ktoré do konca roka prídu z Komisie.

Predseda. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční v utorok.

22. Spoločný referenčný rámec v oblasti európskeho zmluvného práva (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom rokovania je rozprava o otázke na ústne zodpovedanie, ktorú položil Komisii pán Lehne, v mene Výboru pre právne veci o spoločnom referenčnom rámci v oblasti európskeho zmluvného práva (O-0072/2008 – B6-0456/2008).

Hans-Peter Mayer, spravodajca výboru požiadaného o stanovisko. – (DE) Vážení páni predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, návrhom spoločného referenčného rámca (DCFR) vyvrcholili práce na európskom občianskom práve, teda aspoň nateraz. Ide, samozrejme, o návrh vypracovaný odborníkmi v oblasti práva, ktorý je ešte nevyhnutné prediskutovať na politickej úrovni. Zámerom tejto rozpravy preto je pokúsiť sa o vytvorenie a rozbehnutie širokej diskusie o budúcnosti európskeho súkromného práva. Európsky parlament by chcel dosiahnuť taký stav, aby boli všetky zúčastnené strany prítomné na tejto diskusii, na to však musíme zabezpečiť, aby bol tento akademický návrh, ktorý je zatiaľ dostupný len v angličtine, vyšiel aj v ostatných oficiálnych jazykoch.

Pani komisárka, finančné prostriedky vyhradené na preklady v roku 2008 ešte neboli úplne vyčerpané. Ak máme viesť riadny celoeurópsky dialóg o budúcnosti európskeho občianskeho práva, budeme tieto preklady potrebovať. Nestačí len, ak bude preložený len najbližší dokument Komisie, i keď to očividne treba urobiť. Komisia začala výberový proces interne, snažiac sa prebrať pravidlá akademického referenčného rámca a vyberajúc to, čo sa musí zahrnúť do textu Komisie.

Oceňujeme, že na tomto výberovom procese sa zúčastňujú všetky relevantné generálne riaditeľstvá. Chcel by som však pripomenúť, že projekt tzv. európskeho zmluvného práva by malo skutočne viesť GR pre spravodlivosť a vnútorné veci, lebo referenčný rámec sa netýka len spotrebiteľského zmluvného práva. Zámerom je aj zjednodušiť zmluvné právo pre malé a stredné podniky, aby mohli formulovať svoje cezhraničné zmluvy s inými obchodnými partnermi, ktorí nie sú spotrebiteľmi.

Práve preto, že spoločný referenčný rámec musí zohľadňovať aj sektor malých a stredných podnikov, uskutočnila v priebehu posledných mesiacov Komisia semináre o vybraných problémových oblastiach na poli medzipodnikovej pôsobnosti a závery z týchto seminárov by sa tiež mali v nasledujúcom dokumente Komisie zohľadniť.

V uznesení uvádzame, že konečná verzia akademického referenčného rámca by mohla zohrať úlohu súboru nástrojov; v skutočnosti už túto úlohu prakticky splnila už len tým, že bola zverejnená. Zákonodarný orgán Spoločenstva bude musieť dozrieť na to, aby právne akty z oblasti súkromného práva Spoločenstva v budúcnosti vychádzali so spoločného referenčného rámca.

Spoločný referenčný rámec je možné v ďalšom štádiu zmeniť na voliteľný nástroj, zmluvné strany si potom budú môcť zvoliť alternatívny systém občianskeho práva, ktorým sa budú riadiť ich právne vzťahy. To je krok, ktorý je potrebné spraviť, aby sa vyriešili problémy, ktoré nás v oblasti vnútorného trhu celkom zreteľne stále sprevádzajú.

Voliteľný nástroj však, ak má oživiť právne transakcie na vnútornom trhu, bude musieť prekročiť rámec všeobecného zmluvného práva. Napríklad: okrem pravidiel, ktorými sa riadi uzatváranie kúpnopredajných zmlúv, budú musieť existovať pravidlá o prevode majetku a o zrušení prevodu aktív, ktoré nemajú nijaký pevný právny základ: inými slovami, záväzkové právo.

Parlament chce predovšetkým zaistiť, že s ním bude v priebehu výberového procesu Komisia priebežne konzultovať a že bude do tohto procesu zapojený. Nepochybne musíme zvážiť, ako možno v budúcnosti zvýšiť význam tohto projektu, najmä vo Výbore pre právne veci. Komisia však musí ihneď začať premýšľať, aké mechanizmy potrebujeme na zabezpečenie toho, že v novom dokumente Komisie bude zohľadnený budúci vývoj. V súčasnom výberovom procese musí Komisia pri svojom plánovaní začať zvažovať zmeny, ktoré sa objavia v konečnej verzii akademického referenčného rámca.

Toto všetko dokazuje, že nás tento spoločný referenčný rámec vedie do nových oblastí európskeho zmluvného práva. Európsky parlament, Komisia a Rada sa musia jednoznačne zaviazat' tomuto projektu, ktorý je možno tou najdôležitejšou iniciatívou pre nasledujúce parlamentné obdobie. Ide o projekt, ktorý prináša osoh všetkým: spotrebiteľom, lebo s podporou európskeho zmluvného práva budú čoskoro môcť nakupovať po celej Európe a spoločnostiam, lebo väčšia právna istota im umožní vstupovať na nové trhy, a keďže bude existovať jednotný súbor pravidiel, dosiahnu podstatné úspory v nákladoch.

Meglana Kuneva, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, celá Komisia úprimne víta záujem Parlamentu o spoločný referenčný rámec, alebo v skratke o CFR. CFR je dlhodobý projekt na zlepšenie kvality a súdržnosti právnych predpisov EÚ.

Dovoľte mi, aby som v tejto súvislosti odpovedala na vaše otázky. Predovšetkým by som chcela povedať, že Komisia sa skutočne usiluje zabezpečiť preklad spoločného referenčného rámca Komisie, aby sa o ňom mohla viesť diskusia a aby mohol byť zavedený s cieľom zlepšiť kvalitu právnych predpisov EÚ v oblasti zmluvného práva a dosiahnuť jeho väčšiu súdržnosť.

Táto úvaha sa však netýka predbežného akademického návrhu. Spoločný referenčný rámec Komisie bude s najväčšou pravdepodobnosťou výrazne kratší ako akademický návrh. Vzhľadom na obrovský rozsah prác, ktoré budú potrebné na preklad spoločného referenčného rámca, nedáva zmysel míňať vzácne finančné prostriedky určené pre preklady, aby boli preložené časti akademického návrhu, ktoré nie sú pre spoločný referenčný rámec podstatné.

Komisia v súčasnosti pristúpila k výberu tých častí akademickej verzie spoločného referenčného rámca, ktoré sú podstatné pre konečnú verziu Komisie, pričom vychádza z cieľov jej politiky. Všetky relevantné GR sú do tohto výberu zapojené podľa ich oblasti pôsobnosti, samozrejme, vrátane GR pre spravodlivosť a vnútorné veci. Konečný výber bude predložený na prekonzultovanie s ďalšími inštitúciami vrátane Parlamentu a zúčastnených strán.

Komisia musí vlastne zaručiť, aby závery seminárov, ktoré sa uskutočnili v roku 2007, boli v spoločnom referenčnom rámci zohľadnené.

Komisia vždy považovala spoločný referenčný rámec ako nástroj pre vytváranie lepšej legislatívy. Spoločný referenčný rámec by mal obsahovať množinu definícií, všeobecných zásad a modelových pravidiel v oblasti zmluvného práva. Komisia sa ešte nerozhodla, ktoré oblasti zmluvného práva budú zahrnuté do spoločného referenčného rámca.

Pri prijímaní rozhodnutia o spoločnom referenčnom rámci Komisia zohľadní stanovisko Parlamentu a Rady.

Ako som už spomenula, Komisia podľa všetkého skráti súčasný akademický návrh a bude preto zrejme nevyhnutné vykonať zmeny a doplnenia zvyšného textu, aby sa dal využiť na účely tvorby politiky. Aj keď je ešte predčasné niečo tvrdiť, je možné, že spoločný referenčný rámec vytvorí nezáväzný legislatívny nástroj.

Komisia v plnej miere chápe, že Parlament chce byť informovaný o prebiehajúcej práci na spoločnom referenčnom rámci a že sa chce do nej zapojiť. Oceňujeme účasť Parlamentu v procese spoločného referenčného rámca a do značnej miery sa na ňu spoliehame. Komisia bude naďalej čo najprimeranejšie informovať Parlament o pokroku v práci, najmä prostredníctvom pracovnej skupiny Parlamentu, ktorá sa spoločnému referenčnému rámcu venuje, a bude sa s Parlamentom a so všetkými zúčastnenými stranami radiť o výsledkoch predbežného výberového procesu.

Hneď ako Komisia dokončí svoj návrh spoločného referenčného rámca, rozhodne o potrebe aktualizácií a o najlepšom mechanizme aktualizácií.

Chcela by som ukončiť poďakovaním za vašu podporu, ktorú Parlament preukazuje práci Komisie na tomto dôležitom dokumente.

Jacques Toubon, v mene skupiny PPE-DE. – (FR) Vážený pán predsedajúci, náš kolega, pán Meyer, správne označil problémy v tejto záležitosti. Pani komisárka, dovoľte mi povedať, že chápem vašu technickú odpoveď týkajúcu sa prekladov, ale to, čo v tejto súvislosti povedal pán Meyer predstavuje skutočný problém v jeho úplnosti. Ako sa dá prejsť z akademickej práce k politickému rozhodnutiu a napokon k právnomu rozhodnutiu?

Verím, že je absolútne nevyhnutné, aby to pochopili všetci, lebo návrh spoločného referenčného rámca, ktorý vám bol predložený koncom minulého roka, treba zväziť v súvislosti so všetkou vykonanou prácou a nie len s predloženým návrhom. Napríklad, je zjavné, že výber sa musí týkať záväzkového a zmluvného práva. Existujú rôzne názory na túto záležitosť, ale toto je voľba, ktorú musíme urobiť, a aby sa tak stalo, na stole musí, samozrejme, ležať niekoľko návrhov. Ďalej, bude obsah spoločného referenčného rámca obmedzený, a tak i záväzný, alebo bude všeobecný a tak bude mať viac indikatívny charakter?

Preto potrebujeme celý rad informácií a to je, samozrejme, dôležité na to, aby Parlament mohol vykonávať svoju prácu a aby ju mohol vykonávať už od prvého štádia. Preto je, zakončím túto tému veľmi praktickou poznámkou, veľmi dôležité, aby sa poslanci zúčastnili vypočutia, ktoré Komisia pripravuje v odborníkmi

na začiatok októbra, a konferencie, ktorá sa uskutoční pod patronátom francúzskeho predsedníctva Európskej únie v dňoch 23. a 24. októbra. Táto téma si zaslúži otvorenú a transparentnú diskusiu, ktorú nepovedú len odborníci, a zúčastnia sa jej aj osoby zodpovedné za politické rozhodnutia.

Manuel Medina Ortega, *v mene skupiny PSE.* – (ES) Vážený pán predsedajúci, súhlasím v postrehmi pána Toubona. Predovšetkým s tým, že práca akademickej skupiny pre spoločný referenčný rámec je jednoznačne veľmi cenná a seriózna práca. Akým spôsobom sa však dostaneme z akademickej práce k politickým návrhom? Odpoveďou azda je, že to bude závisieť od používania jedného jazyka a možno jediného teoretického zamerania.

Kým budeme prijímať internú prácu, ktorá bola vykonaná, pani komisárka, som presvedčený, že musíme prejsť do ďalšej fázy, v ktorej sú zapojené Parlament a príslušné sektory, nie len veľké, ale aj menšie spoločnosti, odborové zväzy a iné hospodárske subjekty.

Skupina PSE predložila pozmeňujúci a doplňujúci návrh na zvýšenie účasti na tomto projekte v skoršej fáze, na čo sme, samozrejme, potrebovali preklad textu, i keď to bolo zhrnutie textu. Tento text by mohol neskôr tvoriť základ voliteľného prvku, ale na to musíme najprv určiť, aký je jeho obsah.

Jednoducho, táto diskusia musí slúžiť na informovanie európskych občanov o tom, že Komisia na projekte pracuje. Komisia však vzhľadom na to, že je len jednou z európskych inštitúcií, nemôže schovávať tento projekt pre seba. Nastal čas, aby sa Komisia podelila o svoje znalosti s Európskym parlamentom a širokou verejnosťou. Opakujem: odborové zväzy, veľké a malé spoločnosti, ďalšie hospodárske subjekty a verejnosť všeobecne.

Regulácia zmluvného rámca ovplyvňuje všetkých európskych občanov a návrh možných pravidiel hmotného práva si vyžaduje najväčšie možné množstvo zúčastnených sektorov, čo sa bez prekladu do všetkých jazykov EÚ zdá nemožné. Nemožné to bude aj bez vyššej účasti ďalších sektorov.

Diana Wallis, *v mene skupiny ALDE* – Vážený pán predsedajúci, pani komisárka odpovedala na niektoré otázky, ktoré položili moji kolegovia. Tento projekt je však veľmi dôležitý pre všetky naše inštitúcie a tým sa dostávame k jeho politickej stránke a hlavným otázkam, týkajúcim sa demokratickej zákonnosti vytvorenia spoločného referenčného rámca. Doteraz sa konalo množstvo konzultácií s mnohými pracovnými skupinami a skupinami zúčastnených strán, z ktorých je možné sa mnohému poučiť, ale teraz je čas na rozhodovací proces, ktorý musí byť otvorený, prístupný pre všetkých a súdržný.

Komisia celkom správne vykonáva výberový proces pred predložením Bielej knihy. Tento proces však musí byť čo najotvorenejší a očividne nás trápí otázka použitých jazykov, lebo ak by šlo o obvyčajnú legislatívu bola by prístupná vo všetkých jazykoch. Môžete Parlament uistiť, že vo fáze Bielej knihy bude možné zmeniť výber to Parlament bude považovať za vhodné?

To leží v centre rébusu, ktorému čelíme. Odštartuje Biela kniha legislatívny proces, alebo niečo s ním analogické? Alebo budeme musieť riešiť samostatný legislatívny proces zakaždým, keď v budúcnosti natrafíme na čokoľvek, čo súvisí so zmluvným právom? Závisí od toho, či bude záväzný alebo nezáväzný. Rada sa podľa všetkého domnieva, že by mal byť nezáväzný a dobrovoľný. V tom prípade je otázne, či vôbec potrebujeme nejaký výberový proces. Môžete všetko ponechať otvorené a viesť politickú diskusiu v okamihu, keď sa v legislatívnom návrhu vynorí otázka zmluvného práva. Na druhej strane, ak dnes vytvoríme niečo záväzné, čo Parlament očividne uprednostňuje v podobe voliteľného nástroja, potom musíme viesť veľmi vážnu politickú diskusiu prístupnú pre všetkých o obsahu a rozsahu, ktorá nás povedie k ďalšiemu radu otázok o právnom základe a účasti Parlamentu v úlohe, ktorá bude viac než len poradná.

Ieke van den Burg (PSE). – (NL) Vážený pán predsedajúci, súhlasím s predchádzajúcimi rečníkmi a rada by som zdôraznila dva konkrétne body. Tým prvým je, ako zaručíme, že sa naozaj uskutoční demokratický proces konzultácií prístupný pre všetkých, v ktorom zohrajú úlohu aj národné parlamenty, nie len Európsky parlament, a v ktorom sa bude konzultovať so všetkými zúčastnenými stranami. Osobitne ma zaujíma, či tieto konzultácie budú vyvážené, a či, napríklad, spotrebiteľské organizácie, malé a stredné podniky, odborové zväzy atď. zaviesť odbornosť a zaplatiť za ňu tak, aby mohli zohrávať skutočnú úlohu v procese konzultácií.

Komisia cíti v tejto súvislosti zodpovednosť a preto by som sa rada spýtala Komisie, ako bude Komisia tento proces podporovať. Chcem požiadať Parlament o podporu pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu, ktorý v tejto chvíli predkladáme.

Druhým bodom sú obavy o šírku výberu. Sama seba sa pýtam, či by sme nemali vylúčiť niektoré veci z odseku 12. Väčší zmysel by malo ponechať tieto otázky v tejto fáze otvorené.

Andreas Schwab (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, sledoval som túto diskusiu s veľkým záujmom, ale niekedy som mal dojem, akoby sa všetky tie spoločné stretnutia Výboru pre právne veci a Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa nikdy neodohrali. Áno, pani van den Burgová, všimli sme si, aj medzi našimi kolegami vo výboroch, že je nesmierne zložité v rôznych prípadoch nájsť záujem a odbornú znalosť, ktoré sú potrebné pre túto dôležitú iniciatívu právnej politiky v Európe. Domnievam sa, že je nielen úlohou Komisie, ale aj povinnosťou poslancov zabezpečiť, aby sa do tejto diskusie zapojili čo najskôr aj relevantné združenia, odborové zväzy, zamestnanci a malé a stredné podniky.

Myslím však, úplne chápem, čo na tomto mieste povedal Hans-Peter Mayer a čoho sa dotkol aj Jacques Toubon, že včasná účasť rôznych zúčastnených strán môže byť, samozrejme, úspešné ak budú právne základy prístupné vo všetkých jazykoch. Nie som prekvapený odpoveďou pani komisárky a jej utiahnutím sa k stanovisku, že dostupné akademické dokumenty nie sú nič viac než len technický základ pre vypracovanie stanoviska v Bielej knihe. A predsa, v tomto zložitom procese je podľa mňa, pani komisárka, naozaj potrebné preložiť aj základy vašich odporúčaní pre Bielu knihu, keďže to je jediný spôsob, ako zabezpečiť zmysluplnú diskusiu. Verím, že návrh preto mieri správnym smerom, a chcem pani komisárku požiadať, aby v tomto prípade prijala vhodné podporné kroky.

Meglena Kuneva, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, poznámky všetkých ctených poslancov boli výborne predložené a veľmi múdre. Chcela by som zdôrazniť, že rozhodnutie preložiť len niektoré časti akademického textu je politickým rozhodnutím. Je to tak preto, lebo oblasti, ktoré nie sú užitočné na účely spoločného referenčného rámca nebudú preložené. Nerada sa opakujem, ale je veľmi dôležité zdôrazniť, že spoločný referenčný rámec sa stane prirodzeným súborom nástrojov a Parlament bude v plnej miere zapojený do rozhodnutia, ktoré časti textu sa majú preložiť.

Rada by som vás informovala o stretnutiach, ktoré navrhlo francúzske predsedníctvo, ktoré naplánovalo dve stretnutia Výboru pre občianskoprávne veci na 5. septembra a 3. novembra s cieľom zvážiť výber kapitol akademického návrhu spoločného referenčného rámca pre budúci spoločný referenčný rámec Komisie. Ako vidíte, nič nie je vytesané do skaly. Aj Parlament, aj Komisia sa môžu v plnej miere zúčastniť a na úlohe spolupracovať. Záver týchto diskusií by sa mal prijať ako závery Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci v decembri 2008. To nám poskytujú dostatočnú istotu, že proces je skutočne prístupný pre všetky zaujaté strany. S odkazom k poznámke pani van den Burgeovej by som vás chcel uistiť, že konzultačný proces bude široký a prístupný pre všetkých.

Získala som reakciu akademikov, ktorí vyhlásili, že svoj návrh preložia, čo znamená, že bude určite vo francúzštine, nemčine a v angličtine. To okrem úsilia Komisie zaručí, že projektu bude určite prístupný v týchto troch jazykoch. Komisia má rozhodne záujem spolupracovať s Parlamentom, ktorý bol taký nápomocný pri tomto projekte, a s Radou, čím sa zabezpečí náležitý priestor, pri práci na preložených verziách vyhotovenej akademickej časti projektu.

Predsedajúci. – Dostal som jeden návrh uznesenia ⁽¹⁾ podľa článku 108 odsek 5 rokovacieho poriadku.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok.

23. Určité otázky týkajúce sa poistenia motorových vozidiel (rozprava)

Predsedajúci. – Nasledujúcim bodom rokovania je správa, ktorú predkladá pán Mladenov, v mene Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa, o určitých otázkach týkajúcich sa poistenia motorových vozidiel (2007/2258(INI)) (A6-0249/2008).

Nickolay Mladenov, spravodajca. – Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, kolegyne a kolegovia, a tlmočníci, ktorí ostávajú tu v týchto neskorých hodinách v zaujímavé dni, akým je ten dnešný, keď Európska rada diskutovala o Gruzínsku, dúfam, že budete mať ešte trochu času a energie sústrediť sa na ďalšiu správu, ktorá je pre nás všetkých, napriek svojej technickej povahe, celkom dôležitá.

Jej pôvod je v otázke vznesenej tu v Parlamente pri prijímaní štvrtej smernice o poistení motorových vozidiel. Vtedy sa Parlament rozhodol požiadať Komisiu o vykonanie dôkladnejšej štúdie týkajúcej sa niekoľkých otázok, ktoré predložil Parlament, ale v samotnej štvrtej smernici sa im nevenovala pozornosť. Ide najmä

(1) Pozri zápisnicu.

o tieto tri súbory otázok: po prvé, prešetriť, či boli v celej EÚ účinne zavedené vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa sankcií; ďalej, zistiť, akým spôsobom funguje systém likvidačného zástupcu vytvorený podľa smernice a či nie je nevyhnutné harmonizovať na úrovni Únie; a nakoniec zistiť možno najdôležitejšiu a najkontroverznejšiu záležitosť úzko súvisiacu s otázkou, ktorú sa pýtajú spotrebitelia, či by sa súčasná dostupnosť dobrovoľného programu právnej ochrany pre poistenie motorových vozidiel v Európe nemala pretransformovať na povinný program, ktorý by pokrýval cezhraničné nehody v celej Európskej únii.

Dovoľte, aby som začal s poslednou otázkou, lebo je zrejme najdôležitejšia a očividne to je otázka, ktorá najviac zaujíma európskych spotrebiteľov. Mňa samého, keď som sa začal touto správou zaoberať, veľmi lákalo zastať sa harmonizácie a povinného poistenia právnej ochrany v celej Únii. Ale podrobné štúdie ukázali, že práve to by nemuselo byť v záujme spotrebiteľov, ani v záujme európskeho poisťovacieho sektora.

Ak by bola prijatá, v mnohých členských štátoch by sa spotrebiteľom zvýšili ich náklady na poistenie motorových vozidiel. Vytvorilo by sa prostredie pre vyššie a neoprávnené poistné nároky. Vznikli by časté odklady pri riešení existujúcich poistných nárokov a veľmi silné prekážky pre ľudí, ktorí by sa rozhodli pre mimosúdne vyrovnanie.

A nakoniec by tým vznikla veľmi veľká a nešťastná záťaž na justičné systémy našich členských štátov, o čo isto nikto z nás nestojí. Takže je možno lepší druhý prístup, o ktorom táto správa hovorí, a to zvýšiť informovanosť o existujúcich dobrovoľných programoch v celej Európskej únii.

V mnohých starých členských štátoch už existujú a celkom dobre fungujú a v nových členských štátoch sa práve vytvárajú a rozvíjajú. Najmä v nových členských štátoch potrebujú väčšiu podporu, možno prostredníctvom ich začlenenia medzi predzmluvné informácie o výbere o podobných možnostiach v celej EÚ s osobitným dôrazom na nové členské štáty.

Čo sa týka otázky likvidačných zástupcov, Európska komisia vypracovala štúdiu. Štúdiu sme veľmi pozorne preskúmali. Radili sme sa so sektorom a so spotrebiteľskými organizáciami z celej EÚ a vo všetkých členských štátoch boli vytvorené národné informačné strediská. Prostredníctvom týchto národných informačných stredísk sa môžu spotrebitelia domáhať svojich nárokov a vyhľadávať potrebné informácie.

To, že musíme urobiť, je poskytnúť spotrebiteľom ešte viac informácií o existujúcom systéme namiesto toho, aby sme vytvárali nový systém ako nadstavbu toho starého.

A napokon v otázke vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa sankcií a toho, či ich zjednotíme alebo nie, správa zastáva názor, že by sme mali ponechať zásadu subsidiarity. To znamená, že existujúce vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa sankcií v členských štátoch Európy sa musia ponechať. Netreba harmonizovať. Európska komisia však musí podrobnejšie sledovať situáciu v celej EÚ a zaručiť, že v prípade, ak vnútroštátne orgány budú potrebovať pomoc, dostane sa im pomoci od Európskej komisie.

Toto je podstatou správy, o ktorej tu dnes diskutujeme.

Meglana Kuneva, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, v mene môjho kolegu, pána komisára Charlieho McCreevyho, mi dovoľte najprv poďakovať Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa a Výboru pre právne veci, a najmä pánom Mladenovi a Garganimu za ich námahu pri vypracovávaní dôkladnej a dôslednej správy o niekoľkých otázkach týkajúcich sa poistenia motorových vozidiel.

Pán Mladenov, nemožno nesúhlasiť s vašim vyjadrením, že tu ide aj o spotrebiteľskú otázku.

Komisia oceňuje vašu podporu záverom, ku ktorým sme v našej správe o poistení motorových vozidiel z roku 2007 dospeli. Dovoľte, aby som sa stručne venovala niektorým témam z tejto správy.

Začnem vnútroštátnymi právnymi predpismi týkajúcimi sa sankcií, ktoré boli zavedené s ohľadom na postup zodpovedajúceho plnenia.

Komisia oceňuje jednoznačné stanovisko, ktoré ste v tejto správe voči danej problematike zaujali. Vaša správa, zdá sa, vlastne potvrdzuje naše stanovisko k tejto záležitosti, najmä k otázke vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa sankcií, a i keď nie je rovnaká, vytvára žiadaný účinok a preto v tomto ohľade nie je na úrovni EÚ potrebná nijaká harmonizácia.

Komisia ostane pozorná a v prípade potreby prijme opatrenia proti tým členským štátom, ktoré nebudú dodržiavať ustanovenia relevantnej smernice. Preto môžeme len uvítať vašu výzvu, aby Komisia pokračovala v pozornom sledovaní funkčnosti mechanizmu, ktorý bol zavedený v súlade so smernicami EÚ o poistení motorových vozidiel. Expertná skupina pre poistenie motorových vozidiel, ktorú minulý rok ustanovili

moje útvary, spája zástupcov členských štátov a zúčastnených strán a dokazuje, že je veľmi účinným nástrojom.

V súlade s vaším návrhom Komisia v procese hodnotenia účinnosti systémov v členských štátoch zapojí spotrebiteľské organizácie zastupujúce obeť dopravných nehôd.

Dovoľte mi prejsť k druhému bodu, ktorým je právna ochrana, čo je pre spotrebiteľov, ale aj pre poisťovacie spoločnosti, veľmi dôležité.

Vo svojej správe zvažujete niekoľko plusov a mínusov systému, v ktorom by právna ochrana bola povinne hradená v celej EÚ prostredníctvom politiky poistenia motorového vozidla zodpovednej strany. Ako sa uvádza v správe Komisie z roku 2007, sme presvedčení, že takéto riešenie by pravdepodobne neposkytlo jasné výhody obetiam dopravných nehôd; mohlo by dokonca viesť k deformácii fungujúcich vnútroštátnych systémov likvidácie poistných udalostí pre motorové vozidlá. Okrem toho sa pravdepodobne zvýši poistné v tých krajinách, v ktorých doteraz neboli zavedené nijaké úhrady nákladov spojených s uplatnením práva, alebo boli, no len v obmedzenej miere.

Teší ma, že vaša správa odráža niektoré z týchto obáv a uprednostňuje trhovo riadené riešenia, ako je využívanie dobrovoľného poistenia právnej ochrany. Hoci sa zdá očividné, že na niektorých trhoch sa tento typ poisteného krytia len zriedkakedy využíva a že je potrebná lepšia podpora. To by mal zvládnuť samotný trh, keďže Komisia nemôže podporovať žiaden konkrétny poistný produkt ani odvetvie poisťovníctva.

Na záver mi dovoľte, aby som sa venovala informovanosti o nástrojoch a mechanizmoch v rámci smerníc EÚ o poistení motorových vozidiel.

Komisia súhlasí s tým, že existuje priestor na zlepšenie, najmä v súvislosti s novými členskými štátmi, čo sa týka miery informovanosti občanov o nástrojoch vytvorených podľa smerníc o poistení motorových vozidiel, ako je mechanizmus likvidačného zástupcu alebo existencia národných informačných stredísk.

Odvetvie poisťovníctva môže a malo by zohrávať v tejto oblasti hlavnú úlohu. Komisia prispela k potrebe informácií o obetiach dopravných nehôd a motoristoch vydávaním množstva propagačných materiálov o poistení motorových vozidiel na portáli „Vaša Európa“. Mnoho informačných zdrojov existuje na vnútroštátnej úrovni, ako sú automobilové kluby, kancelárie poistenia motorových vozidiel, agentúry na likvidáciu poistných udalostí a iné.

Záverom: v priebehu posledných rokov sa pravidelné podávanie správ Európskemu parlamentu o otázkach poistenia motorových vozidiel stalo zavedeným postupom a ja sa teším na pokračovanie našej dobrej spolupráce.

Othmar Karas, zastupujúci spravodajcu Výboru pre právne veci požiadaného o stanovisko. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, pán spravodajca, dámy a páni, v mene predsedu Výboru pre právne veci, pána Garganiho, by som sa rád poďakoval spravodajcovi za jeho správu a dobrú spoluprácu.

Chcel by som povedať tri pripomienky. Po prvé, spotrebiteľský záujem; po druhé, zásada subsidiarity; a po tretie, relevantnosť. Sme presvedčení, že nepremieňať dobrovoľné programy právnej ochrany pre poistenie motorových vozidiel v Európe na povinné programy je viac v súlade so záujmami spotrebiteľov. Nepotrebujeme zväzok povinných produktov, ani integráciu produktov, čo by len zdvihlo ceny poistenia a obmedzilo voľbu spotrebiteľov.

Čo sa týka subsidiarity, oceňujem, že spravodajca sa nepokúša presadzovať harmonizáciu za každú cenu. Krajiny, v ktorých sú niektoré náklady na právne zastúpenie kryté z poistenia motorových vozidiel, môžu v podobných programoch pokračovať bez toho, aby ich príklad museli nasledovať ďalšie krajiny.

V súvislosti s otázkou relevantnosti by som rád Parlamentu pripomenul, že sa zaoberáme témou, ktorá je v číselnom vyjadrení len málo závažná. Cezhraničné nehody predstavujú len približne 1 % dopravných nehôd v Európe a takmer všetky sa riešia mimosúdnu cestou. Blahoželám spravodajcovi k správe.

Andreas Schwab, v mene skupiny PPE-DE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, začnem poďakovaním kolegovi Mladenovi za jeho skutočne vynikajúcu prácu na tejto veľmi náročnej záležitosti. Vo svojej správe z vlastnej iniciatívy sa zaoberá všetkými kľúčovými problémami, a to dosť pozoruhodným spôsobom.

A predsa by som rád zdôraznil, že táto správa je len jedným kameňom v mozaike činností, ktoré ľudia v EÚ každý deň riešia. Pán Karas správne pripomenul, že cezhraničné nehody predstavujú zanedbateľné

percento dopravných nehôd a že väčšina z nich sa rieši mimosúdnu cestou. Jeden z významných nemeckých týždenníkov však uverejnil minulý týždeň článok, ktorý opisoval, ako chcel bežný občan preregistrovať svoje nemecké auto v Taliansku a po uvedení si, že to je jednoducho nemožné, to o osem mesiacov neskôr vzdal. Občania, ktorí s podobnými problémami zápolia osamotene, cítia obrovskú nespokojnosť s týmto stavom.

A práve preto je táto správa so svojimi stimulmi pre dobrovoľné programy, tým správnym prístupom. Úlohou členských štátov však je určiť, či by harmonizácia zákonov o kompenzáciách v EÚ nebola v dlhodobom meradle omnoho lepším riešením, ktoré viac vyhovuje záujmom občanov.

Tu v Parlamente a najmä vo Výbore pre právne veci sme sa pri rôznych príležitostiach zaoberali otázkou mimozmluvnej zodpovednosti, napr. v prípade Rím II, a teraz ostáva na členských štátoch, aby zistili, aké alternatívne riešenia nájdu v prípade, že harmonizácia zákonov o kompenzáciách a prijatie právnych nákladov ako škôd nie sú pre Parlament z dôvodu kompetencií možné.

To je niečo, čo budeme musieť v budúcnosti vyriešiť. Keďže práve o to ide, návrh pána Mladenova je pozoruhodný a zaslúži si našu podporu.

Diana Wallis, v mene skupiny ALDE – Vážený pán predseda, poistenie motorových vozidiel je pre tento Parlament veľmi úspešný príbeh a dlhý rad smerníc stále v skutočnosti zastupuje nejaké nedokončené veci, veci, ktoré nanešťastie zahŕňajú rastúce množstvo občanov uplatňujúcich svoje práva na voľný pohyb po celej Únii.

Správa pána Mladenova predstavuje veľmi dôležitý príspevok k prebiehajúcej práci. Je zrejmé, že domáhanie sa nárokov musí byť čo najviac zjednodušené a trojmesačné obdobie treba rešpektovať. Trauma po nehode nesmie byť znásobená traumou z činností súvisiacich s vymáhaním práva. Vieme, že existujú zložité otázky konfliktu zákonov, ktoré tento Parlament chcel vyriešiť naším prístupom k nariadeniu Rím II. Pomoc sme našli na Súdnom dvore v jeho rozsudku vo prípade Oldenburg, keď Súdny dvor interpretoval štvrtú smernicu a nariadenie Brusel spôsobom, aký sme zamýšľali, čím sa umožnilo obeti pristúpiť priamo k právnemu zákroku v krajine, kde má trvalý pobyt, namiesto toho, aby sa vec riešila pre súdom v krajine žalovanej strany. Tým sa zvýši tlak na potrebu mimosúdnych urovnaní. To je dôležitý vývoj. Možno to v krátkom čase vyvolá isté problémy, ale musíte zabezpečiť, pani Komisárka, aby členské štáty rešpektovali toto súdne rozhodnutie a interpretáciu právnych predpisov EÚ.

Ďalším krokom je navrhnuť systém, ktorý by vychádzal zo štúdií vyplývajúcich z Ríma II, čím sa zaručí, aby obeť získali úplnú kompenzáciu v súvislosti s podmienkami v ich domácej krajine. Príbeh pokračuje, ale úspechy je tiež ťažké označiť za zanedbateľné.

Malcolm Harbour (PPE-DE). – Vážený pán predseda, najprv by som sa chcel pripojiť k poďakovaniu pánovi Mladenovi za veľmi dôležitý a vážny kus práce. Dúfam, že jeho prvá väčšia správa pre Výbor pre vnútorný trh nebude poslednou. Veľmi pomohlo, že k záležitosti pristúpil a pozrel na ňu novými očami, zastupujúc občanov, ktorí majú úžitok z nových práv vyplývajúcich z ich členstva v Európskej únii, a ktorí zrejme očakávajú, že niektoré z týchto záležitostí sa budú riešiť lepšie ako v minulosti.

Budem vychádzať z pripomienok, ktoré uviedli niektorí z mojich kolegov, najmä Diana Wallisová a Andrew Schwab. Diana a ja sme sa o túto oblasť zaujímali, odkedy sme prišli v roku 1999 do Parlamentu, a preto chápeme jej dôležitosť. Domnievam sa, že by bolo správne povedať, že keby Parlament nepredkladal neustále túto tému Komisii a netvrdil, že systém poistenia motorových vozidiel, predovšetkým jeho cezhraničné aspekty pre mobilných motoristov, je nesmierne neuspokojivý, nemyslím, že by sme sa dnes nachádzali tam, kde sme, kúsok od štvrtej smernice o poistení motorových vozidiel. A možno hľadáme na piatu.

To dokazuje, ako dokáže Parlament odrážať záujmy občanov v komplexných cezhraničných otázkach, ktoré sa ich však začínú týkať, až keď sa ľudia ocitnú vo vážnych problémoch. Prišli so svojimi problémami za nami, keď mali nehodu v inej krajine a nemohli sa, v mnohých prípadoch pre vážne, či dokonca doživotné poškodenia, domáhať kompenzácií.

Potešilo ma, že sa pani komisárka v súlade s jej pevným záväzkom voči spotrebiteľom a energiou, ktorú do svojho úradu vnesla, chcela chopiť tejto témy. Chcel by som však osobitne zdôrazniť, čo pán Mladenov vo svojej správe povedal o potrebe zintenzívniť mieru spolupráce medzi zástupcami sektoru poisťovníctva, členskými štátmi a Komisiou s cieľom dosiahnuť lepšie dohody v rámci súčasnej legislatívy. Konáme ako nátlaková skupina, ktorá do systému sype soľ a korenie, a mne sa zdá, že máme právo na trochu viac podpory zo strany európskeho sektora poisťovníctva.

Zita Plešinská (PPE-DE). – (SK) Podobne ako kolegovia, ktorí vystúpili v dnešnej rozprave, aj ja pokladám správu kolegu Nickolaya Mladenova za správne načasovanú a veľmi dôležitú z hľadiska ochrany spotrebiteľov.

V súvislosti so zvýšením objemu cezhraničného cestovania automobilovou dopravou, hlavne po rozšírení EÚ a po rozšírení Schengenu, sa mnohí európski občania stávajú v zahraničí obeťmi nehôd a v dôsledku nevedomosti sa častokrát dostávajú do vážnych problémov.

Pred cestou osobným motorovým vozidlom do zahraničia musia byť občania vybavení základnými informáciami o riešení prípadnej poistnej udalosti. Dôležité je obrátiť sa na príslušné informačné centrá, ktoré musia byť na základe štvrtej smernice o určitých otázkach týkajúcich sa poistenia motorových vozidiel zriadené v každom členskom štáte. Ako súčasť informačného balíka pred uzavretím poistnej zmluvy by mali byť spotrebiteľom poskytnuté komplexné informácie o fungovaní systému likvidačných zástupcov a o poistení právnej ochrany.

V členských štátoch sa vytvorili rozdielne systémy a vnútroštátne regulačné orgány môžu na vnútroštátnych trhoch lepšie zaručiť najvyššiu úroveň ochrany spotrebiteľa. Z tohto dôvodu súhlasím so spravodajcom, že nie je potrebné na úrovni Spoločenstva harmonizovať vnútroštátne právne predpisy o sankciách.

Milan Gaľa (PPE-DE). – (SK) Za prínos smernice o poistení motorových vozidiel z roku 2000 považujem vytvorenie siete likvidačných zástupcov. Ich pričinením dochádza k urýchleniu likvidácie poistných udalostí motorových vozidiel.

V súvislosti so sankciami za omeškanie zodpovedného plnenia sa pripájam k stanovisku spravodajcu. Na základe subsidiarity vnútroštátne regulačné orgány môžu na vnútroštátnych trhoch lepšie zaručiť maximálnu úroveň ochrany spotrebiteľov.

Podľa dostupných údajov viac ako 90 % všetkých poistných udalostí bolo zlikvidovaných mimosúdnou cestou, z tohto pohľadu nie je potrebná iniciatíva Komisie zaviesť povinné poistenie právnej ochrany v celej Európskej únii. Viedlo by to k zdraženiu povinného zmluvného poistenia motorových vozidiel a zaťažilo by to súdy ďalšími spormi, ktoré je možné riešiť mimosúdne.

Dobrovoľnosť poistenia právnej ochrany je potrebné zachovať a v nových členských štátoch je nutné zvýšiť informovanosť občanov o tomto poistnom produkte.

Colm Burke (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, ako právny zástupca, ktorý sa zaoberal cezhraničným poistnými udalosťami, môžem povedať, že nie je všetko zlato, čo sa blyští, ako by sa po prečítaní správy mohlo zdať. Hoci oceňujem správu, niektoré problémy, na ktoré som narazil, sú problémami, kde žiadatelia majú poistenie nákladov na právne zastupovanie a na jeho základe je pre nich zložitá dosiahnuť navrátenie týchto nákladov. Títo žiadatelia podstúpili súdne konanie a minuli svoje finančné prostriedky na overenie nárokov, aby na jednej strane zistili, že poisťovacia spoločnosť účastníka nehody, ktorý túto nehodu spôsobil neplatí celé náklady na riešenie prípadu, a na strane druhej, ich vlastná poisťovacia spoločnosť, v ktorej majú poistené pokrytie nákladov spojených s právnym zastupovaním, tiež nedopláca a vyhyba sa plneniu svojich povinností.

To je oblasť, na ktorú sa musíme pozrieť a veľmi pozorne ju sledovať. Mal som raz napríklad prípad, keď sme museli zaplatiť 30 000 EUR za správu súdneho účtovníka a nebolo nám dovolené získať späť celú sumu nákladov na túto správu. I keď dotyčná osoba mala vlastné poistenie, nedokázala dať dohromady náklady z jej poistky a ani získať späť kompenzácie v rámci spomínanej poistky. Na toto sa musíme sústrediť a zaručiť, aby sa to riadne sledovalo.

Meglena Kuneva, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, dovoľte, aby som znovu poďakovala za užitočný kus práce, ktorý pán Mladenov s pomocou jeho kolegov predložil. Aj pre Komisiu je veľmi užitočná. Pripravujeme štúdiu, ktorá sa bude zaoberať úrovňami kompenzácií vyplatených cezhraničným obeťmi, pričom túto tému vzniesla pani Wallisová a niektorí ďalší kolegovia. Zámerom tejto štúdie je vypracovať objektívnu, podloženú a na dôkazoch založenú analýzu danej témy. Na štúdiu sa práve pracuje a Komisia skúma druhú predbežnú správu.

Pán Harbour spomenul aj to, že musíme byť v našej práci veľmi konkrétni a pevne spolupracovať na tejto problematike, aby bol vnútorný trh úplnejší aj pre podniky, aj pre spotrebiteľov. Je veľmi dôležité, aby sme dali túto spoluprácu do poriadku.

Som viac než rada, že správa pána Mladenova to dosahuje prostredníctvom dobrej prípravy jednotlivostí jeho diela a teší sa aj peknej a zmysluplnej podpore jeho kolegov.

Ešte raz blahoželám a ďakujem.

Nickolay Mladenov, spravodajca. – Vážení pán predsedajúci, chcem poďakovať pani komisárke a mojim kolegom za ich zaujímavé a prenikavé pripomienky k tejto správe. Pevne verím, že najlepšie chránený spotrebiteľ je spotrebiteľ, ktorý je veľmi dobre informovaný o svojich právach a ktorý si dokáže tieto práva na základe poskytnutých informácií obrániť. My, zákonodarný orgán, musíme zabezpečiť, aby spotrebiteľia dostávali informácie a mohli sa slobodne rozhodovať o tom, či sa voči nejakému riziku poistia, a nie vnucovať jednotnú úroveň ochrany na všetkých spotrebiteľov.

Pani Wallisová, Andreas Schwab a pán Burke predostreli nesmierne dôležité pripomienky, ktoré presahujú veľmi obmedzený rámec tejto správy. Potešilo ma, že pani komisárka Kunevová povedala, že Komisia uskutoční ďalšiu štúdiu o mnohých otázkach, ktoré tu v Parlamente odzneli. Som presvedčený, že Parlament sa bude tejto štúdii veľmi pozorne venovať, obráti sa a preskúma otázky, ktoré položil pán Burke, ktoré sú nepochybne oprávnené a ich význam rastie s rastúcim množstvom diskusií v mnohých členských štátoch vrátane toho môjho. Pán Schwab vzniesol otázku o jednotnom prístupe k škodám, čo je veľmi rozumná otázka na nás všetkých. Dúfam, že štúdia Komisie sa bude tejto otázke venovať.

Dovoľte mi ešte spomenúť pár vecí o pokračovaní tejto správy. Dúfam, že Komisia vezme veľmi vážne svoje povinnosti sledovať ako vnútroštátne orgány zavádzajú súčasné právne predpisy týkajúce sa sankcií. V skutočnosti pri zbieraní informácií potrebných na vytvorenie tejto správy nám niekoľko členských štátov nebolo veľmi nápomocných pri poskytovaní informácií o tom, ako v ich spoločnostiach tento systém funguje, ale nakoniec sme dokázali získať dostatočné odpovede. Pozorné sledovanie, ako tento systém funguje a či je možné ho v budúcnosti vylepšiť, je dôležitou úlohou a ja som presvedčený, Komisia sa tejto úlohy v nasledujúcich mesiacoch a rokoch ujme so všetkou vážnosťou.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční v utorok.

24. Koordinovaná stratégia s cieľom zlepšiť boj proti daňovým podvodom (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom je správa (A6-0312/2008), ktorú predkladá pani Bowlesová, v mene Výboru pre hospodárske a menové veci, o koordinovanej stratégii s cieľom zlepšiť boj proti daňovým podvodom (2008/2033(INI)).

Sharon Bowles, spravodajkyňa. – Vážení pán predsedajúci, dovoľte mi, aby som najprv využila príležitosť a poďakovala kolegom za ich príspevok, najmä v súvislosti s jednou či dvoma témami, pri ktorých sa stále názorovo líšime. Myslím, že máme viac spoločného ako toho, čo nás rozdeľuje a že spolu dosiahneme uspokojivý výsledok tým, že nebudeme odbiehať príďaleko od jadra témy.

Široké zásady, ktoré sú základom tejto správy o daňových podvodoch sú jednoduché, a jedine samotní podvodníci by mohli nesúhlasiť. Daňové straty spôsobené podvodmi je ťažké odhadnúť. Podvodníci a osoby, ktoré sa vyhýbajú plateniu daní si dávajú veľmi záležať na tom, aby svoju činnosť pred daňovými úradmi ukryli, ale odhaduje sa, že podvody predstavujú 200 – 250 miliárd EUR, alebo 2 – 2,5 % HDP celej EÚ.

Mojou otázkou je: vložíme 2 – 2,5 % nášho spoločného úsilia do riešenia tohto problému? Keďže odpoveďou na túto otázku je jednoznačne nie, existuje jediný záver. Treba viac úsilia, pozornosti a najmä viac kolektívnej kooperatívnej pozornosti členských štátov.

Podvody s DPH, najmä podvody typu chýbajúci obchodný subjekt a typu kolotoč, môžu byť najväčším samostatným prípadom daňovej straty. Tieto podvody sú vďaka medzere v opatreniach týkajúcich sa DPH, podľa ktorých sa DPH neodvádza pri cezhraničnom obchode v rámci Spoločenstva, jednoduché. Takže tovar nakúpený bez DPH možno predať, zinkasovanú DPH privlastniť a obchodník potom zmizne. Do zložitých podvodov typu kolotoč sa môžu zapliesť nevinní obchodníci a opatrenia členských štátov na potlačenie podvodov, ako je zmrazenie podpory, môže poškodiť nevinné podniky. V mojej krajine, v Spojenom kráľovstve, je toto veľmi známy problém. To je o jeden dôvod viac, aby sme riešili tento problém od jeho základov.

Prakticky musí DPH ostať spotrebiteľskou daňou, ktorá sa pripisuje daňovému úradu v mieste konečného určenia. Správa navrhuje, aby sa v nasledujúcich fázach DPH vyberala za tovar zo Spoločenstva s minimálnou sadzbou 15 % a členské štáty, ktoré by tovar dovážali, by vybrali svoje vlastné vnútroštátne sadzby.

15 % vybraných vo vyvážajúcom členskom štáte sa potom musí formou zúčtovania alebo úhrady odovzdať členskému štátu, ktorý je konečným spotrebiteľom. To je teraz technicky možné; o to viac, že sa nevyhnutne blížime zaznamenávaniu transakcií v reálnom čase. A tento proces nemusí byť centralizovaný, dá sa uskutočniť decentralizovaným alebo bilaterálnym spôsobom.

Čo sa týka iných spôsobov boja proti podvodom a daňovým únikom, výmena informácií a spolupráca sú na tento účel ústredné a trúfnem si povedať, že prístup typu „hotovosť na ruku“ charakterizovaný vetou: „Čo z toho budem mať ja?“ v niektorých krajinách nevedie k pokroku a je krátkozraký. Finančné prostriedky sa vrátia v okamihu, keď bude daná krajina žiadateľom.

Daňové úrady by mali poznať majetkové pomery s cieľom lepšie vypátrať zatajený príjem, ktorý môže byť nepriznaný, alebo pochádzať z kriminálnej činnosti. Tento mechanizmus sa oslabí, ak bude výmena informácií medzi úradmi obmedzená. Aj v tejto oblasti musíme konať na medzinárodnej úrovni, aby sme boli čo najúčinnější.

Tým som sa dostala k revízii smernice o dani z úspor. Je správne preskúmať túto smernicu, aby sme napríklad uzavreli medzery, akou je využívanie alternatívnych právnických osôb ako nadácie s cieľom uniknúť opatreniam. Zadržiavanie daní nie je ideálne, ale rozchádzame sa v tom, či sa to dá spraviť bez nežiaducich následkov.

Toto sú otázky, ktorým sme sa v tejto správe venovali. Zverujem ju do vašich rúk a so záujmom sa teším na nasledujúcu diskusiu.

László Kovács, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, najprv by som chcel poďakovať Európskemu parlamentu a najmä spravodajkyni, pani Bowlesovej, za veľmi konštruktívnu správu o koordinovanej stratégii na zlepšenie boja proti daňovým podvodom.

V máji 2006 Komisia predstavila oznámenie zamerané na otvorenie širokej diskusie o rôznych prvkoch, ktoré treba v rámci stratégie Spoločenstva v boji proti podvodom zväziť.

Som rád, že Európsky parlament uznáva a podporuje iniciatívy a prístup zvolený Komisiou v tomto oznámení. Rovnako ma teší, že Európsky parlament vyzýva Komisiu na predloženie ďalších návrhov.

Správa je veľmi užitočným a komplexným príspevkom k prebiehajúcej diskusii o boji proti daňovým podvodom. Komisia v plnej miere súhlasí, že podvod nie je problémom, s ktorým je možné úspešne bojovať len na národnej úrovni.

Komisia vezme do úvahy množstvo pripomienok a názorov, ktoré na pôde Európskeho parlamentu odzneli v súvislosti s jej prácou na súčasných a budúcich legislatívnych návrhoch o konvenčných opatreniach na boj proti daňovým podvodom.

Pokiaľ ide o činnosti predvídané na rok 2008, môžem potvrdiť, že Komisia plánuje predstaviť tri balíky legislatívnych návrhov – jeden v októbri, druhý v novembri a tretí v decembri 2008. Tieto balíky opatrení obsahujú dokonalejšie postupy prihlasovania (registrácie) a odhlasovania osôb zodpovedným za DPH, čím sa zabezpečí rýchle odhalenie a odhlásenie falošných zdaniteľných osôb a poctivým podnikom sa poskytne viac bezpečnosti. Legislatívne návrhy budú pokrývať aj spoločnú alebo individuálnu zodpovednosť obchodníka, vytvorenie európskeho združenia (EUROFISC), ktorého cieľom bude zlepšenie kooperácie s cieľom odhaľovať podvodníkov hneď v počiatočných fázach, napravovať podmienky oslobodenia od platenia DPH pri dovoze, vzájomná pomoc pri navracaní dane, automatizovaný prístup k údajom, potvrdenie mena a adresy daňových poplatníkov v databáze systému výmeny informácií o DPH a spoločná zodpovednosť za ochranu daňových príjmov všetkých členských štátov.

Do októbra Komisia predstaví oznámenie stanovujúce koherentnosť prístupu, ktorý predstaví spoločne s harmonogramom ďalších činností. V oznámení sa budeme venovať aj otázkam súvisiacim s dlhodobým prístupom, predovšetkým s potrebou preskúmať lepšie využívanie moderných technológií, čo ste zdôraznili aj vo vašej správe.

Komisia je stále otvorená zväziť systémy predstavujúce alternatívu k súčasnému systému DPH za predpokladu, že budú splnené isté podmienky. V správe sa v tejto súvislosti spomína mechanizmus prenesenia daňovej povinnosti a zdaňovanie dodávok v rámci Spoločenstva. Komisia predložila obe radikálne možnosti Rade ECOFIN na zváženie, ale členské štáty doteraz nepreukázali politickú vôľu prijať takéto ďalekosiahle opatrenia.

Pokiaľ ide o priame dane, Komisia pracuje na posudku o smernici o zdaňovaní príjmu z úspor a do konca septembra chce na požiadanie Rady ECOFIN zo 14. mája 2008 predstaviť správu o fungovaní smernice.

Počas posudzovania sme pozorne analyzovali súčasný rozsah smernice a potrebu vykonať zmeny a doplnenia, ktoré by zvýšili jej účinnosť. Zo správy vyplynie návrh na také zmeny a doplnenia smernice o zdaňovaní príjmu z úspor, aké budú potrebné a primerané. Komisia pozorne vypočula závery Rady ECOFIN z toho istého dňa, v ktorých bola zdôraznená dôležitosť podpory zásadám dobrého riadenia v daňovej oblasti (čiže transparentnosti, výmeny informácií a spravodlivej daňovej súťaže) a zahrnutiu súvisiacich opatrení v dohodách s tretími krajinami a zoskupeniami tretích krajín.

Vďaka úzkej spolupráci s členskými štátmi v skupine expertov Komisie na stratégiu proti daňovým podvodom získava myšlienka stratégie proti podvodom na úrovni EÚ konkrétnu podobu. Ohlásené opatrenia budú veľkým krokom vpred, dokonca aj keby bolo treba vyvíjať ďalšie úsilie.

V súvislosti s vašou diskusiou o daňovej súťaži zistíte, že v skupine pre kódex správania sme na zrušení škodlivých režimov dane z príjmu právnických osôb už pracovali. Všeobecne skupina pre kódex správania posúdila vyše 400 opatrení súčasných 27 členských štátov a ich závislých území a zámorských teritórií, z ktorých niečo vyše stovky opatrení boli posúdené ako škodlivé. Takmer všetky z tejto stovky už bolo zrušených a zvyšok je určený na zrušenie v súlade s prechodnými opatreniami. Práca vykonávaná v súlade s kódexom bola úspešná. Viedla k odstráneniu takmer všetkých škodlivých daňových opatrení v členských štátoch a ich závislých územiach a teritóriách.

Na koniec by som chcel poďakovať Európskemu parlamentu za konštruktívne príspevok do diskusie o koordinovanej stratégii na zlepšenie boja proti daňovým podvodom.

Othmar Karas, spravodajca Výboru pre právne veci požiadaného o stanovisko. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, pani spravodajkyňa, ďakujem vám za výbornú spoluprácu a za vašu správu.

Chcel by predniesť štyri pripomienky. Po prvé, sme presvedčení, že musíme zdôrazniť, že daňový podvod nie je nič, proti čomu sa dá bojovať osamotene, a že bezpodmienečne musíme náš postupovať skordinovať jednak medzi jednotlivými členskými štátmi, a jednak s tretími krajinami. Po druhé, pripravované pilotné projekty na boj proti podvodu typu kolotoč sú dobrým nápadom a berieme ich na vedomie, ale musíme povedať, že to nesmie viesť k akémukoľvek zhoršeniu v rámci podmienok malých a stredných podnikov. Po tretie, výslovne podporujeme návrhom Komisie pre zmeny a doplnenie smernice o DPH a nariadenia Rady o správnej spolupráci v tejto oblasti. Po štvrté, som rád, že diskusia o všeobecnom zrušení bankového tajomstva je niečo, čo neovládlo väčšinu v žiadnom výbore a čo bolo veľká väčšina rázne odmietla.

Werner Langen, v mene skupiny PPE-DE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, rád by som sa pridala k blahoželaniám vyjadreným na adresu pani spravodajkyne. Boj s daňovými podvodmi je už roky stálou témou Parlamentu a napriek mnohým iniciatívam a úplnej podpore Parlamentu nám pán komisár, žiaľ, môže ukázať len málo výsledkov, ktoré by sa dali označiť ako úspech (hoci práve to je naliehavo potrebné), lebo členské štáty sa vo väčšej či menšej miere týmto iniciatívam bránia. Myslím, že pokrok v boji proti daňovým podvodom je v záujme členských štátov vzhľadom na to, že tu hovoríme o navrátení sumy presahujúcej 200 miliárd EUR ročne, čiže sumy vyššej než rozpočet EÚ, bez toho, aby sa museli zvyšovať daňové sadzby poctivým daňovníkom. V každej diskusii o tejto téme je teda podstatné zdôrazniť, že časť zodpovednosti spočíva na samotných členských štátoch.

Prijatie správy sa ukázalo trochu zložité, lebo prvotné problémy vo výbore sa objavili v súvislosti s jednou konkrétnou otázkou, ale táto záležitosť už bola rozriešená. Pani Bowlesová preukázala veľkú dávku vôle spolupracovať. Z nášho uhla pohľadu to bola problémová správa, lebo obsahuje jeden pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorý nemôžeme podporiť. Ešte aj teraz obsahuje návrhy, ako žmýkať daňovníka a daňový zdroj do poslednej kvapky. Či už to je rozumná voľba, alebo to len povedie k novým trestným činom, ešte uvidíme. Predovšetkým pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 4, ktorý predložili dvaja poslanci zo skupiny socialistov, a ktorý je zacielený na odvolanie smernice o zdaňovaní príjmu z úspor, nie je návrh, ktorý by sme mohli podporiť.

Toto je teda naše stanovisko. V plnej miere podporujeme správu pani Bowlesovej vo všetkých jej súvislostiach, ak však pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 4 o zrušení smernice o zdaňovaní príjmu z úspor získa väčšinu, zamietneme správu ako celok.

Benoît Hamon, v mene skupiny PSE. – (FR) Vážený pán predsedajúci, aj ja by som chcel poďakovať pani Bowlesovej za kvalitu jej práce a za výsledok, ktorý sme vo Výbore pre hospodárske a menové veci v prípade takého dôležitého textu, akým je táto správa, dosiahli. Chcel by som kolegom poslancom pripomenúť, že verejnej pokladnici v súčasnosti chýba od 200 do 250 miliárd EUR v dôsledku daňových podvodov na vnútornom trhu. Chýbajúce miliardy znamenajú menej verejných investícií, menej škôl, menej verejných

služieb a viac sociálnych potrieb, ktoré nemôžeme uspokojiť a často, samozrejme, ako náhradu vyššie dane pre poctivých a skromných daňovníkov, ktorí nemajú čas míňať na účely daňových únikov a nákupov.

Teší ma byť svedkom toho, že vzhľadom na otázku DPH panuje v Parlamente široká o zastaviť podvody a postupy, ktoré využívajú krehkosť prechodného systému vytvoreného v roku 1993. Všetci si od škandálu v Lichtenštajnsku veľmi dobre uvedomujeme, že najväčšie daňové podvody páchajú tí veľkí sporitelia, ktorí ukladajú obrovské sumy peňazí v bankách v tretích krajinách, často daňových rajoch, aby sa vyhli plateniu daní.

Európska únia má nástroj, ktorým bojovať proti tomuto podvodu. Je ním smernica o zdaňovaní príjmu z úspor. Ako však zdôraznila pani Bowlesová, v tejto smernici existuje mnoho medzier a pokrýva len príjem z úspor v podobe výplaty úrokov jednotlivcom. Preto je v súčasnosti príliš jednoduché založiť umelú právnickú osobu, niekedy s jediným partnerom alebo akcionárom, alebo vymyslieť finančný príjem, ktorý v pravom zmysle slova nie je úrokom, a tak sa vyhnúť plateniu daní.

Preto je životne dôležité rozšíriť rozsah tejto smernice spôsobom, aký navrhuje smernica, aby daňové podvody neboli aspoň také jednoduché. To je vlastne morálnym imperatívom.

Musím vyjadriť prekvapenie a sklamanie z pozmeňujúceho a dopĺňajúceho návrhu, ktorý predložila skupina PPE-DE, ktorý v dôsledku jeho váhavosti a smerovania končí myšlienkou, že by sa nič nemalo meniť a že v súvislosti s daňovým podvodom by sme mali zachovať súčasný stav.

Predložme tieto stanoviská európskym občanom, predovšetkým Nemcom, a presvedčme sa, čo Európania a Nemci súdia o rozhodnutiach, ktoré prijímame. V masmédiách, najmä v nemeckých, som si všimol veľkolepé vyhlásenia o otázke daňových podvodov. A tu, v tichosti rokovacej sály Európskeho parlamentu, sa robia úplne iné rozhodnutia. Dúfam, že Európania budú v tejto veci sudcami.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk, v mene skupiny UEN. – (PL) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, rád by som pripomenul tri otázky z tejto rozpravy. Po prvé, odhaduje sa, že daňové straty v dôsledku daňových podvodov súvisiacich s DPH a spotrebných daní dosahujú 2 % HDP Európskej únie. Straty sa pohybujú v rozmedzí od 200 do 250 miliárd EUR. To sú obrovské sumy. Príjmy štátov sú nižšie a to má vplyv na štruktúru príjmov rozpočtu EÚ, kým pomer vlastného príjmu na základe HND rastie.

Po druhé, napriek tejto diagnóze by riešenia navrhnuté v správe mohli spôsobiť viac škôd ako úžitku. Myslím tým napríklad riešenia súvisiace s transakciami v rámci Spoločenstva, ako je mechanizmus prenesenia daňovej povinnosti, ktorým daň platí príjemca a nie dodávateľ. Taktiež ma trápi návrh zjednotiť sadzby DPH, čo vlastne znamená odstránenie znížených sadzieb, a návrh vytvoriť systém zúčtovacích orgánov, ktoré by rozdeľovali dane medzi členské štáty.

Po tretie, zdá sa, že na boj s daňovými podvodmi bude v skutočnosti potrebná užšia spolupráca medzi daňovými orgánmi členských štátov. To vyžaduje rýchlejšiu výmenu informácií a možno aj automatický prístup k istým údajom týkajúcim sa daňovníkov, ktorí majú povinnosť platiť DPH a spotrebné dane.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, predstupujem z dvoch dôvodov. Po prvé preto, lebo ide o tému, ktorá, ako povedal pán Langen, bola na programe rokovania mnoho rokov a tak by sme sa mali pýtať, ako je možné, že sme nedosiahli žiaden pokrok, najmä čo sa týka vyhybania sa plateniu DPH. Po druhé, je pre prevažnú väčšinu Európanov je neprijateľné, aby sme tu diskutovali o daňových únikoch a podvodoch (peniaze daňovníkov), takto pokrytecky bez toho, aby sme riešili problémy priamo v našom strede.

Európsky parlament, zastupovaný mnohými poslancami, je semeniskom podvodu. Dočítame sa o tom v Galvinovej správe a inde, ale tu existujú snahy všetko toto zamiesť pod koberec. Stačí len spomenúť mená ako Chichester, Purvis alebo niektorých liberálnych poslancov. Je to škandál. Kým sa budeme vyhýbať prípadom podvodu v našich vlastných radoch, bude nám chýbať akákoľvek vierohodnosť a nebudeme mať právo kritizovať druhých.

Vyzývam úrad OLAF, ale najmä parlamentnú správu a parlamentné skupiny, aby nastolili poriadok. Je škandálne, že existujú snahy veci ututlať, tu, na tomto mieste.

Zsolt László Becsey (PPE-DE). – (HU) Ďakujem vám, vážený pán predsedajúci. Som veľmi rád, že sa v tejto oblasti vynára stratégia Spoločenstva, i keď to ide pomaly, možno až príliš pomaly. Súhlasím s tým, že boj proti daňovým podvodom musí byť na jednej strane začlenený do individuálnych národných záväzkov členských štátov, no treba ho začleniť do lisabonského programu Spoločenstva.

Chcel by som predložiť tieto postrehy. Po prvé, nesúhlasím s formuláciou parlamentnej správy, podľa ktorej by posilnenie daňovej súťaže zbytočne zdeformovalo vnútorný trh a oslabilo sociálny model. V tomto názore sa odráža posadnutosť stanovovaním minimálnych úrovní zdanenia pre každú možnú daňovú oblasť, čo v skutočnosti spôsobuje nespravodlivosť a zväčšuje účinok inflácie, lebo najťažšie dolieha na tých, ktorí majú vo vlastných domoch poriadok a dokážu ísť s daňami dole. Čo sa týka nepriamych daní, čo tiež spadá do právomoci Spoločenstva, je politika odporúčania výlučne minimálnych hodnôt bez regulácie maximálnej miery neprijateľná. Chcel by som, aby ste si všimli, že semeniskom zneužívania, ktoré sa objavilo pri spotrebných daniach, vzniklo v dôsledku zvýšenia minimálnych sadzieb, lebo posilňuje rozšírenie hospodárstva čierneho trhu a výrobu produkcie domácností, čo odporuje všetkým politikám Spoločenstva. Okrem toho v oblasti DPH ma potešila politika prijímania postupných krokov a experimentálna myšlienka mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti, ale aj tu sa musia vykonať rôzne kroky vpred. Domnievam sa, že vzhľadom na úroveň dnešnej techniky, by sa to v prípade cezhraničných transakcií v rámci vnútorného trhu dalo ľahko dosiahnuť, a DPH dodávateľa pre cieľovú krajinu by bolo možné jednoduchým spôsobom vybrať a previesť do cieľovej krajiny. Aby sa to dalo dosiahnuť, musí sa, samozrejme, zvýšiť ochota daňových úradov členských štátov navzájom spolupracovať, ktorá je stále malá. Môžeme sa nadýchnuť a dosiahnuť to teraz, keď bolo zavedené euro a zrodila sa smernica o platbách. Na záver, cítim, že je dôležité konať v súvislosti s činnosťou predovšetkým spoločnosti so sídlom v krajinách mimo Únie, lebo daňový základ často smeruje do týchto krajín pred zdanením a odtiaľ sa špinavými cestami vracia spoločnostiam v Únii, aby sa obišlo platenie daní, čo nie je v záujme výberu priaznivej daňovej rezidencie. Ďakujem.

Antolín Sánchez Presedo (PSE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, pán komisár Kovács, dámy a páni, podľa niektorých odhadov presahuje suma daňových podvodov v Európe 6 % príjmov z daní. To rozleptáva dôveru v daňové systémy, potenciál a spravodlivosť ministerstiev financií a na prosperitu občanov. Je to semenisko neformálneho hospodárstva a organizovaného zločinu.

V rámci Európskej únie ovplyvňuje riadne fungovanie vnútorného trhu, deformuje hospodársku súťaž a poškodzuje finančné záujmy EÚ, ako aj škodí uskutočneniu lisabonskej stratégie.

Keby sa podľa údajov Medzinárodného menového fondu zaplatila daň z jednej štvrtiny celosvetového bohatstva, ktoré je ukryté v daňových rajoch, bolo by možné zo zvyšných prostriedkov pokryť náklady rozvojových cieľov milénia OSN.

Európska únia musí byť vo svojom boji proti daňovým podvodom neústupná. To je možné dosiahnuť bezpečným a zodpovedným spôsobom dosiahnuť bez uvalenia prehnanej záťaže na naše hospodárstvo. Nárast cezhraničného obchodu a vplyv globalizácie si vyžadujú, aby sme odhodlane presadzovali európsku stratégiu proti daňovým podvodom. Nestačí konať na národnej úrovni.

Táto stratégia musí mať vnútorný rozmer, vyrovnávať sa s problémami, ktoré predstavujú podvody v prípade DPH a špeciálnych daní, ako aj záležitosti súvisiace v daňovými únikmi v súvislosti s priamymi daňami, a musí mať aj vonkajší rozmer, ktorý sa prejaví presadzovaním hospodárskeho významu Európskej únie.

Nemôžeme sklamať tých občanov, ktorí svedomito dodržiavajú svoje povinnosti týkajúce sa daní a ktorí od Európskej únie očakávajú vedenie.

V tejto súvislosti požadujeme, aby balík opatrení proti podvodom s DPH, ktorý Komisia predstaví budúci mesiac, bol ambicióznym a aby správa o uplatnení zdanenia na úspory ohlásená na koniec tohto mesiaca mohla predstavovať konečný pokrok v boji proti podvodom v tejto oblasti v Európe. Oceňujeme všeobecný obsah správy vypracovanej pani Bowlesovou, ktorej blahoželáme. Veríme, že táto správa bude na plenárnom zasadnutí prijatá a že v prípade, keby neboli prijaté nijaké zlepšenia, nebude aspoň znamenať krok späť.

Desislav Chukolov (NI). – (BG) Pani Bowlesová, obdivujem vašu túžbu zvíťaziť nad daňovými podvodmi na európskej úrovni.

Pomyslite len na to, čo to bude znamenať pre tých, ktorí teraz vládnu Bulharsku. Ak by boli zastavené prípady daňových podvodov v Bulharsku, ubezpečujem vás, že v najbližších voľbách by liberáli z moslimskej strany Hnutie za práva a slobody nezískali ani polovicu hlasov, ktoré majú teraz. Keby sa podarilo raz a navždy zastaviť krádež verejných prostriedkov v mojej krajine, socialisti by už nemohli financovať svoje kampane, ani absurdné iniciatívy.

Ako člen strany Ataka podporím vašu správu, lebo Ataka je jediná strana v Bulharsku, ktorá sa usiluje o zastavenie odčerpávania štátnych fondov a Ataka je stranou s platformou obsahujúcou pevný záväzok

preskúmať všetky tienisté a špinavé zmluvy, ktoré spôsobili škodu štátnemu rozpočtu a ktoré doteraz priniesli ošoh nie jednej ani dvom politickým silám. Ďakujem.

Astrid Lulling (PPE-DE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, prosím, dovoľte mi najprv odkázať pánovi Hamonovi, že jeho vydieranie nás nijako nepresvedčí. Mrzí ma, že sa celkom očividne stal obeťou obrovského nedorozumenia.

Pán predsedajúci, hoci súhlasím so širokými obrysami správy pani Bowlesovej, myslím, že treba zdôrazniť dva body. Po prvé, prechodný systém DPH, ktorý vznikol v roku 1993, teraz ukazuje svoje obmedzenia. Neverím, že je možné súhlasiť s ďalším pokračovaním tohto prechodného systému. Daňové podvody, ktoré všetci odsudzujeme pre ich priame a nepriame následky, možno čiastočne pripísať na vrub súčasnému systému, ktorý sa preto musí zmeniť. Jednoznačne si uvedomujem, že existujú isté problémy. Preto odporúčam Komisii, aby podporila riešenie vytvorené organizáciou RTvat, ktoré umožňuje vyhnúť sa daňovej strate vo výške 275 miliónov EUR denne a súčasne znížiť administratívne náklady malých a stredných podnikov.

Druhý bod sa týka otázky daňových únikov v súvislosti so smernicou o zdaňovaní príjmu z úspor. Správa obsahuje neopodstatnené komentáre, ktoré ma viedli k predloženiu pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhov s cieľom tento stav napraviť. Oprávnený a nevyhnutný boj proti daňovým podvodom nás nesmie prinútiť, aby sme spochybňovali zásadu daňovej súťaže. To absolútne odmietam, pretože navzájom nijako nesúvisia. Okrem toho nám skúsenosť dokazuje, že systém odvodu daní pri zdroji v prípade zdaňovania úspor je najúčinnější systém, v protiklade k snahe paušálne vnútiť systém výmeny informácií, ktorý má svoje vlastné problémy.

Na záver, požiadavky na reformu tejto smernice v zmysle rozšírenia jej platnosti na všetky právnické osoby a na všetky zdroje finančných príjmov tiež nie sú veľmi dobre domyslené, lebo jediný, čo dosiahne, bude, že vyženie z Európskej únie všetky úspory. Preto chcem pripojiť tieto zmeny a doplnenia. Ak nebudú prijaté, nebudeme môcť hlasovať za túto správu.

Andrzej Jan Szejna (PSE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, daňové podvody sú už nejaký čas celosvetovým problémom. Odhaduje sa, že spôsobené straty dosahujú 2 – 2,5 % HDP, čo na európskej úrovni predstavuje hodnotu medzi 200 a 250 miliardami EUR. Preto je nevyhnutné ihneď skoordinať činnosť na úrovni Spoločenstva a zúžiť spoluprácu medzi členskými štátmi.

V článku 10 a článku 280 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva stojí, že členské štáty prijímú všetky vhodné opatrenia, ktorými zabezpečia plnenie povinností vyplývajúcich zo Zmluvy, a budú koordinovať svoju činnosť zameranú na ochranu finančných záujmov Spoločenstva. Nesmie sa však zabúdať na to, že hoci voľný pohyb tovarov a služieb v rámci trhu Spoločenstva sťažuje krajinám bojovať osamotene proti takémuto druhu podvodu, prijaté opatrenia by nemali brániť hospodárskej činnosti ani zbytočne zaťažovať daňových poplatníkov.

László Kovács, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, najprv by som chcel poďakovať poslancom Parlamentu za ich pripomienky a názory, ktoré počas rozpravy vyjadrili.

Ako som povedal vo svojom úvodnom vystúpení, Komisia veľmi oceňuje príspevok Európskeho parlamentu k diskusii o koordinovanej stratégii s cieľom zlepšiť boj proti daňovým podvodom. Komisia na seba prevzala zodpovednosť a potiahne ďalej iniciatívy na posilnenie právneho rámca a administratívnu spoluprácu medzi členskými štátmi. Členské štáty určite musia urobiť to isté.

Niektorí z vás spomínali preskúmanie smernice o zdaňovaní príjmov z úspor. Môžem vás ubezpečiť, že prebiehajúce skúmanie je veľmi dôkladné, podrobne skúmame, či je jej súčasná pôsobnosť účinná, a aké by boli klady a zápory jej rozšírenia. Je to zložitá otázka, pri ktorej musíme vziať do úvahy veľa faktorov. Pre ilustráciu uvediem len pár z nich: účinnosť z pohľadu dodržiavania daňových predpisov; administratívna záťaž pre trhové subjekty ako aj pre systém správy daní; potreba rovnakých podmienok v rámci EÚ, ako i v súvislosti so zvyškom sveta. Ako som už predtým spomínal, už čoskoro predstavíme správu. Po nej bude nasledovať návrh na zmenu a doplnenie smernice o zdaňovaní príjmu z úspor a spravíme maximum, aby sme dosiahli primeranú rovnováhu.

Je zrejmé, že neexistuje jediné a všeobecné riešenie na odstránenie daňových podvodov. Každé individuálne opatrenie prinesie pridanú hodnotu, ale len ich vykonávanie ako celku poskytne daňovým úradom vylepšený rámec na boj proti daňovým únikom a podvodom.

Sharon Bowles, spravodajkyňa. – Vážený pán predsedajúci, daňové podvody sú záležitosťou EÚ, lebo podvodníci využívajú cezhraničné medzery a práve tie sa pokúšame zatvoriť.

Ako povedal pán komisár, otázky súvisiace s daňami z príjmu z úspor sú komplikované. Myslím, že je možné dosiahnuť pri hlasovaní zhodu tak, aby sme príliš neobmedzili podrobnejšiu diskusiu, ktorá nás čaká v súvislosti s touto témou, keď Komisia predloží svoje ďalšie návrhy. Rovnako si myslím, dokážeme nespomenúť tému daňovej súťaže, v ktorej sa rozchádzame, ale ktorá nie je podstatou tejto správy. Preto si myslím, že vzájomne môžeme dosiahnuť istý súlad.

Na všetkých týchto úsekoch si, vážení kolegovia a pán komisár, nemyslím, že nečinnosť alebo neistá činnosť sú primeranou reakciou. V stávke je 2,5 % HDP. To je obrovský kus daňového základu. Ako nás upozornil kolega, pán Sánchez Presedo, ide možno až o 5 % z daní.

Keby ktorýkoľvek z prítomných politikov, alebo z politikov v členských štátoch postavil volebnú kampaň na zvýšení daní o 5 %, za ktoré sa nič nezíska, ďaleko by sa nedostal. Preto sú prchké reakcie, a to hovorím predovšetkým členským štátom, týkajúce sa výmeny informácií, minimálna aktivita, obávajú sa presne tým istým, čo päťpercentné zdanenie pre nič za nič, pretože práve toľko to stojí všetkých poctivých daňových poplatníkov. To je odkaz, ktorý chcem vyslať touto správou a verím, že to je aj spoločný odkaz Parlamentu, odkaz, ktorý si želá vyslať v tejto správe a podporou komisára pre jeho úsilie a jeho povzbudením k odvahe.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční v utorok.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Siiri Oviir (ALDE), písomne. – (ET) Daňové podvody sú problémom EÚ, ale aj členských štátov, lebo rovnako deformujú hospodársku súťaž a znižujú základ príjmov Európskej únie a členských štátov.

Ako jedna z príčin tohto problému sa uvádza súčasný prechodný systém DPH, ktorý je komplikovaný a zastaraný. Potrebuje aktualizovať. V tomto ohľade je návrh Európskeho parlamentu, aby Európska komisia predniesla rozhodnutie o novom systéme DPH do roku 2010 nepochybne vítaný,

Vypracovanie nového systému DPH očividne znamená zabezpečiť, aby súčasný daňový systém nebol nahradený zložitejším a byrokratickejším systémom. Rovnako je jednoznačne dôležité zdôrazniť, že prv ako bude zavedený na celoeurópskej úrovni, musí byť overený, aby sa zaručilo, že v praxi funguje, lebo tým sa zabráni problémom, ktoré by sa mohli ukázať neskôr.

Rovnako dôležitým krokom v boji proti daňovým podvodom je aktualizovať dostupnosť medzištátnych informácií, proces, ktorému by mohlo napomôcť ustanovenie celoeurópskeho informačného strediska pre správu elektronickej dane (e-tax).

Rovnováha medzi verejnými záujmami a základnými právami a slobodami jednotlivcov nebude pri spracovávaní osobných údajov prehliadnutá.

A na koniec, pojem „daňový raj“ tiež musí byť z pohľadu diskutovanej otázky považovaný za dôležitý. Oceňujem myšlienky uvedené v správe, že by sa prioritou EÚ malo stať zrušenie daňových rajov po celom svete.

25. Program rokovania na nasledujúci deň: pozri zápisnicu

26. Skončenie rokovania

(Rokovanie sa skončilo o 24.00 hod.)